

((به نام خداوند جان و خرد))

۲۱ دوره

سوالات امتحانات نهایی پایه دوازدهم

همراه با پاسخنامه از خرداد ۱۳۹۸ تا دی ماه ۱۴۰۴

رشته ادبیات و علوم انسانی

فلسفه (۲)

رایگان

منبع اصلی: سایت وزارت آموزش و پرورش، مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش
تنظیم و جمع آوری: معاونت آموزش متوسطه اداره کل آموزش و پرورش استان فارس

فرودین ۱۴۰۴

رایگان: تنظیم: معاونت متوسطه اداره کل آموزش و پرورش استان فارس

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۸	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: (الف) ابن سینا مؤسس فلسفه اسلامی یا نبوی است. (ب) فخر رازی انتقاد از فلسفه را وظیفه شرعی خود می دانست. (ج) از نظر شیخ اشراق، هر مشرق نفس نسبت به مشرق بالاتر در حکم مشرق است. (د) فلاسفه بعد از سهروردی، انوار مدبر را «عالم مثال» یا «عالم ملکوت» نامیده اند. (ه) متکلمان برای عقل در کنار دین، ارزش مستقل قائل هستند. (و) وجود، امری واحد است و در مورد هر چیزی به کار رود، معنایی یکسان دارد. یعنی مفهوم وجود، مشترک معنوی است. (ز) براساس نظر برخی از فلاسفه غرب، «علیت» رابطه ای جعلی و قراردادی میان حوادث جهان است. (ح) از نظر خاور شناسان با مرگ «ابن رشد» حیات فلسفی مشرق زمین خاموش شده است.	۲
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: (الف) در میان اقسام وجود اگر موضوع، ذاتی باشد که نه از وجود ایا دارد و نه از عدم، آن موضوع را «..... الوجود» می نامند. (ب) علت شرط لازم و کافی برای به وجود آمدن معلول است. (ج) فارابی در برهان تسلسل علل، از اصل تقدم استفاده کرده است. (د) در دیدگاه فارابی، نسبت رئیس مدینه فاضله به مدینه، مانند نسبت به طبیعت است. (ه) در میان متکلمان، مکتب کلامی نهضتی ضد عقلی بود. (و) طبق نظر سهروردی آنان که هم در صور برهانی و هم در اشراق و عرفان به حد کمال رسیده اند «.....» نامیده می شوند. (ز) حکما کلام را «حکمت» و فلسفه را «حکمت برهانی» نامیده اند. (ح) طرفداران «اصالت وجود»، ماهیت را نتیجه انتزاع ذهن و امری می دانند.	۲
۳	هریک از موارد سمت راست با کدام یک از گزینه ها در سمت چپ مرتبط است؟ (الف) برای تبیین نظام آفرینش از قاعده امکان اشرف استفاده کرد. (ب) کلام شیعه را به اوج خود رساند. (ج) حکمت متعالیه را بنیان نهاد. (د) نویسنده کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» است. ۱ - ملاصدرا ۲ - محی الدین عربی ۳ - خواجه نصیر الدین طوسی ۴ - علامه طباطبایی ۵ - سهروردی	۱

به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۴	خاستگاه فلسفه اسلامی را در کجا باید جستجو کرد؟	۰/۵
۵	موضوع مابعدالطبیعه یا فلسفه چیست؟	۰/۵
۶	نام مرکزی که هارون به توصیه وزیر خود، برای تجمع اهل علم و فلسفه تأسیس کرد، چه بود؟	۰/۵
۷	متکلمان اسلامی «ملاک نیازمندی معلول به علت» را چه می دانند؟	۰/۵

(ادامه سؤالات در صفحه دوم)

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۸	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
------	--------------------------	------

۸	از اصل «ضرورت علی و معلولی» چه نتیجه‌ای گرفته می‌شود؟	۰/۵
۹	مبحث چهارم از سلوک عقلی ملاصدرا که با سفر چهارم عرفا یعنی «سفر فی الخلق بالحق» مطابق است، به چه موضوعاتی اختصاص دارد؟	۰/۵
۱۰	علامه طباطبائی با توجه به کدام نوع علم، رابطه نفس انسان را با افعال و حالات خود، بدون واسطه می‌داند؟	۰/۵
۱۱	ویژگی‌های سنت فلسفی فلاسفه اسلامی را نام ببرید. (سه مورد)	۰/۷۵
هر یک از اصطلاحات زیر را در یک سطر تعریف کنید:		
۱۲	(الف) قدیم	۰/۵
	(ب) ارباب انواع	۰/۷۵
	(ج) علم حصولی	۰/۵
	(د) معلوم بالذات	۰/۷۵
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۱۳	آیا از نظر حکما «شکاک واقعی» وجود دارد؟ چرا؟	۰/۷۵
۱۴	نظر ابن سینا در مورد آنچه در طبیعت، «شر و بدی» نامیده می‌شود، چیست؟	۱
۱۵	برخوردهای فکری عرفا و متکلمان با فلاسفه، چه تأثیری بر سرنوشت فلسفه اسلامی گذاشت؟	۱
۱۶	نظر ملاصدرا درباره «رابطه عقل و دین» چیست؟	۱
۱۷	نام نظریه ملاصدرا در پاسخ به مسأله «ملاک نیازمندی معلول به علت» چیست و بر اساس این نظریه «صمد» چگونه موجودی است؟	۱/۵
۱۸	با توجه به مبانی حکمت متعالیه، منظور از «تشکیک وجود» چیست؟	۱
۱۹	در صورت اعتقاد به «اصالت ماهیت» سیمای جهان چگونه ترسیم می‌شود؟	۱
۲۰	یکی از انتقادهایی را که به نظریه مخالفان اصل علیت وارد است، بیان کنید.	۱
۲۰	جمع نمره	۲۰
سربلند و پیروز باشید.		

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه 2		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: 8 صبح		مدت امتحان: 90 دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: 2		تاریخ امتحان: 1398 / 03 / 18			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال 1398				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					نمره
1	الف) غلط (ص 67) ب) صحیح (ص 87) ج) غلط (ص 109) د) صحیح (ص 102) هـ) غلط (ص 123) و) صحیح (ص 130) ز) صحیح (ص 140) ح) صحیح (ص 151) هر مورد 0/25					2	
2	الف) ممکن (ص 34) ب) تائمه (ص 41) ج) علت بر معلول (ص 43) د) عقل فعال / عقل دهم (ص 64) هـ) اشاعره / اشعری (ص 84) و) حکیم متأله (ص 94) ز) جدلی (ص 115) ح) اعتباری (ص 129) هر مورد 0/25					2	
3	الف) 5- سهروردی (ص 100) ب) 3- خواجه نصیرالدین طوسی (ص 115) ج) 1- ملاصدرا (ص 123) د) 4- علامه طباطبایی (ص 138) هر مورد 0/25					1	
4	متن اسلام یا بطن اسلام (ص 15)					0/5	
5	وجود محض یا مطلق وجود یا وجود بدون قید و شرط یا وجود (ص 4)					0/5	
6	بیت الحکمه یا خزانه الحکمه (ص 21)					0/5	
7	حدوث (ص 38)					0/5	
8	تخلف ناپذیری یا حتمیت نظام هستی یا وجوب یا قطعیت (ص 47)					0/5	
9	مباحث نفس (0/25) و معاد (0/25) (ص 125)					0/5	
10	علم حضوری (ص 142)					0/5	
11	1- تفکر و اخلاق 2- پیوند سازمانی 3- وسعت نظر (ص 152 تا 154)					0/75	
12	الف) سابقه نیستی ندارد / نیستی مقدم بر هستی برایش فرض نمی شود. (ص 39) ب) زنجیره ای عرضی از فرشتگان / هم رتبه و هم درجه اند. / نسبت به هم جنبه وجود بخشی ندارند. / تدبیر امور طبیعت بر عهده ایشان است. (ص 102) (ذکر سه مورد کافی است) ج) علم به اشیاء و امور خارجی که از طریق صورت های علمی / ذهنی حاصل می شود. (ص 104) د) آنچه واقعیت آن نزد ما حاضر باشد / با علم حضوری به آن علم داریم. / علم ما به آن مستقیم / بی واسطه است. (ص 105) (ذکر سه مورد کافی است)					2/5	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه 2		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: 8 صبح	مدت امتحان: 90 دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: 2	تاریخ امتحان: 1398 / 03 / 18	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال 1398				
		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
13	خیر (0/25) زیرا شکاکترین شکاکان هم در عمل ناچار از واقع بینی و قبول اصل واقعیت می باشد. (0/5) (ص 28)			
14	طبیعت هر شیء، آن را به سوی کمال سوق می دهد (0/25) آنچه به نظر ما شرّ و بدی یا نقص بعد از کمال است (0/25) مانند سیل، طوفان، زلزله، پژمردن گل و ... (0/25) برای حفظ تعادل طبیعت لازم است / زمینه ساز خیر و کمال بالاتر است. (0/25) (ص 76)			
15	به فلسفه اسلامی تحرک / رونق بخشیدند (0/5) افق های تازه ای پیش روی فلاسفه گشودند. (0/5) (ص 113)			
16	عقل و دین حقیقت واحدی هستند / از یک منبع سرچشمه گرفته اند. (0/5) اگر عقل بدرستی حرکت کند، به نتیجه ای خلاف دین نمی رسد و بالعکس. (0/5) (ص 123)			
17	فقر وجودی (0/5) اگر وجودی در مرتبه خود از چنان شدتی برخوردار باشد (0/25) که هیچ نقص و ضعفی در آن قابل تصور نباشد (0/25) غنای ذاتی دارد (0/25) و بی نیاز مطلق است. (0/25) (ص 132)			
18	وجود، حقیقتی واحد است (0/5) اما شدّت و ضعف دارد / دارای درجات مختلف است. (0/5) یا: اختلاف موجودات ناشی از شدّت و ضعف مرتبه وجودی آنهاست (0/5) ولی همه موجودات در اصل وجود با هم وحدت دارند. (0/5) (ص 131)			
19	یک جدول با خانه های بی شمار (0/5) که هر خانه شکل و اندازه ای متفاوت دارد. (0/5) (ص 130)			
20	1- اگر ریشه اعتقاد به علیت، تعاقب دو حادثه باشد، باید میان همه حوادثی که در پی یکدیگر تکرار می شوند، رابطه علیت برقرار باشد. 2- اگر تکرار حوادث متوالی ما را به علیّت منتقل می کند، پس باید بین تکرار و علیّت، رابطه علیّت برقرار باشد. (ذکر یک مورد کافی است) (ص 140 و 141)			
	جمع نمره			
	20			

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر
خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: الف) مقصود فلاسفه از « فطرت اول » همان حالت عادی ما در برخورد با مسائل هر روز زندگی است. ب) در زمان خلافت بنی عباس، ایران مرکز خلافت اسلامی شد. ج) اگر مفهوم وجود، عین مفهوم ماهیت بود، دیگر تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود. د) « حادث » عبارت است از چیزی که « نیستی مقدم بر هستی » برای او فرض نمی شود. ه) با توجه به اصول حکمت متعالیه، موجودات عالم از حیث وجود خود، ذات حق را نمایان می سازند. و) حکمت اشراق، شیوه استدلالی محض را با سیر و سلوک قلبی همراه می سازد. ز) سهروردی برای تبیین نظام آفرینش از قاعده « امکان اشرف » استفاده کرده است. ح) فلسفه اسلامی، قومی و محلی است و خود را به جامعه خاصی متعلق می داند.	۲
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) بحث درباره « وجود » به هر زبان که مطرح شود، به قلمرو دانش تعلق دارد. ب) مورخان فلسفه، اصالت اروپائیان را تا حد زیادی متأثر از فلسفه اسلامی می دانند. ج) قبول اصل « مستقل از ادراک آدمی، مرز جدایی فلسفه از سفسطه است. د) نویسنده کتاب «شفا» است. ه) ابن سینا انسان را عالم می داند. و) مکتب کلامی نهضتی ضد عقلی بود. ز) طبق نظر ملاصدرا مفهوم اصیل است و مفهوم اعتباری می باشد.	۲
۳	با توجه به «ملاک نیازمندی معلول به علت» هریک از موارد سمت راست با کدام یک از گزینه ها در سمت چپ مرتبط است؟ الف) نظریه متکلمان اسلامی ب) نظریه حکمت متعالیه ۱- فقر وجودی ۲- امکان ذاتی ۳- حدوث	۰/۵

به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۴	مابعدالطبیعه برای مطالعه عمیق واقعیت اشیاء از چه روشی استفاده می کند؟	۰/۵
۵	با توجه به « سنخیت علت و معلول » به سؤال های زیر پاسخ دهید: الف) اصل سنخیت علت و معلول به چه معناست؟ ب) از این اصل چه نتیجه ای گرفته می شود؟	۱
۶	مؤسس فلسفه اسلامی یا فلسفه نبوی چه کسی است؟	۰/۵
۷	یک مورد از مواردی را که معتزله انکار می کردند، بنویسید:	۰/۲۵
۸	از منابع حکمت اشراق، دو مورد را نام ببرید:	۰/۵
۹	چرا حکما یا فلاسفه در استدلال های خود از « حُسن و قُبَح » استفاده نمی کردند؟	۰/۵
۱۰	تشابه و تفاوت روش متکلمان و روش فلاسفه مشائی چیست؟	۱
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱۱	نویسنده کتاب «شواهد الربوبیه» کیست؟	۰/۵
۱۲	در سفر چهارم یعنی سفر «فی الخلق بالحق» سالک یا عارف چه کاری انجام می دهد؟	۰/۵
۱۳	نام دیگر نظریه «تشکیک وجود» چیست؟	۰/۵
۱۴	طبق نظر ملاصدرا، اگر موجودی در مرتبه وجودی خود از چنان شدتی برخوردار باشد که هیچ نقص و ضعفی در آن قابل تصور نباشد، به تعبیر قرآن چه نام دارد؟	۰/۵
	هر یک از اصطلاحات زیر را در یک سطر تعریف کنید:	
۱۵	الف) واجب الوجود : ب) علت تامه : ج) انوار قاهر : د) معلوم بالذات :	۰/۵ ۰/۵ ۱ ۱
به سؤالهای زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۱۶	نظر ابن سینا در مورد «شر و بدی» در طبیعت چیست؟	۰/۵
۱۷	نظر متکلمان در مورد «رابطه عقل و دین» چیست؟	۱
۱۸	اگر به فرض، اصالت با ماهیت باشد، سیمای جهان چگونه خواهد بود؟	۱
۱۹	در حکمت متعالیه با کمک نظریه «تشکیک وجود» اختلاف موجودات چگونه تفسیر می شود؟	۱
۲۰	یکی از انتقاداتی را که بر «نظر مخالفان اصل علیت» وارد است، بیان کنید:	۱
۲۱	علامه طباطبائی با استفاده از اهمیت علم حضوری، چگونه وجود اصل علیت را اثبات کرد؟	۱
۲۲	از ویژگی های سنت فلسفی فلاسفه اسلامی «تفکر و اخلاق» را توضیح دهید:	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰

سر بلند و پیروز باشید.

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه			
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴					
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir					
ردیف		راهنمای تصحیح						نمره	
۱	الف) صحیح (ص ۷) هـ) صحیح (ص ۱۳۳)		ب) غلط (ص ۲۰) و) صحیح (ص ۹۳)		ج) صحیح (ص ۳۱) ز) صحیح (ص ۱۰۰)		د) غلط (ص ۴۹) ح) غلط (ص ۱۵۴) هر مورد (۰/۲۵)		
۲	الف) فلسفه (ص ۱۰) هـ) صغیر (ص ۷۸)		ب) عقل (ص ۲۵) و) اشاعره/اشعری (ص ۸۴)		ج) واقعیت/وجود (ص ۲۸) ز) وجود - ماهیت (ص ۱۲۹)		د) ابن سینا (ص ۷۵) هر مورد (۰/۲۵)		
۳	الف) ۳- حدوث (ص ۳۸)		ب) ۱- فقر وجودی (ص ۱۲۲) هر مورد (۰/۲۵)						
۴	روش عقلی / استدلال عقلی (ص ۵)							۰/۵	
۵	الف) هر علتی معلول خاصی را ایجاد می کند/ هر معلولی از علتی خاص صادر می شود. (ص ۴۱) ب) نظام معین هستی (۰/۵) (ص ۴۷)							۱	
۶	فارابی (ص ۶۷)							۰/۵	
۷	کرام الکاتبین/ کرامات اولیا / معراج / صراط / میزان (ذکر یک مورد کافی است). (ص ۸۵)							۰/۲۵	
۸	حکمت یونان/ حکمت مشا / حکمت ایران / تعالیم اسلامی (ذکر دو مورد کافی است). (ص ۹۶ و ۷) هر مورد (۰/۲۵)							۰/۵	
۹	فلاسفه حسن و قبح را مربوط به زندگی انسان می دانند/ درباره خداوند با معیار حسن و قبح قضاوت نمی کنند. (ص ۱۱۵)							۰/۵	
۱۰	تشابه: هر دو صرفاً بر استدلال عقلی تکیه می کنند. (۰/۵) تفاوت: اصول و مبادی آنها (۰/۵) (ص ۱۱۴)							۱	
۱۱	ملاصدرا / صدر المتألهین (ص ۱۲۲)							۰/۵	
۱۲	به هدایت مردم و کمک به آنها برای رسیدن به حق می پردازد. (ص ۱۲۵)							۰/۵	
۱۳	وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت (ص ۱۳۱)							۰/۵	
۱۴	صمد (ص ۱۳۲)							۰/۵	
۱۵	الف) آنچه وجود برایش ضرورت دارد/ رابطه موضوع با وجود، وجوبی یا ضروری است. (ص ۳۳ و ۳۴) (۰/۵) ب) وجود دهنده/ هستی بخش به معلول (۰/۵) (ص ۴۱) ج) تجلی نور الهی هستند/ سراسر قلمرو هستی را پر کرده اند/ مرتبه هریک بالاتر از دیگری است/ زنجیره طولی از فرشتگان را تشکیل داده اند. (۱) (ذکر دو مورد کافی است). هر مورد (۰/۵) (ص ۱۰۲) د) چیزی که واقعیت آن برای ما آشکار است/ خود آن بی واسطه در نزد ما حاضر می باشد/ به علم حضوری برای ما معلوم است (۱) (ذکر دو مورد کافی است). هر مورد (۰/۵) (ص ۱۰۶)							۳	
۱۶	آنچه به نظر ما شر و بدی یا نقص بعد از کمال است برای حفظ تعادل طبیعت لازم است. (ص ۷۶) (۰/۲۵)							۰/۵	
۱۷	عقل را در خدمت شریعت می دانند. (۰/۵) یعنی وظیفه و توانایی عقل تنها در دفاع از حقانیت دین است. (۰/۵) (ص ۱۲۳)							۱	
۱۸	یک جدول با خانه های بی شمار (۰/۵) که هر خانه شکل و اندازه ای متفاوت دارد. (۰/۵) فارس (ص ۱۳۰)							۱	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۱۹	وجود، حقیقتی واحد است (۰/۵) اما شدت و ضعف دارد / دارای درجات مختلف است. (۰/۵) یا: اختلاف موجودات ناشی از شدت و ضعف مرتبه وجودی آنهاست (۰/۵) ولی همه موجودات در اصل وجود با هم وحدت دارند. (۰/۵) (ص ۱۳۱)	۱
۲۰	اگر ریشه اعتقاد به علیت، تعاقب دو حادثه باشد، باید میان همه حوادثی که در پی یکدیگر تکرار می شوند، رابطه علیت برقرار باشد. ۲- اگر تکرار حوادث متوالی ما را به علیت منتقل می کند، پس باید بین تکرار و علیت، رابطه علیت برقرار باشد. (ذکر یک مورد کافی است) (ص ۱۴۰ و ۱۴۱)	۱
۲۱	نفس انسان با علم حضوری رابطه نفس را با خواسته ها / اراده / حالات / کارهایی که در دایره وجودش رخ می دهد، درک و به علم حضوری مشاهده می کند که نفس، وجود دهنده به تمام آنهاست. (ص ۱۴۲)	۱
۲۲	فلسفه تنها آموختن نیست. بلکه پیمودن یک راه تکامل در درون است. فیلسوف شدن با کمال و تعالی معنوی و اخلاقی توأم است. (ص ۱۵۲)	۰/۷۵
جمع نمره		۲۰

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر

خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۸	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: الف) حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز دارد. ب) ارسطو معتقد بود که بدون موجودی جاودان و برتر از ماده، وجود نظم و انتظام در جهان محال است. ج) فلاسفه الهی، توانایی بشر در ساختن مفاهیم کلی را پرتوی از عقل مجرد می دانند. د) هراکلیتوس معتقد به حقیقتی به نام لوگوس بود که به معنای عقل و منطق می باشد.	۱
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) همه موجودات از نظر «وجود» با هم اشتراک دارند و اختلاف آنها از جهت می باشد. ب) دیوید هیوم که اساساً تجربه گرا است، امکان معرفت از طریق و بدون را رد می کند. ج) کانت ضرورت وجود خدا را از طریق اثبات کرده است. د) اعتقاد به خدایی می تواند به زندگی معنا بدهد که به کمک و منطق وجودش را پذیرفته باشیم و در ارتباط با او زندگی کنیم. ه) حکمای ایران باستان معتقد بودند که همان خدا است و با خود، جهانیان را آفریده است.	۲
۳	هر یک از گزینه ها عقیده کدام شخصیت درباره عقل می باشد: الف) انسان برخوردار از مراتبی از عقل جهانی و کلی می باشد. ب) عقل، ذاتی انسان است و همان نطق می باشد. ج) عقل عامل تضعیف ایمان می باشد. د) عقل بعنوان عامل شناسایی مفاهیم ذهنی است. ۱- ارسطو ۲- افلاطون ۳- هیوم ۴- کانت ۵- بزرگان کلیسا از قرن ۳ تا ۹ م	۲

به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۴	دو فیلسوفی را که در اروپا در بین قرن های ۱۳ تا ۱۵ میلادی، دیدگاه های ابن سینا را ترویج کردند، نام ببرید:	۰/۵
۵	رابطه هر یک از مفاهیم زیر را با محمول وجود تعیین نمایید: (واجب، ممکن، ممتنع)	۱
۶	الف) شریک خدا ب) کوه الماس ج) انسان د) خداوند متعال	۱
۷	هر یک از اصول زیر چه نتیجه ای در پی دارد؟	۱
	الف) اصل علیت: ب) اصل سنخیت:	
	هر یک از موارد زیر عقیده چه شخص یا اشخاصی بوده است؟	۱
	الف) یا خدایی نیست یا نمی توانیم او را اثبات کنیم. (دو نفر)	
	ب) دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است.	
	ج) ایمان هدیه ای الهی می باشد.	

ادامه سؤالات در صفحه دوم

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		سؤالات امتحان نهایی درس : فلسفه ۲- چاپ ۹۸		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		نام و نام خانوادگی :	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۱۰ صبح		تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹		تعداد صفحه: ۲	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸							
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir							
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد).					
نمره							
۸	از میان معیارهای یک زندگی معنادار که بعد از پذیرش وجود خداوند مطرح می شوند؛ یک مورد را بنویسید:						
۹	از نظر فلاسفه مسلمان سه راه برای رسیدن به حقیقت وجود دارد که یکی از آنها وحی می باشد، دو مورد دیگر را نام ببرید:						
۱۰	دو مصداق عقل نزد فلاسفه مسلمان را بنویسید:						
۱۱	معلم اول و معلم ثانی به ترتیب لقب کدام فلاسفه بوده است؟						
۱۲	در مورد کتب ابن سینا به دو سوال زیر پاسخ دهید: الف) کدام کتاب او مختصر کتاب شفا می باشد؟ ب) کدام کتابش شامل آخرین دیدگاه های او در حکمت می باشد؟						
۱۳	سه اصل از اصول فلسفی ملاصدرا را نام ببرید:						
۱۴	مهم ترین کتاب فلسفی ملاصدرا که با الهام از مراحل عرفانی نگاشته شده، کدام است؟						
۱۵	کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم مشتمل بر چه موضوعاتی می باشد؟						
به سؤالات زیر، پاسخ کامل دهید:							
۱۶	از نظر فلاسفه مسلمان چگونه می توان از اصل امتناع اجتماع نقیضین، نتیجه گرفت که پدیده ها خود بخودی بوجود نمی آیند؟						
۱۷	فارابی عقل فعال را به چه چیزی تشبیه کرده است و چرا؟						
۱۸	از نظر فارابی دو وجه تشابه مدینه فاضله را با بدن سالم انسان بنویسید:						
۱۹	ابن سینا وجود شرّ و بدی را در طبیعت چگونه توضیح داده است؟						
۲۰	جمع نمره						
سربلند و پیروز باشید.							

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۸		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح			
۱	الف) غلط (ص ۵) ب) صحیح (ص ۳۴) ج) صحیح (ص ۵۰) د) صحیح (ص ۵۱) (هر مورد ۰/۲۵)			
۲	الف) ماهیت (ص ۳) ب) استدلال عقلی - تجربه (ص ۱۸) ج) اخلاق (ص ۳۷) د) عقل - روحی یا معنوی (ص ۴۴) هـ) مزدا - خرد (ص ۵۱) (هر مورد ۰/۲۵)			
۳	الف) ۲- افلاطون (ص ۵۲) ب) ۱- ارسطو (ص ۵۳) ج) ۵- بزرگان کلیسا در قرن ۳ تا ۹ (ص ۵۳) د) ۴- کانت (ص ۵۴) (هر مورد ۰/۵)			
۴	آلبرت کبیر - راجر بیکن (ص ۷)			
۵	الف) ممتنع ب) ممکن ج) ممکن د) واجب (ص ۱۱) (هر مورد ۰/۲۵)			
۶	الف) ارتباط و پیوستگی موجودات جهان ب) نظام معین در جهان (ص ۲۵) (هر مورد ۰/۵)			
۷	الف) هیوم - اگوست کنت ب) ویلیام جیمز (برگسون هم درست است) ج) کرکگور (ص ۳۸) (هر مورد ۰/۲۵)			
۸	جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد (یا هر یک از موارد پنج گانه ای که در کتاب آمده) (ص ۴۴)			
۹	عقل - شهود (ص ۶۲) (هر مورد ۰/۵)			
۱۰	۱- عقل به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی ۲- عقل به عنوان قوه استدلال و شناخت (ص ۵۹) (هر مورد ۰/۵)			
۱۱	ارسطو - فارابی (ص ۷۱) (هر مورد ۰/۵)			
۱۲	الف) نجات ب) اشارات و تنبیهات (ص ۷۵) (هر مورد ۰/۵)			
۱۳	اصالت وجود - وحدت حقیقت وجود - تشکیک وجود (ص ۸۶ و ۸۷) (هر مورد ۰/۵)			
۱۴	اسفار اربعه (ص ۸۴) (هر مورد ۰/۵)			
۱۵	نقد ارکان ماتریالیسم (یا فلسفه های جدید) - بیان یک دوره فلسفه اسلامی (ص ۸۹) (هر مورد ۰/۵)			
۱۶	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، (۰/۵) به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد و این محال است. (۰/۵) (ص ۵۹)			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۸		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱۷	به آفتاب تشبیه کرده (۰/۵) زیرا عقل فعال برای انسان درست مانند آفتاب است نسبت به چشم که عامل بینایی می شود (۰/۲۵) یعنی عقل فعال با افاضه ی خود در قوه عقل آدمی، سبب فعالیت عقلی و ادراک حقایق می شود. (۰/۲۵) (ص ۵۹)			
۱۸	زیرا هر عضو آن متناسب با ویژگی خود وظیفه ای دارد و آن را به نحو احسن انجام می دهد. (۰/۵) و همانطور که در بدن انسان، برخی از اندامها بر برخی تقدم دارند، برخی از اعضای جامعه نیز بر برخی تقدم دارند. (۰/۵) (ص ۷۲)			
۱۹	او می گوید در یک نگاه کلی به طبیعت متوجه می شویم که تمام اموری که به ظاهر بی نظمی هستند، در واقع برای اعتدال طبیعت (۰/۵) و کمال نهایی آن و در یک نظم کلی لازم می باشند. (۰/۵) (ص ۷۶)			
۲۰	جمع نمره			

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر

خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

الف) بخش الزامی

✓ دانش آموز عزیز، به سؤالات ۱ تا ۱۶، جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد: الف) وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیت وجه مشترک آنها می باشد. ب) از نظر ابن سینا، بی نهایت شدن تعداد اشیاء جهان، نیاز آنها را به واجب الوجود بالذات برطرف نمی سازد. ج) به نظر «تیلور»، افلاطون ابداع کننده خدانشناسی فلسفی است. د) به عقیده فیلسوفان مسلمان، اثبات وجود خدا از طریق استدلال عقلی امکان پذیر است. ه) وجود علت بر وجود معلول مقدم است و وجود علت مشروط به وجود معلول می باشد.	۱/۲۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) حالت یک معلول را که ذاتاً است، می توان به دو کفه ترازو تشبیه کرد که در حالت تساوی هستند. ب) به هر یک از عواملی که در پدید آمدن یک معلول دخالت دارند، علت می گویند. ج) از نظر فارابی، در ابتدای سلسله علت ها و معلول ها، علتی وجود دارد که وابسته به دیگری نیست، یعنی خودش و موجودات دیگر است. د) فیلسوفان الهی معتقدند که عقول (یا فرشتگان) حقایق اشیاء را از طریق درک می کنند.	۱/۲۵
۳	گزینه درست را انتخاب نمایید: الف) کدام اصل، پایه برهان وجوب و امکان ابن سینا قرار گرفته است؟ (۱) مغایرت وجود و ماهیت (۲) تقدم علت بر معلول ب) اگر کسی بگوید در برخی موارد، در عین وجود علت تامه، معلول بوجود نمی آید، این فرد، «اتفاق» به کدام معنا را پذیرفته است؟ (۱) نفی علیت (۲) نفی ضرورت ج) استدلال دکارت برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر کدام مورد است؟ (۱) داشتن تصور از خالق نامتناهی (۲) داشتن وجدان اخلاقی د) اولین فیلسوفی که عقل را به «نظری و عملی» تقسیم کرد که بود؟ (۱) ارسطو (۲) افلاطون	۱
۴	هر یک از عبارات زیر عقیده کدام فیلسوف است؟ الف) «در سوی دیگر نوعی از هستی است که نه می زاید و نه از میان می رود.» (۱) کرگور (۲) کانت (۳) افلاطون ب) «ایمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند.»	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سوالات	نمره
به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۵	دو فیلسوف تجربه‌گرای اروپائی نام ببرید که می‌گفتند: «یا خدایی نیست و یا ما نمی‌توانیم وجود او را ثابت کنیم».	۰/۵
۶	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار از نظر فلاسفهٔ مسلمان را بنویسید.	۰/۵
۷	افلاطون عقلی را که عقل انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو نام معرفی نموده، آنها را بنویسید.	۰/۵
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۸	تفاوت حمل «حیوان ناطق» بر انسان با حمل «موجود» بر انسان چیست؟ توضیح دهید.	۱
۹	نظریه فقر وجودی یا امکان فقری را کدام فیلسوف مسلمان مطرح نموده است؟ آن را شرح دهید.	۱/۲۵
۱۰	به نظر فیلسوفان مسلمان چرا یک پدیده نمی‌تواند خود به خود و بدون علت بوجود آید؟	۰/۷۵
۱۱	نظر دیوید هیوم را دربارهٔ «علیت» با ذکر مثال شرح دهید.	۱/۵
۱۲	کدام دسته از فیلسوفان، «اتفاق» را به معنای «نفی غایت‌مندی» قبول ندارند؟ نظر آنها را شرح دهید.	۱
۱۳	از نظر هیوم مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی کدام است و دلیل ناتوانی آن برهان، برای اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی چیست؟	۱
۱۴	کدام فیلسوف یونان باستان از حقیقتی به نام «لوگوس» سخن گفته؟ معنای آن را در نزد وی شرح دهید.	۱/۵
۱۵	به چه دلیل در دورهٔ دوم حاکمیت کلیسا در اروپا، حکمای مسیحی به تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند و نتیجهٔ آن چه بود؟	۱
۱۶	کدام عقیدهٔ کانت، تحولی عظیم در کارکرد عقل به وجود آورد و او وظیفهٔ عقل را چه چیزی می‌دانست؟	۱/۵
ادامهٔ سوالات در صفحهٔ سوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ب) بخش انتخابی

✓ دانش آموز عزیز جهت کسب ۴ نمره از سؤالات ۱۷ تا ۲۴، فقط ۴ سؤال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

ردیف	سؤالات	نمره
۱۷	رابطه امتناعی را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۸	سنخیت علت و معلول را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۹	نظر دموکریتوس درباره ماده اولیه تشکیل دهنده جهان و نحوه پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان را بنویسید.	۱
۲۰	تعریف عشق را از نظر ابن سینا بنویسید.	۱
۲۱	فیلسوفان مسلمان به کسانی که با فلسفه به دلیل یونانی بودن و عدم سازگاری آن با عقاید اسلامی مخالفت می کنند، چه پاسخی می دهند؟ توضیح دهید.	۱
۲۲	مدینه فاضله را از نظر فارابی تعریف کرده و تفاوت آن را با مدینه جاهله بنویسید.	۱
۲۳	با توجه به جغرافیای عرفانی سهروردی، مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) مشرق جهان ب) مغرب وسطی	۱
۲۴	معنای این نظر که «وجود حقیقتی مشکک است» را توضیح دهید.	۱
۲۴	جمع نمره	۲۴
سر بلندی شما در دنیا و آخرت آرزوی ماست.		

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	

الف) بخش الزامی

۱	الف) غلط ص ۳ (ب) درست ص ۱۲ (ج) درست ص ۳۳ (د) درست ص ۴۰ (ه) غلط ص ۴۱ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۲	الف) ممکن الوجود ص ۲۱ (ب) ناقصه ص ۲۶ (ج) واجب الوجود - عله العلل ص ۴۲ (د) شهود ص ۵۰ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۳	الف) (۱) مغایرت وجود و ماهیت ص ۶ (ب) (۲) نفی ضرورت ص ۲۶ (ج) (۱) داشتن تصور از خالق نامتناهی ص ۳۵ (د) (۱) ارسطو ص ۵۳ هر مورد ۰/۲۵	۱
۴	الف) (۳) افلاطون ص ۳۴ (ب) (۱) کرکگور ص ۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۵	هیوم - اوگوست کنت ص ۳۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	۱- جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۲- انسان را موجودی هدفمند بشناسد و این هدف را مشخص کند. ص ۴۴ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۷	عقل کلی - عقل جهانی ص ۵۲ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	در عبارت "انسان حیوان ناطق است"، حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر انسان در عبارت "انسان موجود است" رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵	۱
۹	ملاصدرا ۰/۲۵ اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند، وی این وابستگی را امکان فقری یا فقر وجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵ ص ۱۳	۱/۲۵
۱۰	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ و این همان اجتماع نقیضین است ۰/۲۵ که محال است. ۰/۲۵ ص ۱۹	۰/۷۵
۱۱	دیوید هیوم می گوید مثلاً بر اثر تکرار مشاهده خوردن و روشن شدن زمین، ۰/۵ در ذهن ما چنین تداعی می شود که خوردن علت روشن شدن زمین است ۰/۵ و این تداعی چیزی جز یک امر روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست. ۰/۵ ص ۱۸	۱/۵
۱۲	آن دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به عله العلل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد ۰/۵ اگر چه انسان ها به دلیل محدودیت های علمی نتوانند این اهداف را کشف کنند. ۰/۲۵ ص ۲۷	۱
۱۳	زیرا بر اساس نظم موجود جهان، حداکثر می توان یک ناظم و مدیر را اثبات کرد ۰/۵ اما نمی توان به یک خالق نامتناهی واجب الوجود رسید. ۰/۵ ص ۳۶	۱
۱۴	هر اکلیتوس ۰/۲۵ لوگوس در نزد او هم به معنای عقل است ۰/۲۵ و هم نطق. ۰/۲۵ کلمه و سخن در نزد او ظهور و پرتو عقل است. ۰/۲۵ عقل همان حقیقتی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند و هم کلمات و سخن ۰/۲۵ و به نظر او اشیاء عالم همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند. ۰/۲۵ ص ۵۱	۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	

۱۵	در این دوره، حکمای مسیحی تحت تاثیر مطالعه کتاب های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. ۰/۵ اما از آنجا که این توجه با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ ص ۵۴	۱
۱۶	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ و عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند. ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
ب) بخش انتخابی		
۱۷	اگر در قضیه ای برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن باشد، رابطه آنها امتناعی است ۰/۵ مثلاً «عدد هشت فرد است» ۰/۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۱۰	۱
۱۸	انسان علاوه بر این که درک می کند که هر حادثه علتی دارد، درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۷۵ مثلاً برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۲۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۲۰	۱
۱۹	او معتقد بود که ماده اولیه تشکیل دهنده جهان، اتم ها و ذرات ریز تجزیه ناپذیر و غیر قابل تقسیمی هستند که در فضای غیر متناهی پراکنده بودند ۰/۵ و برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان شده است. ۰/۵ ص ۲۳	۱
۲۰	هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی ها گریزان است. ۰/۵ همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم. ۰/۵ ص ۴۵	۱
۲۱	در پاسخ به این ایراد، فلاسفه می گویند جدا از اینکه بسیاری از آراء فیلسوفان یونان با آموزه های اسلامی سازگاری دارد، ۰/۵ باید توجه کنیم که فلسفه شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژاد می تواند وارد این شاخه از دانش بشود. ۰/۵ ص ۵۸	۱
۲۲	مدینه های که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته اند که مدینه را به سوی سعادت می برد. ۰/۷۵ تفاوت آن با مدینه جاهله در هدف آن است. ۰/۲۵ ص ۷۱	۱
۲۳	الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ب) مغرب و وسطی: در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند. ۰/۵ ص ۸۰	۱
۲۴	یعنی اینکه وجود حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد. ۰/۵ شدت و ضعف وجود مانند شدت و ضعف در نور است. ۰/۵ ص ۸۷	۱
۲۴	جمع نمره	

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.
با تشکر ، خدا قوت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
	نمره		

الف) بخش الزامی

✓ دانش آموز عزیز، به سؤالات ۱ تا ۱۷، جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.

۱	تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد: الف) وجود وجه اختصاصی موجودات، و ماهیت وجه مشترک آنها می باشد. ب) دکارت می گوید تصور من از حقیقتی نامتناهی و علیم و قدیر نمی تواند از خودم باشد، زیرا من موجودی متناهی هستم. ج) از نظر کانت، اختیار و اراده نمی تواند ویژگی بدن مادی باشد.	۰/۷۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) نام یکی از فلاسفه بزرگ اروپا که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، و نظریه «فرق وجود و ماهیت» را پایه برهان خود در خداشناسی قرار داد، بوده است. ب) در قضیه «عدد پنج فرد است» رابطه محمول با موضوع، رابطه ای می باشد.	۰/۵
۳	گزینه درست را انتخاب کنید: الف) حکمای ایران باستان، نخستین پرتو و مخلوق خداوند را چه نامیده اند؟ (۱) مزدا (۲) بهمن ب) به نظر کدام فیلسوف اروپایی دلایل اثبات وجود خداوند که صرفاً متکی بر عقل باشند، مردود هستند؟ (۱) هیوم (۲) دکارت	۰/۵
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	تعیین کنید که رابطه وجود با هر یک از موارد زیر، «وجوبی» است یا «مکانی» یا «امتناعی»؟ الف) دیو ب) شریک خدا	۰/۵
۵	دو فیلسوف اروپایی را که از تجربه های درونی و عشق و عرفان برای اثبات وجود خدا استفاده کرده اند، نام ببرید.	۰/۵
۶	دو کاربرد عقل را در فلسفه بنویسید.	۱
۷	افلاطون، عقلی را که انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو عنوان یاد می کند، آنها را بنویسید.	۰/۵
۸	ارسطو بر اساس تقسیم عقل، علم و دانش را به دو دسته تقسیم می کند، آنها را نام ببرید.	۰/۵
به سؤالات زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۹	تفاوت حمل «شکل سه ضلعی» بر «مثلث» با حمل «موجود» بر «مثلث» چیست؟ توضیح بدهید.	۱
۱۰	«واجب الوجود بالذات» را تعریف کنید.	۰/۷۵
۱۱	نظر فلاسفه مسلمان را در مورد نحوه درک «اصل علیت» بنویسید.	۱/۵
۱۲	«سنخیت علت و معلول» را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۳	در پاسخ به این سوال که: آیا تحولات روی زمین از همان ابتدا به سمت پیدایش انسان بوده است یا نه؟ فلاسفه به دو دسته تقسیم می شوند. نظر هر دو دسته را به اختصار بنویسید.	۱/۵
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱۴	یکی از برهان‌های ارسطو را بر اثبات وجود خدا و مبدأ نخستین بنویسید.	۱
۱۵	برهان وجوب و امکان ابن سینا را شرح دهید.	۱/۵
۱۶	در دوره اول حاکمیت کلیسا در اروپا، عقل چه جایگاهی داشت؟ توضیح دهید.	۱/۵
۱۷	نظر کانت را در مورد «کارکرد عقل» شرح دهید.	۱/۵

بخش انتخابی

☒ دانش آموز عزیز جهت کسب ۴ نمره از سؤالات ۱۸ تا ۲۵، فقط ۴ سؤال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۸	نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی» را تعریف کنید.	۱
۱۹	رابطه علیت را تعریف کنید و تفاوت آن را با سایر روابط بنویسید.	۱
۲۰	نتیجه هر کدام از «اصل وجوب بخشی علت به معلول» و «اصل سنخیت میان علت و معلول» را به ترتیب بنویسید.	۱
۲۱	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار را بنویسید.	۱
۲۲	در فلسفه اسلامی وظیفه «عقل فعال» چیست و مقام آن نسبت به انسان مانند چیست؟	۱
۲۳	دو مورد از ویژگی‌های رئیس مدینه فاضله را از نظر فارابی نوشته و بیان کنید که این ویژگی‌ها در چه کسانی وجود دارد؟	۱
۲۴	با توجه به فلسفه سهروردی مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) حکیم متأله ب) مشرق جهان	۱
۲۵	دو مورد از منابع حکمت متعالیه را بنویسید.	۱

۲۴	جمع نمره
----	----------

سر بلند و پیروز باشید.

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	

الف) بخش الزامی

۱	الف) غلط ص ۳ ب) درست ص ۳۵ ج) درست ص ۳۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۲	الف) توماس آکوئیناس ص ۶ ب) وجوبی ص ۱۰ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۳	الف) ۲) بهمن ص ۳۳ ب) ۱) هیوم ص ۳۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۴	الف) امکانی ب) امتناعی ص ۱۱ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۵	ویلیام جیمز - برگسون (یا فیلسوفان دیگری که در کتاب نام برده شده اند). ص ۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	۱- قدرت تفکر و استدلال ۲- موجوداتی مجرد و برتر از عالم ماده ص ۵۰ هر مورد ۰/۵	۱
۷	عقل کلی - عقل جهانی ص ۵۲ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	علم عملی - علم نظری ص ۵۳ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۹	در عبارت «مثلث شکل سه ضلعی است» حمل شکل سه ضلعی بر مثلث یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر مثلث در عبارت مثلث موجود است، رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵	۱
۱۰	واجب الوجود بالذات: همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد ۰/۲۵ و این ضرورت از ناحیه خود آن ذات است، ۰/۲۵ نه از ناحیه یک امر بیرونی. ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۷۵
۱۱	به نظر آنها اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی آید ۰/۵ زیرا هر داده تجربی، خود مبتنی بر این قاعده است ۰/۲۵ آنان می گویند همینکه ذهن انسان متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد، در می یابد که پدیده ها خود بخود بوجود نمی آیند. ۰/۵ این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ ص ۱۹	۱/۵
۱۲	انسان علاوه بر این که درک می کند که هر حادثه علتی دارد، درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۵ مثلاً برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۲۰	۱
۱۳	یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل العلل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد. ۰/۵ یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل العلل معتقد نیستند، ۰/۲۵ غایتمندی زنجیره حوادث را انکار می کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می آورند که از پیش تعیین و پیش بینی نشده است. ۰/۵ ص ۲۷	۱/۵
۱۴	نمی شود که یک نظم و انتظام بر جهان حاکم باشد بدون اینکه موجودی جاویدان و برتر از ماده در کار باشد. (یا برهان دیگر ارسطو) ص ۳۴	۱
۱۵	وقتی به موجودات جهان نگاه می کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ذاتاً ممکن الوجود می باشند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خروج از حالت تساوی نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را پدید آورده است. ۰/۵ ص ۴۳	۱/۵
۱۶	در این دوره بزرگان کلیسا دخالت عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند، ۰/۵ حتی برخی عقل را امری شیطانی می پنداشتند. ۰/۵ ایمان قوی را از آن کسی می دانستند که در برابر شبهه های عقل بایستد. ۰/۵ ص ۵۳	۱/۵

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		نمره

۱۷	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
----	---	-----

ب) بخش انتخابی

مصحح گرامی، اگر دانش آموز به بیش از ۴ سؤال انتخابی پاسخ داده باشد، فقط ۴ سؤال اول را تصحیح نمایید.

۱۸	اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند. ملاصدرا این وابستگی را امکان فقری یا فقر وجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵ ص ۱۳	۱
۱۹	رابطه ای وجودی است، یعنی یکی وجودش وابسته به وجود دیگری است. ۰/۵ مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس رابطه دوستی برقرار می گردد. ۰/۵ ص ۱۶	۱
۲۰	تخلف ناپذیری و حتمیت در نظام هستی ۰/۵ - نظم و قانونمندی میان پدیده ها ۰/۵ ص ۲۵	۱
۲۱	جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۰/۵ - انسان را موجودی هدفمند بشناسد و آن هدف را مشخص کند. ۰/۵ (یا هر یک از موارد دیگر) ص ۴۴	۱
۲۲	این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسان ها است. ۰/۵ نسبت آن مانند آفتاب است به چشم. ۰/۵ ص ۵۹	۱
۲۳	روحی بزرگ و سرشتی عالی داشته باشد ۰/۲۵ به عالی ترین درجات تفکر و تعقل رسیده باشد. ۰/۲۵ در پیامبر ۰/۲۵ و امامان ۰/۲۵ ص ۷۲	۱
۲۴	الف) حکیم متاله: کسی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته. ۰/۵ ص ۷۹ ب) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ص ۸۰	۱
۲۵	۱- فلسفه مشاء، بخصوص اندیشه های مستدل ابن سینا ۰/۵ ۲- حکمت اشراق، اندیشه های سهروردی ۰/۵ ص ۸۵ (یا هر یک از دو مورد دیگر)	۱

۲۴	جمع نمره
----	----------

سربلندی شما در دنیا و آخرت آرزوی ماست.

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ جدید-۹۹)	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u> (الف) میان انسان به عنوان یک «ماهیت» و «وجود»، رابطه ذاتی برقرار است. (ب) دیوید هیوم اصل علیّت را یک اصل تجربی می داند. (ج) در اندیشه حکمای ایران قدیم، مزدا همان خداوند است. (د) از نظر هراکلیتوس، اشیای عالم همان کلمات عقل هستند که حقیقت برتر است. (ه) حیات تعقلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعه اسلامی آغاز شد.	۱/۲۵						
۲	<u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u> (الف) رابطه علیّت مانند رابطه دوستی نیست، بلکه رابطه ای است. (ب) قبول غایتمندی در جهان، فقط با قبول علت نخستین و امکان پذیر است. (ج) فیلسوفان مسلمان عالی ترین مرتبه شهود را می دانند. (د) دانشمندانی که موضوعات اعتقادی دین را با استدلال و منطق مورد بحث قرار می دهند، نامیده می شوند.	۱						
۳	<u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u> (الف) فیلسوفان غربی از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفه (۱: افلاطون □ ۲: ارسطو □) آشنا شدند. (ب) رابطه محمول با موضوع خود، در قضیه «زمین کروی است»، رابطه (۱: امکانی □ ۲: وجوبی □) است. (ج) به هر یک از عوامل پدید آورنده یک معلول، علت (۱: تامه □ ۲: ناقصه □) می گویند. (د) کامل ترین مرجع حکمت مشاء، کتاب (۱: شفا □ ۲: انصاف □) ابن سینا است.	۱						
۴	رابطه وجود با هر یک از موضوع های زیر، وجوبی است یا امکانی یا امتناعی؟ (الف) مایع جامد: (ب) خداوند: (ج) روح:	۰/۷۵						
۵	هر یک از عبارات زیر نظر کدام فیلسوف درباره خدا است؟ الف: دلیل وجود خداوند، عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است. ب: ضرورت وجود خداوند، از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی امکان پذیر است.	۱- کانت ۲- هیوم ۳- ویلیام جیمز						
۶	جدول را کامل کنید: <table border="1"> <tr> <td>شرح دعای سحر</td><td>اصول فلسفه و روش رئالیسم</td><td>بدایه الحکمه</td></tr> <tr> <td>(الف) مؤلف:</td><td>(ب) نویسنده پاورقی ها:</td><td>(ج) مؤلف:</td></tr> </table>	شرح دعای سحر	اصول فلسفه و روش رئالیسم	بدایه الحکمه	(الف) مؤلف:	(ب) نویسنده پاورقی ها:	(ج) مؤلف:	۰/۷۵
شرح دعای سحر	اصول فلسفه و روش رئالیسم	بدایه الحکمه						
(الف) مؤلف:	(ب) نویسنده پاورقی ها:	(ج) مؤلف:						
	ادامه سؤالات در صفحه دوم							

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ جدید-۹۹)			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

به سوال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:

۷	به ترتیب، وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات چیست؟	۰/۵
۸	نتیجه و لازمه اصل «سنخیت میان علت و معلول» چیست؟	۰/۵
۹	دو کاربرد عقل در فلسفه را بنویسید.	۱
۱۰	وظیفه عقل فعال چیست؟	۰/۵
۱۱	مؤسس اولین مکتب فلسفی در جهان اسلام چه کسی بود و به چه لقبی شهرت یافت؟	۰/۵
۱۲	با توجه به فلسفه سهروردی، مفاهیم زیر را تعریف کنید: الف: حکیم متأله: ب: مغرب کامل:	۱
۱۳	دو مورد از منابع حکمت متعالیه را نام ببرید.	۰/۵
به سوال های زیر پاسخ کامل بدهید:		
۱۴	از نظر فیلسوفان مسلمان، چرا پدیده ها نمی توانند خود به خود به وجود آیند؟	۱
۱۵	برهان حرکت ارسطو را مبنی بر اثبات وجود خداوند بنویسید.	۱
۱۶	نظریه «امکان فقری» صدر المتألهین را توضیح دهید.	۱
۱۷	«عقل نظری» را از نظر ارسطو تعریف کنید.	۱
۱۸	یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، مخالفت با فلسفه بود، دلیل این مخالفان چه بود؟	۰/۷۵
۱۹	«عقل بالملکه» را تعریف کنید.	۱
۲۰	از نظر فارابی، هدف مردم مدینه جاهله چیست؟ چرا؟	۱
۲۱	به نظر ابن سینا، چه چیزی باعث ایجاد خشوع و خشیت در نهاد دانشمند در برابر حق می شود؟	۰/۷۵
۲۲	معنای «اصالت ماهیت» چیست و کدام فیلسوف اصالت ماهیتی بود؟	۱
۲۳	مباحث عمومی فلسفه در کتاب اسفار ملاصدرا، با کدام مرحله از سیر و سلوک عرفانی تطبیق می کند؟ توضیح دهید.	۱
۲۴	بگویید که سبک زندگی کدام دسته از افراد بر اساس تقلید از دیگران شکل می گیرد؟	۰/۷۵
۲۰	جمع نمره	

سر بلند و پیروز باشید.

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴			
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ جدید-۹۹)				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					نمره
۱	(الف) غلط (ص ۳) (ب) غلط (ص ۱۶) (ج) صحیح (ص ۵۵) (د) صحیح (ص ۵۵) (هـ) صحیح (ص ۷۲) (هر مورد ۰/۲۵)					۱/۲۵	
۲	(الف) وجودی (ص ۱۴) (ب) علت العلل (ص ۲۵) (ج) وحی (ص ۶۵) (د) متکلم (ص ۷۳) (هر مورد ۰/۲۵)					۱	
۳	(الف) ۲- ارسطو (ص ۷) (ب) ۱- امکانی (ص ۱۰) (ج) ۲- ناقصه (ص ۲۴) (د) ۱- شفا (ص ۸۰) (هر مورد ۰/۲۵)					۱	
۴	(الف) امتناعی (ب) وجوبی (ج) امکانی (ص ۱۱) (هر مورد ۰/۲۵)					۰/۷۵	
۵	(الف) ۳: ویلیام جیمز (ب) ۱: کانت (ص ۳۲) (هر مورد ۰/۲۵)					۰/۵	
۶	(الف) امام خمینی (قدس سره) (ص ۱۰۰) (ب) استاد مطهری (ص ۱۰۴) (ج) علامه طباطبائی (ص ۱۰۵) (هر مورد ۰/۲۵)					۰/۷۵	
۷	(وجود - ماهیت (ص ۳) (هر مورد ۰/۲۵)					۰/۵	
۸	(نظم و قانونمندی معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها (ص ۲۳) (هر مورد ۰/۲۵)					۰/۵	
۹	(عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال ۰/۵) (عقل به عنوان یک موجود متعالی و برتر از ماده ۰/۵ (ص ۵۳) (هر مورد ۰/۲۵)					۱	
۱۰	(فیض رسانی به عقل انسان‌ها (ص ۶۲) (هر مورد ۰/۲۵)					۰/۵	
۱۱	(فارابی - معلم ثانی (ص ۷۵) (هر مورد ۰/۲۵)					۰/۵	
۱۲	(الف) کسانی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند. (ب) جهان تاریکی یا عالم ماده که بهره‌ای از نور ندارد. (ص ۸۵) (هر مورد ۰/۲۵)					۱	
۱۳	(حکمت مشاء - حکمت اشراق (و یادو مورد دیگر) (ص ۹۱) (هر مورد ۰/۲۵)					۰/۵	
۱۴	(زیرا این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً باشد تا بتواند خودش را به وجود بیاورد و این، همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است. (ص ۱۷)					۱	
۱۵	(وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرکی است که خود آن، حرکت نداشته باشد؛ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند محرک دیگر است و آن نیز نیازمند محرک دیگر و این منجر به تسلسل می‌شود که عقلاً محال است. (ص ۳۴)					۱	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدّت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه : ۲	تاریخ امتحان : ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ جدید-۹۹)		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۶	هر موجودی، وجودش عین وابستگی و نیاز است؛ موجود وابسته و نیازمند باید به وجودی که در ذات خود بی نیاز است، متصل باشد. پس؛ موجودات این جهان به وجودی بی نیاز وابسته هستند. (ص ۴۶)	۱
۱۷	عقل از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، مانند بحث درباره خدا و کهکشان، عقل نظری نام دارد. (ص ۵۶)	۱
۱۸	آنها می گفتند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربردارنده عقاید کسانی مانند سقراط، افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی ناسازگار است. (ص ۶۱)	۰/۷۵
۱۹	در این مرحله، عقل درکی از قضایای ضروری پیدا می کند، مثلاً می داند که یک چیز نمی تواند هم باشد و هم نباشد. در این مرحله انسان می تواند دانش ها را کسب کند. (ص ۶۴)	۱
۲۰	هدف مردم مدینه جاهله فقط سلامت جسم و فراوانی لذت ها است ۰/۵ آنها گمان می برند که اگر به این لذت ها دست یافتند، به سعادت رسیده و گرنه به بدبختی افتاده اند. (ص ۷۶)	۱
۲۱	از نظر ابن سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده ها، دانشمند را از ظاهر پدیده ها عبور می دهد و به باطن آنها می رساند و آنها را به خشوع و خشیت در برابر حق وامی دارد. (ص ۸۱)	۰/۷۵
۲۲	اصالت ماهیت: امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است؛ یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۰/۷۵ - میرداماد ۰/۲۵ (ص ۹۳)	۱
۲۳	سفر از خلق به حق: در این سفر سالک می کوشد از طبیعت و عوالم ماورای طبیعت عبور کند و به حق واصل شود و میان او و خدا حجابی نباشد. (ص ۹۰)	۱
۲۴	کسانی که کمتر اهل اندیشه ورزی هستند و اصولاً یک نظام فکری مشخص شده برای خود ندارند. تصمیم گیری آنها تابع جو حاکم بر جامعه است. (ص ۱۰۸)	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر
خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		سؤالات امتحان نهایی درس : فلسفه ۲		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		نام و نام خانوادگی:							
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۸ صبح		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰		تعداد صفحه: ۲							
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰													
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir													
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد).											
نمره													
۱	تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد. الف) حمل «جسم» بر «مداد و خودکار» به دلیل نیاز دارد. ب) برگه امتحانی که در زیر دست شما است، «واجب الوجود بالغیر» است. ج) رابطه علّیت، رابطه ای وجودی است، مانند رابطه ای که میان دو دوست وجود دارد. د) فارابی برای ابطال تسلسل علل نامتناهی از این مقدمه استفاده کرد که «هر معلولی باید علّتی داشته باشد».												
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) بر اساس نظر ملاصدرا که به نظریه، «.....» معروف است، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است. ب) از نظر هراکلیتوس، «.....»، هم به معنای عقل به عنوان حقیقتی متعالی و برتر است و هم به معنای نطق و سخن. ج) در نزد حکمای ایران باستان، که همان خداست، با خرد و اندیشه خود، جهانیان و وجدان ها و خردها را آفریده است. د) سهروردی، کسانی را که هم در صور پرهانی به کمال رسیده اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته اند، «.....» می نامد. ه) «وجود» که محور فلسفه مشائی و «نور» که اساس فلسفه اشراقی بودند، در فلسفه به هم رسیده و یکی شدند.												
۳	گزینه درست را انتخاب کنید. الف) در قرن ۱۳ میلادی فلاسفه غرب، از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفه (۱: افلاطون ۲: ارسطو) آشنا شدند. ب) از نظر فلاسفه مسلمان، کشف علل امور طبیعی از طریق (۱: حس و تجربه ۲: عقل) صورت می گیرد. ج) از نظر کانت، اختیار و اراده، ویژگی (۱: بدن ۲: نفس) است. د) در فلسفه سهروردی، عالم ماده (۱: مغرب کامل ۲: مغرب وسطی) نام دارد.												
۴	بر اساس نسبت های سه گانه در قضایا، جدول را کامل کنید. <table><tr><td>الف:</td><td>مثال برای رابطه امکانی</td><td>ج:</td></tr><tr><td>عدد ۲۵ فرد است.</td><td>ب:</td><td>مربع، سه ضلعی است.</td></tr></table>							الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:	عدد ۲۵ فرد است.	ب:	مربع، سه ضلعی است.
الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:											
عدد ۲۵ فرد است.	ب:	مربع، سه ضلعی است.											
۵	هر یک از عبارات زیر نظر کدام فیلسوف درباره فدا است؟ الف) نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است. ب) تصور انسان از یک موجود علیم و قدیر و نامتناهی، از جانب خداوند داده شده است. ج) ایمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند. ۱- کرگور ۲- افلاطون ۳- کانت ۴- دکارت												
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید.													
۶	وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات را به ترتیب بنویسید.												
۰/۵	ادامه سؤالات در صفحه دوم												

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		سؤالات امتحان نهایی درس : فلسفه ۲		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		نام و نام خانوادگی:	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۸ صبح		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰		تعداد صفحه: ۲	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰							
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir							
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد).					
نمره							
۷	چهار مورد از ویژگی‌های موجوداتِ عالمِ عقول از نظر فلاسفه الهی را بنویسید.						
۸	۰/۵	ارسطو بر چه مبنایی، عقل را به «نظری» و «عملی» تقسیم می‌کند؟					
۹	۱	دو شکل مخالفت با عقل را در جهان اسلام بنویسید.					
۱۰	۱	با توجه به نظر فیلسوفان مسلمان درباره «عقلِ فَعَال» به دو سؤال زیر پاسخ دهید. الف) وظیفه آن چیست؟ ب) مقام آن نسبت به انسان مانند چه چیز است؟					
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید.							
۱۱	۱/۵	نظر دیوید هیوم را درباره «منشأ اعتقاد به علیّت در نزد انسان» توضیح دهید.					
۱۲	۱	«برهان حرکت ارسطو» مبنی بر اثبات وجود خداوند را بنویسید.					
۱۳	۱/۵	«برهان وجوب و امکان ابن سینا» را شرح دهید.					
۱۴	۱/۵	دکارت «عقل» را به کدام معنا به کار می‌برد و حدود و توانایی و جایگاه عقل نزد او چه میزان است؟					
۱۵	۱/۵	تفاوت «عقل هیولانی» و «عقل بالفعل» را توضیح دهید.					
۱۶	۱/۵	با توجه به نظر ابن سینا درباره طبیعت، به دو سؤال زیر پاسخ دهید. الف) تعریف طبیعت : ب) علت نامگذاری آن :					
۱۷	۲	«اصالت ماهیت» و «اصالت وجود» را تعریف کنید و یک فیلسوف از طرفداران هر یک از این دو نظریه را نام ببرید.					
۱۸	۰/۷۵	در فلسفه ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، تعدّد و تکرّر در عالم چگونه تبیین می‌شود؟ (بدون ذکر تشبیه)					
۲۰		جمع نمره					
سربلند و پیروز باشید.							

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰			
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					
نمره							
۱	الف) غلط ص ۵ (ب) صحیح ص ۱۱ (ج) غلط ص ۱۴ (د) صحیح ص ۴۲ هر مورد ۰/۲۵						۱
۲	الف) امکان فقری (فقر وجودی) ص ۴۶ (ب) لوگوس ص ۵۵ (ج) مزدا ص ۵۵ (د) حکیم متأله ص ۸۵ (ه) صدرائی (یا ملاصدرا یا حکمت متعالیه) ص ۹۶ هر مورد ۰/۲۵						۱/۲۵
۳	الف) (۲) ارسطو ص ۷ (ب) (۱) حس و تجربه ص ۱۸ (ج) (۲) نفس ص ۳۶ (د) (۱) مغرب کامل ص ۸۴ هر مورد ۰/۲۵						۱
۴	الف) رابطه وجوبی (ب) انسان شاعر است. (یا هر مثال درست دیگر) (ج) رابطه امتناعی ص ۹ و ۱۰ هر مورد ۰/۲۵						۰/۷۵
۵	الف) (۲) - افلاطون ص ۳۲ (ب) (۴) - دکارت ص ۳۵ (ج) (۱) - کرکگور ص ۳۸ هر مورد ۰/۲۵						۰/۷۵
۶	وجود - ماهیت ص ۳						۰/۵
۷	در قید زمان و مکان نیستند. - از ماده و جسم مجردند. - در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند. - علم آنها شهودی است. - با حواس ظاهری قابل درک نیستند. - همان فرشتگان هستند. - وجودشان با دلیل و برهان اثبات می شود. (۴ مورد کافی است) ص ۵۴ هر مورد ۰/۲۵						۱
۸	بر اساس کاری که عقل انجام می دهد. ص ۵۶						۰/۵
۹	تنگ و محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن (یا: برخی روش های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارد). مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (یا: مخالفت با فلسفه که عالی ترین شکل تعقل است). ص ۵۹ هر مورد ۰/۵						۱
۱۰	الف) عامل فیض رسانی به عقل انسان ها (یا: واسطه فیض هستی میان مراتب بالاتر از خود و عالم طبیعت و انسان) ص ۶۲ (ب) آفتاب نسبت به چشم ص ۶۳ هر مورد ۰/۵						۱
۱۱	به نظر دیوید هیوم تنها راه شناخت واقعیات، حس و تجربه است، اما اصل علیت و رابطه ضروری میان علت و معلول را نمی توان از حس و تجربه بدست آورد. ۰/۵ از نظر او اعتقاد به علیت در نزد انسان، ناشی از عادت ذهنی است ۰/۵ که یک امر روانی بر اثر توالی و پشت سر هم آمدن پدیده ها است. ۰/۵ ص ۱۶						۱/۵
۱۲	ارسطو معتقد است که وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرکی است که خود آن محرک، حرکت نداشته باشد، ۰/۲۵ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند یک محرک دیگر است ۰/۲۵ و این سلسله محرک ها تا بی نهایت جلو خواهد رفت ۰/۲۵ و چنین تسلسلی عقلاً محال است. ۰/۲۵ ص ۳۴						۱
۱۳	ابن سینا می گوید وقتی به موجودات این جهان نگاه می کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ممکن الوجود بالذات هستند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خارج شدن از حالت تساوی میان وجود و عدم نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس: موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. ۰/۵ ص ۴۴						۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰			
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
				نمره		راهنمای تصحیح	
ردیف	راهنمای تصحیح						نمره
۱۴	دکارت عقل را صرفاً یک دستگاه استدلال به حساب می آورد. نه به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و انسان ۰/۵ او به همه توانایی های عقل، مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. ۰/۵ او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا، نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. ۰/۵ ص ۵۸						۱/۵
۱۵	اولین مرحله عقل، «عقل هیولانی» نام دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد؛ ۰/۲۵ اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد. ۰/۲۵ مانند انسانی که تازه متولد شده است. ۰/۲۵ سومین مرحله، «عقل بالفعل» نام دارد. ۰/۲۵ در این مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده ۰/۲۵ و با تمرین و تکرار، دانش هائی را کسب کرده است. ۰/۲۵ ص ۶۴						۱/۵
۱۶	الف) تعریف طبیعت: مرتبه ای از هستی که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. ۰/۵ ب) علت نامگذاری آن: علت نامگذاری این عالم به «طبیعت» بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند ۰/۵ و خود این عالم نیز به عنوان «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. ۰/۵ ص ۸۰ و ۸۱						۱/۵
۱۷	به نظر طرفداران «اصالت ماهیت» امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است؛ ۰/۲۵ یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود ۰/۲۵ و «وجود» صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۰/۲۵ به نظر طرفداران «اصالت وجود»، وجود است که اصیل و واقعی است ۰/۲۵ و واقعیت خارجی، مابه ازاء و مصداق وجود است. ۰/۲۵ پس وجود اصالت دارد نه ماهیت. ۰/۲۵ فیلسوف معتقد به اصالت ماهیت: میرداماد ۰/۲۵ – فیلسوف معتقد به اصالت وجود: ملاصدرا ۰/۲۵ ص ۹۳						۲
۱۸	از نظر ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۰/۷۵ وجود که حقیقت واحدی است، در تجلیات و ظهورات خود دارای مراتبی می شود ۰/۲۵ و هر مرتبه ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است. ۰/۲۵ ص ۹۵						۰/۷۵
جمع نمره							۲۰
سر بلند و پیروز باشید.							

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۶ / ۲۰	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۰	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد.</u> الف) در عالم خارج، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم و آنها دو مفهوم مختلف از یک موجود واحدند. ب) از نظر فیلسوفان مسلمان، انسان به طور مادرزادی با اصل علیت آشناست. ج) فیلسوف کسی است که هیچ عقیده‌ای درباره وجود خداوند نداشته باشد. د) یکی از کاربردهای عقل در فلسفه، همان توانمندی است که به کمک آن استدلال می کنیم.	۱						
۲	<u>جاهای فالی را با کلمات مناسب کامل کنید.</u> الف) کودک با استفاده از کلمه «این» یا «آن» نشان می دهد که از اشیاء آگاه است. ب) در قضیه «دیوار خانه ما سفید است»، رابطه محمول با موضوع خود، رابطه است. ج) برخی جریان های مخالف عقل در جهان اسلام، معتقد بودند که استفاده از روش های عقلی در مسائل کاربردی ندارد. د) ابن سینا آخرین دیدگاه های خود در باب حکمت و فلسفه را در کتاب بیان کرده است.	۱						
۳	<u>گزینه درست را انتخاب کنید.</u> الف) از طریق اصل (۱: سنخیت ۲: ضرورت) علت و معلول است که می توان برای نظم دقیق جهان، پشتوانه عقلی قائل شد. ب) ابن سینا برای اثبات وجود خداوند از دو مفهوم (۱: علت و معلول ۲: وجوب و امکان) استفاده کرد. ج) فیلسوفان از طریق (۱: شهود ۲: دلیل و برهان) وجود «عالم عقول» را اثبات می کنند. د) در اندیشه حکمای ایران قدیم، (۱: مزد ۲: لوگوس) همان خداوند است. ه) سهروردی در فلسفه خود، از مفهوم (۱: نور ۲: وجود) استفاده می کند.	۱/۲۵						
۴	<u>رابطه وجود با هر یک از موضوعات زیر از نوع ضرورت است یا امکان یا امتناع؟</u> <table border="1"> <tr> <td>سیاه سفید</td><td>دریایی از جیوه</td><td>پرنده</td></tr> <tr> <td>الف:</td><td>ب:</td><td>ج:</td></tr> </table>	سیاه سفید	دریایی از جیوه	پرنده	الف:	ب:	ج:	۰/۷۵
سیاه سفید	دریایی از جیوه	پرنده						
الف:	ب:	ج:						
۵	<u>هر یک از عبارات زیر، نظر کدام فیلسوف درباره خداست؟</u> الف) وجود حرکت در عالم، نیازمند یک محرکی است که خود آن، حرکت نداشته باشد. ب) وجود جهانی ماورای دنیای مادی، مشروط به وجود خدائی جاودان و نامتناهی است. ۱- کانت ۲- ارسطو ۳- افلاطون	۰/۵						
به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه دهید.								
۶	چرا در حمل «شکل سه ضلعی» بر «مثلث»، نمی توان از دلیل حمل سؤال کرد؟	۰/۵						
۷	دو فیلسوف اروپایی را که از تجربه های معنوی و عشق و عرفان برای باور به خداوند استفاده کردند، نام ببرید.	۰/۵						
	ادامه سؤالات در صفحه دوم							

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۶ / ۲۰	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۰			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۸	در دوره دوم حاکمیت کلیسا، حکمای مسیحی تحت تأثیر کدام عامل، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند؟	۰/۵
۹	از نظر ابن سینا و فارابی، اولین مخلوق خداوند چه نام دارد و دارای چه ویژگی است؟	۰/۵
۱۰	از نظر فیلسوفان مسلمان، سه راه رسیدن به حقیقت، که در موضوعات مشترک حتماً به یک نتیجه می‌رسند، کدامند؟	۰/۷۵
۱۱	از نظر سهروردی، کسی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته، چه نام دارد؟	۰/۵
به سؤالات زیر، پاسخ کامل دهید.		
۱۲	رابطه علیت را تعریف نموده و تفاوت آن را با سایر روابط با ذکر مثال شرح دهید.	۱/۵
۱۳	استدلال دکارت بر اثبات وجود خداوند را، توضیح دهید.	۱
۱۴	صدر المتألهین بر اساس نظریه «امکان فقری» چه استدلالی ارائه کرده؟ آن را شرح دهید.	۱/۵
۱۵	«عقل نظری» و «عقل عملی» را از نظر ارسطو با ذکر مثال تعریف کنید.	۱/۵
۱۶	از نظر اگوست کنت، اعتبار عقل فلسفی و جایگاه آن در تأسیس فلسفه چیست؟	۰/۷۵
۱۷	کسانی که در جهان اسلام با فلسفه مخالفت می‌کردند، چه دلیلی برای این نظر خود داشتند؟	۱
۱۸	«عقل بالفعل» را تعریف کنید.	۱
۱۹	ابن سینا چگونه وجود شر و بدی را در عالم هستی تبیین می‌کند؟ به اختصار بنویسید.	۱
۲۰	مقصود از «اصالت وجود» چیست؟ و «میرداماد» طرفدار اصالت وجود بود یا ماهیت؟	۱/۵
۲۱	اصل مراتب داشتن وجود را در فلسفه ملاصدرا، با ذکر تشبیهی که او به کار برده، توضیح دهید.	۱/۵
۲۰	جمع نمره	

سربلند و پیروز باشید.

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه : ۲	تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۶ / ۲۰	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۰		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
	نمره		

۱	الف) صحیح ص ۴ (ب) غلط ص ۱۷ (ج) غلط ص ۴۱ (د) صحیح ص ۵۳ هر مورد ۰/۲۵	۱
۲	الف) وجود ص ۳ (ب) امکانی ص ۹ (ج) دینی ص ۵۹ (د) اشارات و تنبیهات ص ۸۰ هر مورد ۰/۲۵	۱
۳	الف) ۱: سنخیت ص ۱۹ (ب) ۲: وجوب و امکان ص ۴۴ (ج) ۲: دلیل و برهان ص ۵۴ (د) ۱: مزدا ص ۵۵ (ه) ۱: نور ص ۸۴ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۴	الف: امتناع (ب: امکان (ج) امکان ص ۱۱ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۵	الف) ارسطو ص ۳۴ (ب) کانت ص ۳۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	زیرا شکل سه ضلعی از اجزای تعریفی مثلث و چیستی آن است. ۰/۲۵ و گویای ذات و حقیقت مثلث است. ۰/۲۵ ص ۵	۰/۵
۷	کرکگور - ویلیام جیمز - برگسون - کاتینگهام (ذکر دو مورد کافی است) ص ۳۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	تحت تأثیر مطالعه کتابهای ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان ص ۵۷	۰/۵
۹	عقل اول ۰/۲۵ - موجودی روحانی و غیرمادی است. ۰/۲۵ ص ۶۲	۰/۵
۱۰	استدلال عقلی - شهود - وحی ص ۶۵ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۱۱	حکیم متأله ص ۸۵	۰/۵
۱۲	رابطه وجود بخشی میان علت و معلول را رابطه علیت می گویند. ۰/۲۵ رابطه ای وجودی است که در آن، یک طرف، یعنی علت به طرف دیگر، یعنی معلول، وجود می دهد. ۰/۲۵ یعنی یک طرف، وابسته به طرف دیگر است. ۰/۲۵ مانند رابطه دوستی نیست ۰/۲۵ که در ابتدا وجود دو فرد فرض می شود ۰/۲۵ و سپس میان آنها رابطه دوستی برقرار می شود. ۰/۲۵ ص ۱۴	۱/۵
۱۳	من از حقیقتی نامتناهی و علیم و قدیر که خود من و هر چیز دیگر به وسیله او خلق شده ایم تصویری دارم. ۰/۲۵ این تصوّر نمی تواند از خودم باشد؛ ۰/۲۵ زیرا من موجودی متناهی هستم. ۰/۲۵ پس این تصوّر از وجودی نامتناهی است. ۰/۲۵ ص ۲۵	۱
۱۴	به هر موجودی نگاه می کنیم، وجودش عین وابستگی و نیاز است. ۰/۵ موجودات وابسته باید به وجودی متصل باشند که در ذات خود، غیر نیازمند و برخوردار باشد. ۰/۵ پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی نیاز و غیر وابسته هستند. ۰/۵ ص ۴۶	۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه : ۲		تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۶ / ۲۰			
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					
		نمره					

۱۵	عقل از آن جهت که درباره موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، مانند بحث درباره خدا و درجه حرارت آب و غیره، عقل نظری نام دارد. ۰/۷۵ عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او، مانند باید راست بگوید، نباید دروغ بگوید، بحث می کند، عقل عملی نام دارد. ۰/۷۵ ص ۵۶	۱/۵
۱۶	اگوست کنت، عقل فلسفی و کار عقل را در تأسیس فلسفه کاملاً ذهنی خواند و گفت که نگاه فیلسوفان به جهان و هستی ناظر بر واقعیت نیست؛ بلکه ساخته ذهن آنان و حاصل تأملات ذهنی است. ص ۵۸	۰/۷۵
۱۷	دلیل آنها این بود که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده است و دربردارنده عقاید کسانی مانند سقراط و افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست. ص ۶۱	۱
۱۸	در سومین مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده ۰/۵ و با تمرین و تکرار دانش هائی را کسب کرده است. ۰/۵ ص ۶۴	۱
۱۹	از نظر ابن سینا آنچه ظاهراً شرّ و بدی به نظر می رسد، مانند خزان یا مرگ و غیره، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهائی طبیعت کمک می کنند. ص ۸۱	۱
۲۰	از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، وجود است که اصیل و واقعی است. واقعیت خارجی، مصداق و مابه ازاء وجود است. پس وجود است که اصیل است نه ماهیت. ۱ میرداماد قائل به اصالت ماهیت بود. ۰/۵ ص ۹۳	۱/۵
۲۱	از نظر ملاصدرا با این که هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد، دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۱ به کانون نور درخشانی تشبیه شده است. ۰/۵ ص ۹۵	۱/۵
۲۰	جمع نمره	

سربلند و پیروز باشید.

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u> (الف) حمل حیوان ناطق بر انسان، به دلیل نیاز دارد. (ب) افلاطون در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می کند. (ج) از نظر ابن سینا، برخی امور در جهان طبیعت، مصداق شر و بدی هستند. (د) از نظر ملاصدرا، وجود حقیقتی واحد است؛ پس جایی برای تکثر واقعی در عالم وجود ندارد.	۱						
۲	<u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u> (الف) همه اشیائی که موجودند، واجب الوجود هستند. (ب) هر اکلیتوس از حقیقتی به نام سخن می گوید که هم به معنای حقیقتی متعالی و هم نطق و سخن و کلمه است. (ج) مرحله ای را که در آن، عقل هیچ ادراک عقلی ندارد؛ اما استعداد درک معقولات را دارد، عقل می نامند. (د) از نظر فلاسفه مسلمان، «استدلال عقلی»، «شهود» و «.....» هر سه ما را به حقیقت واحد می رسانند.	۱						
۳	<u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u> (الف) کودک با استفاده از کلمه «این» یا «آن»، نشان می دهد که به (۱: وجود ۲: ماهیت) اشیاء پی برده است. (ب) از نظر دکارت، درک رابطه علیت توسط انسان به صورت (۱: حسّی و تجربی ۲: فطری) است. (ج) ملاصدرا، نظریه خود را که در مقابل نظر ابن سینا بود (۱: امکان ذاتی ۲: امکان فقری) نامید. (د) علم موجودات عالم عقول یا همان فرشتگان، به حقایق اشیاء از طریق (۱: شهود ۲: استدلال عقلی) است.	۱						
۴	رابطه وجود با هر یک از مفاهیم ذکر شده در جدول، از نوع ضرورت است یا امکان یا امتناع؟ <table border="1"> <tr> <td>دیو:</td><td>مثلث چهار ضلعی:</td><td>خدا:</td></tr> <tr> <td>الف: ؟</td><td>ب: ؟</td><td>ج: ؟</td></tr> </table>	دیو:	مثلث چهار ضلعی:	خدا:	الف: ؟	ب: ؟	ج: ؟	۰/۷۵
دیو:	مثلث چهار ضلعی:	خدا:						
الف: ؟	ب: ؟	ج: ؟						
۵	هر یک از گزاره های زیر، نظر کدام فیلسوف درباره خداوند است؟ الف: حرکت در این عالم نیازمند یک محرکی است که خودش حرکت ندارد. ب: قبول خداوند، زندگی ما را در بستری قرار می دهد که آن را با ارزش می سازد. ج: اثبات ضرورت وجود خداوند از طریق وظایف اخلاقی امکان پذیر است. ۱- ارسطو ۲- دکارت ۳- کانت ۴- کاتینگهام	۰/۷۵						
	ادامه سؤال ها در صفحه دوم							

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
	نمره		

به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۶	یک فیلسوف مسلمان و یک فیلسوف اروپایی را که «نظریه مغایرت وجود و ماهیت» را پایه برهان خود در خدانشناسی قرار داده‌اند، نام ببرید.	۰/۵
۷	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار را از نظر فلاسفه مسلمان نام ببرید.	۰/۵
۸	با توجه به فلسفه سهروردی به سؤال‌های زیر پاسخ بدهید: الف) نام عالم ماده یا جهان تاریکی در جغرافیای عرفانی او چیست؟ ب) تعبیری که برای خداوند به کار برده است، چه می‌باشد؟ ج) کسی که هم در صور برهانی و هم در عرفان سرآمد است، چه نام دارد؟	۰/۷۵

به سوال‌های زیر پاسخ کامل بدهید:

۹	تفاوت رابطه علیت با سایر روابط را با ذکر یک مثال توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۰	از نظر فلاسفه مسلمان منشأ اعتقاد به علیت چیست؟ توضیح دهید.	۱
۱۱	انتقاد هیوم بر «برهان نظم» را توضیح دهید.	۱
۱۲	برهان فارابی در اثبات وجود خداوند را شرح دهید.	۱/۲۵
۱۳	عقل نظری و عقل عملی را از نظر ارسطو با ذکر مثالی تعریف کنید.	۲
۱۴	نظر دکارت در مورد عقل و جایگاه آن را توضیح دهید.	۱
۱۵	یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، به صورت مخالفت با فلسفه بود، پاسخ فلاسفه به این مخالفان چه بود؟ توضیح دهید.	۱/۵
۱۶	از نظر فارابی مقام و منزلت «عقل فعال» نسبت به «انسان» مانند چیست؟ توضیح دهید.	۱/۵
۱۷	تعریف «طبیعت» از نظر ابن سینا چیست؟	۱
۱۸	«اصالت ماهیت» را تعریف کرده و یک فیلسوف پیرو «اصالت ماهیت» نام ببرید.	۱/۲۵
۱۹	مقصود ملاصدرا از «مراتب داشتن وجود» چیست؟ با ذکر تشبیهی که بیان کرده، شرح دهید.	۱/۵

جمع نمره

۲۰

سربلند و پیروز باشید.

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه : ۲		تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱				
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف		راهنمای تصحیح						نمره

۱	الف) غلط ص ۵ (ب) صحیح ص ۳۲ (ج) غلط ص ۸۱ (د) صحیح ص ۹۵ هر مورد ۰/۲۵	۱
۲	الف) بالغیر ص ۱۱ و ۱۲ (ب) لوگوس ص ۵۴ و ۵۵ (ج) هیولانی ص ۶۴ (د) وحی ص ۶۵ و ۶۶ هر مورد ۰/۲۵	۱
۳	الف) ۱: وجود ص ۳ (ب) ۲: فطری ص ۱۵ و ۱۶ (ج) ۲: امکان فقری ص ۴۶ (د) ۱: شهود ص ۵۴ هر مورد ۰/۲۵	۱
۴	الف: امکانی ب: امتناعی ج: وجوبی (ضروری) ص ۱۱ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۵	الف) ۱: ارسطو ص ۳۴ (ب) ۴: کاتینگهام ص ۳۸ و ۳۹ (ج) ۳: کانت ص ۳۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۶	ابن سینا - توماس آکوئیناس ص ۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۷	۱- جهان را غایتمند بیابد. ۲- انسان را موجودی هدفمند بشناسد. ص ۴۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	الف: مغرب کامل ص ۸۴ ب: نور الانوار ص ۸۴ ج: حکیم متأله ص ۸۵ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۹	علیت رابطه ای وجودی است، یعنی وجود یکی، ضرورتاً وابسته به وجود دیگری است؛ یعنی مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس میان آنها دوستی برقرار می گردد. ص ۱۴	۰/۷۵
۱۰	آنان می گویند همین که ذهن انسان شکل گرفت و متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد (متوجه می شود که وجود یک چیز با عدم آن جمع نمی شود)، در می یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند؛ زیرا این که چیزی خودش به وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً هست باشد و این همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است. ص ۱۷	۱
۱۱	این برهان توانائی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد؛ این برهان فقط می تواند وجود یک ناظم و خالق را اثبات کند (که این جهان را اداره می کند)، اما این برهان نمی تواند اثبات کند که این ناظم (و خالق) همان خداوندی است که نیاز به علت ندارد و واجب الوجود بالذات است. (و وجودی ازلی و ابدی دارد). ص ۳۵	۱
۱۲	فارابی می گوید در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست و معلول هستند؛ ۰/۲۵ معلول نیازمند علتی مقدم بر خود است ۰/۲۵ و اگر این علت هم خودش معلول و نیازمند علت باشد و آن علت هم نیازمند علتی دیگر باشد ۰/۲۵ و این سلسله تا بی نهایت ادامه یابد و ابتدائی در کار نباشد؛ یعنی باید بی نهایت موجود به وجود بیاید ۰/۲۵ و چنین چیزی امکان پذیر نیست. ۰/۲۵ ص ۴۲ و ۴۳	۱/۲۵
۱۳	عقل از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، عقل نظری نام دارد ۰/۵ مانند: بحث درباره خدا و کهکشان و ... ۰/۵ عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او بحث می کند، عقل عملی نام دارد ۰/۵ مانند: انسان باید راست بگوید، نباید دروغ بگوید و ... ۰/۵ ص ۵۶ و ۵۵	۲

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه : ۲		تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱				
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۰				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف		راهنمای تصحیح						نمره

۱۴	دکارت به همه توانائی های عقل مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا و نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. او دیگر به عقل به عنوان یک حقیقت (عالم) برتر و متعالی در جهان (و انسان) قائل نبود. او عقل را صرفاً یک دستگاه تفکر و استدلال به حساب می آورد. ص ۵۸ و ۵۷	۱
۱۵	فیلسوفان در پاسخ این مخالفان می گویند اولاً بسیاری از نظرات سقراط و افلاطون و ارسطو با عقاید اسلامی (آموزه های اسلامی) سازگار است. و ثانیاً فلسفه دانش و شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژادی می تواند وارد آن شود. ص ۶۱ و ۶۲	۱/۵
۱۶	مانند آفتاب است نسبت به چشم ۰/۵ - همانطور که آفتاب نوربخشی می کند تا چشم انسان ببیند و بینا شود، عقل فعال نیز نخست چیزی به قوه عقلی آدمی می رساند بطوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می کند و به ادراک حقایق نائل می شود. ص ۶۳	۱/۵
۱۷	طبیعت مرتبه ای از هستی است که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. (و از آن جدایی ناپذیر است). ص ۸۰	۱
۱۸	اصالت ماهیت: از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، «ماهیت» است که اصیل و واقعی است و واقعیت خارجی مابه ازاء و مصداق ماهیت است و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی (و اعتباری) است. ۱ میرداماد معتقد به اصالت ماهیت بود. ص ۰/۲۵ ۹۳	۱/۲۵
۱۹	از نظر ملاصدرا هستی یک حقیقت واحد است، ۰/۵ اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۰/۵ و در مقام تشبیه این حقیقت واحد مانند یک کانون نور درخشان است. ص ۰/۵ ۹۵	۱/۵
۲۰	جمع نمره	

توجه : بیان جواب های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۳/۱۲	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	۱۴ خرداد سالروز رحلت معمار کبیر انقلاب (ره) تسلیت باد. سوالات (پاسخنامه دارد).	نمره
------	---	------

۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u> الف) حمل مفهوم «وجود» بر هر ماهیتی از جمله انسان، نیازمند دلیل است. ب) مفاهیم «مربع سه ضلعی» و «پرند» به ترتیب «واجب الوجود» و «ممکن الوجود» هستند. ج) حالت ممکن الوجود، نسبت به وجود و عدم، حالت ترازویی با دو کفه متعادل است. د) در دوره اول حاکمیت کلیسا، حکمای مسیحی به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. ه) یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، به صورت مخالفت با فلسفه ظهور کرد. و) از نظر ملاصدرا «وجود» اصیل است و واقعیت خارجی، مابزاء و مصداق «وجود» می باشد.	۱/۵
۲	<u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u> الف) انسان در هر چیزی که مشاهده می کند، دو جنبه می یابد: «.....» و «.....». ب) همه اشیا یی که به واسطه علت هایشان موجودند، «واجب الوجود.....» هستند. ج) «وجود» از نظر ملاصدرا بر دو قسم می باشد: و د) هراکلیتوس «لوگوس» را هم به معنای وجودی متعالی و هم به معنای به کار می برد. ه) از نظر فارابی و ابن سینا، اولین مخلوق خدا «.....» نام دارد. و) دو کتابی که علامه طباطبایی برای تدریس فلسفه در دو سطح نوشتند، عبارت بود از: و	۲/۲۵
۳	<u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u> الف) نوع حمل، در قضیه «لوزی شکل است»، با کدام یک از قضایای زیر تناسب دارد؟ ۱- انسان حیوان است. ۲- انسان مخلوق است. ب) رابطه میان موضوع و محمول، در قضیه «عدد هفت، زوج است» کدام است؟ ۱- امکانی ۲- امتناعی ج) از نظر فارابی، مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان مانند کدام گزینه است؟ ۱- آفتاب به چشم ۲- آب به حیات جسمانی د) از نظر فیلسوفان مسلمان، نام دیگر «عقل هیولانی» چیست؟ ۱- عقل بالفعل ۲- عقل بالقوه ه) کدام گزینه از آثار ملاصدرا می باشد؟ ۱- الشواهد الربوبیه ۲- عدل الهی	۱/۲۵
	ادامه سوالات در صفحه دوم	

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۳/۱۲	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	۱۴ خرداد سالروز رحلت معمار کبیر انقلاب (ره) تسلیت باد. سوالات (پاسخنامه دارد).		
نمره			

به سؤال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:

۴	تعیین کنید که هر یک از گزاره های زیر عقیده کدام فیلسوف است؟ (الف) تداعی علیّت، چیزی جز یک حالت روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست. (ب) اصل علیّت، جزء اصول اولیه ای است که درک انسان از آن فطری است.	۰/۵
۵	ارسطو برای اثبات وجود خداوند از دو برهان استفاده نمود، نام آنها را بنویسید.	۰/۵
۶	برهان فارابی برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر چه اصلی است؟	۰/۵
۷	تعیین کنید فلاسفه زیر «عقل گرا» هستند یا «تجربه گرا»؟ (الف) اوگوست کنت (ب) فرانسیس بیکن	۰/۵
۸	دو مورد از ویژگی های «موجودات عالم عقل» را از نظر فیلسوفان الهی بنویسید.	۰/۵
۹	از نظر فلاسفه مسلمان علاوه بر استدلال عقلی، دو روش دیگری که ما را به حقیقت می رسانند، چیست؟	۰/۵
۱۰	درباره «حکمت مشاء» به سوالات زیر پاسخ دهید: (الف) مؤسس آن در جهان اسلام چه کسی بود؟ (ب) متکی بر آرای کدام فیلسوف یونانی بود؟	۰/۵
۱۱	سفر عرفانی «در خلق با حق» با کدام مبحث کتاب أسفار ملاصدرا تطبیق دارد؟	۰/۵
۱۲	دو مورد از اقدامات علمی و فرهنگی علامه طباطبائی را نام ببرید.	۱

به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:

۱۳	تفاوت «رابطه علیّت» با سایر روابط میان موجودات چیست؟ با استفاده از یک مثال توضیح دهید.	۱
۱۴	«علّت تامّه» و «علّت ناقصه» را تعریف کنید.	۱
۱۵	استدلال «دکارت» بر اثبات وجود خدا را در قالب دو مقدمه و یک نتیجه بنویسید.	۱
۱۶	ارسطو قوه عقل را بر اساس کاری که انجام می دهد به دو قسم تقسیم کرده است، آنها را نام برده و تعریف کنید.	۱/۵
۱۷	ضمن تعریف «عقل بالملکه» و «عقل بالمستفاد» تفاوت آنها را توضیح دهید.	۱/۵
۱۸	تعریف «مدینه فاضله» از نظر فارابی چیست؟ مهم ترین تفاوت آن با «مدینه جاهله» را بنویسید؟	۱
۱۹	از نظر ابن سینا علّت نام گذاری عالم ماده، به «عالم طبیعت» چیست؟	۱
۲۰	اصطلاحات زیر را از نظر سهروردی تعریف کنید: (الف) مشرق جهان (ب) حکیم متاله	۱
۲۱	از نظر ملاصدرا اختلاف موجودات، ناشی از چیست؟ تشبیه او را در این زمینه بنویسید.	۱
۲۰	جمع نمره	
سربلند و پیروز باشید .		

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۳ / ۱۲			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۱				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					نمره
۱	الف) صحیح (ص ۵) ب) غلط (ص ۱۱) ج) صحیح (ص ۱۱) د) غلط (ص ۵۶) هـ) صحیح (ص ۶۲) و) صحیح (ص ۹۳) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۲	الف) هستی (یا وجود) - چیستی (یا ماهیت) (ص ۳) ج) وابسته (یا نیازمند) - غیروابسته (یا بی نیاز) (ص ۴۶) هـ) عقل اول (ص ۶۳) و) بدایه الحکمه - نهایه الحکمه (ص ۱۰۵) ب) بالغیر (ص ۱۲) د) نطق (یا سخن یا کلمه) (ص ۵۴) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۳	الف) ۱- انسان حیوان است. (ص ۷) ب) ۲- امتناعی (ص ۹) ج) ۱- آفتاب نسبت به چشم (ص ۶۳) د) ۲- عقل بالقوه (ص ۶۴) هـ) ۱- الشواهد الربوبیه (ص ۹۰) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۴	الف) هیوم (ص ۱۷) ب) دکارت (ص ۱۶) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۵	برهان درجات کمال - برهان حرکت (ص ۳۳ و ۳۴) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۶	محال بودن تسلسل نامتناهی علت ها (ص ۴۲) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۷	الف) تجربه گرا ب) تجربه گرا (ص ۵۷) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۸	از ماده و جسم مجردند - در قید زمان و مکان نیستند - در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند - علم آنها به حقایق شهودی است - با حواس ظاهری قابل درک نیستند. (دو مورد کافی است.) (ص ۵۴) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۹	شهود - وحی (ص ۶۶) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۱۰	الف) فارابی ب) ارسطو (ص ۷۴) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۱۱	با مبحث علم النفس و مراحل شکل گیری آن تا رسیدن به مرحله معاد (اشاره به دو کلمه نفس و معاد کافی است.) (ص ۹۱) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۱۲	تدریس فلسفه ناظر بر مسائل روز فلسفی - احیای تدریس و تفسیر قرآن کریم - ارتباط با مراکز دانشگاهی و فرهنگی - تربیت شاگردان (دو مورد کافی است.) (ص ۱۰۴ تا ۱۰۶) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۱۳	در رابطه علّیت یا همان رابطه وجودی، وجود یک چیز ضرورتاً وابسته به وجود دیگری است، و اگر علت باشد، معلول آن هم حتماً خواهد بود و اگر علت نباشد، معلول هم نخواهد بود. (ص ۵/۰) این رابطه با روابط دیگری که میان موجودات برقرار است تفاوت دارد، مثلاً رابطه علّیت همانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس میان آنها دوستی برقرار می گردد. (ص ۱۴/۰) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						
۱۴	مجموعه عوامل ایجاد کننده معلول را علت تامه می گویند. (ص ۵/۰) و هر یک به تنهایی را علت ناقصه می گویند. (ص ۲۵/۰) ز) هر مورد (ص ۲۵/۰)						

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۳ / ۱۲	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
نمره			
۱۵	مقدمه اول: من از حقیقتی نامتناهی و دانا و توانا که خود من و هر چیز دیگری به وسیله او خلق شده‌ایم، تصویری دارم. (۰/۲۵) مقدمه دوم: این تصور نمی‌تواند از خودم باشد، زیرا من موجودی متناهی‌ام، (۰/۲۵) این تصور از هیچ موجود متناهی دیگر هم نیست. (۰/۲۵) نتیجه: پس این تصور از یک وجود نامتناهی است. اوست که می‌تواند چنین ادراکی را به من بدهد. (۰/۲۵) (ص ۳۴ و ۳۵) (ارائه پاسخ به صورت مفهومی نیز قابل قبول است.)		
۱۶	عقل نظری: (۰/۲۵) عقل از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آنها بحث می‌کند. (۰/۵) عقل عملی: (۰/۲۵) عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و باید‌ها و نبایدهای او بحث می‌کند. (۰/۵) (ص ۵۵)		
۱۷	عقل بالملکه: در این مرحله عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند (۰/۲۵) مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. (۰/۲۵) و آمادگی دریافت علم را پیدا می‌کند. (۰/۲۵) عقل بالمستفاد: در این مرحله انسان به طوری بر دانش‌هایی که کسب کرده مسلط است (۰/۲۵) که از هر کدام که بخواهد می‌تواند استفاده نماید. (۰/۲۵) مانند یک استاد ریاضی که هر مسئله ریاضی را جلوی او بگذارند، به راحتی حل می‌کند. (۰/۲۵) (ص ۶۴ و ۶۵)		
۱۸	مدینه فاضله مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می‌برد. (۰/۷۵) - مهمترین تفاوت آن با مدینه جاهله در هدف آنها است. (۰/۲۵) (ص ۷۶ و ۷۷)		
۱۹	بدان جهت است که اجزای این عالم هر کدام طبع و ذات خاصی دارند که منشأ حرکات و تغییرات اجزاء و افراد عالم طبیعت می‌باشد. (۰/۵) خود این عالم نیز به عنوان یک کل طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. (۰/۵) (ص ۸۰ و ۸۱)		
۲۰	الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. (۰/۵) (ص ۸۴) ب) حکیم متاله: کسانی که هم در صور برهانی و هم در اشراق و عرفان به کمال رسیده‌اند. (۰/۵) (ص ۸۵)		
۲۱	با اینکه هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. (۰/۵) در مقام تشبیه، این حقیقت واحد مانند یک کانون نور درخشان است که اشعه آن به میزانی که از کانون دور می‌شود، ضعیف و ضعیف‌تر می‌شود. (۰/۵) (ص ۹۵)		
	جمع نمره	۲۰	

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر

خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۶/۸	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد).	نمره
------	-------------------------	------

۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u> (الف) دلیل حمل وجود بر هر ماهیتی، از طریق حس و تجربه یا عقل محض قابل شناسایی است. (ب) از نظر هیوم، درک رابطه ضروری میان علت و معلول از طریق تجربه به دست می آید. (ج) از نظر دموکریتوس، برخورد اتفاقی ذرات ریز سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیای فعلی در جهان شده است. (د) توانایی افراد در تعقل و استدلال یکسان بوده و بی نیاز از تمرین می باشد. (ه) حکمای یونان باستان خدای جهان آفرین را «مزدا» می نامیدند. (و) از نظر قطب الدین رازی، اساس و بنیان حکمت اشراق، کشف و شهود است.	۱/۵						
۲	<u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u> (الف) ویژگی های مخصوص یک شیء را در منطق و فلسفه آن شیء می گویند. (ب) ملاصدرا وابستگی و نیازمندی موجودات جهان به غیر را نامید. (ج) فیلسوفان مسلمان، اساس پذیرش هر اعتقاد و آئینی را می دانند. (د) شیخ اشراق، خالق هستی را نور محض می داند و او را می نامد.	۱						
۳	<u>گزینه مناسب را از میان کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید:</u> (الف) رابطه وجود با «روح» (۱- امکانی ۲- وجوبی) می باشد. (ب) پشتوانه نظم دقیق جهان، اصل (۱- وجوب بخشی علت به معلول ۲- سنجیت علت و معلول) است. (ج) از نظر (۱- دکارت ۲- اوگوست کنت) کار عقل در تاسیس فلسفه، ذهنی است. (د) اولین فیلسوف مشهور مسلمان (۱- کندی ۲- فارابی) بود. (ه) از نظر ملا صدرا، واقعیت خارجی ما بازاء و مصداق (۱- وجود ۲- ماهیت) است.	۱/۲۵						
۴	رابطه موضوع و محمول در هر یک از قضایای ذکر شده، از نوع وجوبی است یا امکانی یا امتناعی؟ <table border="1"> <tr> <td>عدد پنج، زوج است.</td><td>مربع، شکل است.</td><td>این خانه، بزرگ است.</td></tr> <tr> <td>(الف) ؟</td><td>(ب) ؟</td><td>(ج) ؟</td></tr> </table>	عدد پنج، زوج است.	مربع، شکل است.	این خانه، بزرگ است.	(الف) ؟	(ب) ؟	(ج) ؟	۰/۷۵
عدد پنج، زوج است.	مربع، شکل است.	این خانه، بزرگ است.						
(الف) ؟	(ب) ؟	(ج) ؟						
۵	هر یک از گزاره های زیر، نظر کدام فیلسوف درباره خداوند است؟ (از ستون سمت چپ انتخاب کرده در مقابل آن بنویسید.) (الف) نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است. (ب) تصور من از حقیقتی نامتناهی که به وسیله او خلق شده ام، از خود من نیست. (ج) دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است. ۱- کرگور ۲- افلاطون ۳- ویلیام جیمز ۴- دکارت	۰/۷۵						
ادامه سؤالات در صفحه دوم رایگان: تنظیم: معاونت متوسطه اداره کل آموزش و پرورش استان فارس								

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۶/۸	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخنامه دارد).	نمره
------	-------------------------	------

به سؤال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:		
۶	یک فیلسوف مسلمان و یک فیلسوف غربی که نظریه مغایرت وجود و ماهیت را پایه برهان های خود در خداشناسی قرار دادند، نام ببرید.	۰/۵
۷	دو مورد از ویژگی های موجودات عالم عقل را از نظر فیلسوفان الهی بنویسید.	۰/۵
۸	دو مورد از زمینه های رشد فلسفه در جهان اسلام را نام ببرید.	۰/۵
۹	هریک از موضوعات زیر در کدام کتاب ابن سینا مطرح شده است؟ الف) آخرین دیدگاه های ابن سینا در حکمت ب) فرهنگ نامه پزشکی	۰/۵
۱۰	حاصل مذاکرات هانری کربن با علامه طباطبایی چه کتاب هایی است؟ الف) ب)	۰/۵
به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:		
۱۱	نظر دکارت درباره منشأ اعتقاد به علیت چیست؟ توضیح دهید.	۱
۱۲	چه نقدی بر نظر فیلسوفانی که در عین انکار خداوند معتقد به غایت مندی جهان و انسان هستند، وارد است؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۳	برهان «درجات کمال» ارسطو در اثبات وجود خداوند را بنویسید.	۰/۷۵
۱۴	از نظر فارابی، چرا تسلسل علل نامتناهی محال است؟	۰/۷۵
۱۵	«عقل نظری» را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۶	جایگاه عقل در «دوره اول حاکمیت مسیحیت» در اروپا چگونه بود؟ توضیح دهید.	۱
۱۷	دو شکل مخالفت با عقل در جهان اسلام را بنویسید.	۱
۱۸	«عقل بالملکه» و «عقل بالفعل» را تعریف کنید.	۱/۵
۱۹	طبق دیدگاه فارابی، رئیس مدینه فاضله چه ویژگی هایی باید داشته باشد؟	۰/۷۵
۲۰	در جغرافیای عرفانی مکتب اشراق، مقصود از «مغرب کامل» و «مغرب وسطی» چیست؟	۱
۲۱	مقصود از سفر «از خلق به حق» در عرفان چیست؟ کدام مبحث کتاب اسفار ملاصدرا با این بخش مطابقت دارد؟	۰/۷۵
۲۲	طبق «اصل مراتب داشتن وجود» در حکمت متعالیه، کثرت و اختلاف موجودات چگونه تفسیر می شود؟	۱
۲۳	با توجه به الگوی نظام فکری و عملی، سبک زندگی آن دسته از افرادی که در حال رشد و پیشرفت هستند را توضیح دهید.	۱
۲۰	جمع نمره	سربلند و پیروز باشید .

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۶ / ۸	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۱				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱	الف) صحیح (ص ۵) د) غلط (ص ۵۳)	ب) غلط (ص ۱۶) هـ) غلط (ص ۵۹)	ج) صحیح (ص ۲۲) و) صحیح (ص ۸۴)	۱/۵ (هر مورد ۰/۲۵)
۲	الف) ذاتیات (ص ۳) ج) استدلال عقلی (ص ۶۶)	ب) فقر وجودی (امکان فقری) (ص ۴۶) د) نورالانوار (ص ۸۴)	۱ (هر مورد ۰/۲۵)	
۳	الف) ۱- امکانی (ص ۱۱) د) ۱- کندی (ص ۷۰)	ب) ۲- سنخیت علت و معلول (ص ۱۸) هـ) ۱- وجود (ص ۹۳)	ج) ۲- اوگوست کنت (ص ۵۷) (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۲۵
۴	الف) امتناعی ب) وجوبی	ج) امکانی (ص ۹)	۰/۷۵ (هر مورد ۰/۲۵)	
۵	الف) ۲- افلاطون (ص ۳۱) ب) ۴- دکارت (ص ۳۴ و ۳۵)	ج) ۳- ویلیام جیمز (ص ۳۷) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵	
۶	ابن سینا- توماس آکویناس (ص ۶) (هر مورد ۰/۲۵)			
۷	از ماده و جسم مجردند- در قید زمان و مکان نیستند- در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند- با حواس ظاهری نمی توان آنها را درک کرد- حقایق اشیا را شهود می کنند. (دو مورد کافی است). (ص ۵۴) (هر مورد ۰/۲۵)			
۸	دعوت قرآن کریم و پیامبر اکرم (ص) به خردورزی- گسترش مباحث اعتقادی میان مسلمانان- نهضت ترجمه متون (دو مورد کافی است). (ص ۷۲ و ۷۳) (هر مورد ۰/۲۵)			
۹	الف) اشارات و تنبیهات ب) قانون (ص ۸۰)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۱۰	الف) شیعه ب) رسالت تشیع (ص ۱۰۶)	۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)		
۱۱	او معتقد بود که اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می آید (۰/۲۵) و جزء اصول اولیه ای است که انسان آن را به طور فطری درک می کند (۰/۲۵) هر انسانی با درکی از رابطه علیت متولد می شود (۰/۲۵) و درک این رابطه نیاز به تجربه یا آموزش ندارد. (۰/۲۵) (ص ۱۶)			
۱۲	قبول غایت برای اشیاء و پدیده های جهان وقتی امکان پذیر است که آن غایت قبل از پیدایش اشیاء مشخص شده باشد (۰/۲۵) تا اشیاء متناسب با آن هدف و غایت، ساخته شده و پدید آمده باشند (۰/۲۵) تا به سوی آن حرکت نمایند و تکامل یابند. (۰/۲۵) (ص ۲۶)			
۱۳	هر جا که یک خوب تر و بهتر وجود دارد، خوب ترین و بهترین نیز هست (۰/۲۵) در بین موجودات برخی خوب تر و بهتر از برخی دیگرند (۰/۲۵) پس حقیقتی هم که خوب ترین و بهترین باشد، وجود دارد که همان واقعیت الهی است. (۰/۲۵) (ص ۳۳)			
۱۴	زیرا اگر سلسله علت ها بخواهد تا بی نهایت به عقب برگردد و هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد (۰/۲۵) به این معناست که آغاز و ابتدایی در کار نباشد (۰/۲۵) در این صورت اصلاً چیزی پدید نمی آید تا نوبت به معلولی برسد که اکنون پیش روی ماست. (۰/۲۵) (ص ۴۳)			
۱۵	عقل از آن جهت که درباره اشیاء و موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، عقل نظری نامیده می شود. (۰/۷۵) مانند بحث درباره خدا، کهکشان، درجه حرارت آب و... (۰/۲۵) (یک مثال کافی است) (ص ۵۵)			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدّت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۶ / ۸	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۱				
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱۶	بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند (۰/۲۵) و عقل را امری شیطانی می پنداشتند (۰/۲۵) و در برابر استدلال های عقلی می ایستادند (۰/۲۵) ایمان قوی را از آن کسی می دانستند که در برابر چون و چراهای عقل بایستد. (۰/۲۵) (ص ۵۶)			
۱۷	۱- تنگ و محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن ۲- مخالفت با فلسفه و منطق تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (ص ۶۰) (بیان دو شکل مخالفت با عقل به صورت تشریحی نیز پذیرفته است.) (هر مورد ۰/۵)			
۱۸	عقل بالملکه: در این مرحله، عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می کند، مثلاً می داند که یک چیز نمی تواند هم باشد و هم نباشد و آمادگی دریافت علم را پیدا می کند و می تواند دانش ها را کسب نماید. (۱) عقل بالفعل: در این مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده، با تمرین و تکرار دانش هایی را کسب کرده است. (۰/۵) (ص ۶۴ و ۶۵)			
۱۹	روحی بزرگ و سرشتی عالی دارد (۰/۲۵) به عالی ترین درجات تعقل رسیده (۰/۲۵) و می تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند. (۰/۲۵) (ص ۷۶)			
۲۰	از نظر سهروردی، مغرب کامل جهان تاریکی یا عالم ماده است که بهره ای از نور ندارد (۰/۵) مغرب وسطی در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند. (۰/۵) (ص ۸۴)			
۲۱	در این سفر، سالک می کوشد از طبیعت و عوالم ماورای طبیعت عبور کند (۰/۲۵) و به حق واصل شود و میان او و خدا حجابی نباشد. (۰/۲۵) - مباحث عمومی فلسفه (۰/۲۵) (ص ۹۰)			
۲۲	از نظر ملاصدرا با اینکه هستی یک حقیقت واحد است (۰/۲۵) اما دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است (۰/۲۵) یعنی در تجلیات و ظهورهای خود دارای مراتبی است (۰/۲۵) و هر مرتبه ای از وجود به میزان درجه وجودی خود ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است. (۰/۲۵) (ص ۹۵ و ۹۶)			
۲۳	کسانی که وارد عرصه تفکر شده و دارای افکار فلسفی هستند (۰/۲۵)، اما هنوز آن افکار فلسفی به خوبی در آنها شکل نگرفته (۰/۲۵) و هنوز نمی توانند میان آن افکار و مسائل زندگی ارتباط برقرار کنند (۰/۲۵) اینان گاهی براساس افکار خود تصمیم می گیرند و گاهی بیرون از آن. (۰/۲۵) (ص ۱۰۹)			
۲۰	جمع نمره			

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر

خدا قوت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سوالات پاسخ نامه دارد	نمره
------	-----------------------	------

۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u> (الف) وجود هر شیء، بیان کننده ی ذاتیات آن است. (ب) حمل «وجود» بر «سیاه و سفید»، امتناعی است. (ج) حمل «ممتنع الوجود» بر «مثلث چهار ضلعی»، وجوبی است. (د) این که یک استاد ریاضی «هر مسئله ی ریاضی را جلوی او بگذارند، به راحتی حل می کند» مربوط به «عقل بالمستفاد» است. (هـ) در اندیشه ی «ملاصدرا»، ترکیب نور قوی یا تاریکی، سبب ایجاد نور ضعیف می شود. (و) از نظر فلاسفه ی مسلمان فقط استدلال عقلی نیست که ما را به حقیقت می رساند.	۱/۵
۲	<u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u> (الف) وقتی کسی می پرسد آن چیست؟ یعنی به آن شیء بی برده است اما از آن بی خبر است. (ب) حالت مانند ترازویی است که دو کفه ی آن در حالت تعادل قرار دارند. (ج) فلاسفه ی مسلمان اعتقاد به وجود خدا و نقش آن در را همانند نقش آب در می دانند. (د) تحولات و تطورات دوره ی جدید اروپا در مورد عقل، به طور عمده مربوط به است. (هـ) از نظر فیلسوفان مسلمان، عقول، فیض خداوند را به می رسانند. (و) حاصل مذاکرات «پروفسور گرین» با «علامه طباطبائی»، تالیف دو جلد کتاب تحت عنوان و می باشد.	۲/۲۵
۳	<u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u> (الف) محمول در کدام یک از قضایای زیر، جزء مفهوم موضوع است نه عین آن ؟ ۱- مثلث شکل است. ۲- مثلث شکل سه ضلعی است. (ب) رابطه میان محمول با موضوع، در قضیه «اسب بالدار ممکن الوجود است» چیست ؟ ۱- امکانی ۲- وجوبی (ج) کدام فیلسوف روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می دانست ؟ ۱- فرانسیس بیکن ۲- اگوست کنت (د) از نظر فیلسوفان مسلمان، عقل در کدام مرحله آمادگی دریافت علم را پیدا می کند ؟ ۱- عقل بالملکه ۲- عقل بالقوه (هـ) در کدام مکتب فلسفی «مفهوم وجود و مفهوم نور» یک معنا و هویت می یابند ؟ ۱- حکمت اشراق ۲- حکمت متعالیه	۱/۲۵
ادامه سوالات در صفحه دوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۲۱	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۱ مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

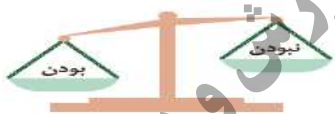
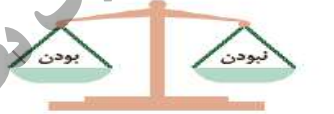
ردیف	سوالات پاسخ نامه دارد	نمره
به سؤال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	کدام گروه از فیلسوفان «اصل سنخیت» را یک اصل عقلی می دانند؟	۰/۵
۵	اصطلاح «محرک غیر متحرک» توصیف کدام فیلسوف در مورد خداست؟	۰/۵
۶	از نظر ابن سینا سبب بقای ممکنات و مخلوقات چیست؟	۰/۵
۷	این که «انسان باید قانون را رعایت کند»، به کدام فعالیت عقل مربوط می شود؟	۰/۵
۸	از نظر فیلسوفان الهی روح انسان چگونه می تواند از ماده و جسم مجرد شود و بسیاری از حقایق را شهود نماید؟	۰/۵
۹	دلیل مخالفت برخی جریان های فکری در عالم اسلام با فلسفه و منطق چه بود؟	۰/۵
۱۰	اولین فیلسوف مشهور مسلمان چه کسی بود؟	۰/۵
۱۱	«فارابی و ابن سینا» به ترتیب مربوط به کدام دوره از تاریخ فلسفه ی اسلامی هستند؟	۰/۵
۱۲	در مورد علامه طباطبایی به دو سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) نگاه تطبیقی به فلسفه ویزگی کدام یک از آثار علامه است؟ ب) علامه روش تفسیر آیه به آیه ی قرآن را از چه کسی آموخته بود؟	۱
به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:		
۱۳	تفاوت دیدگاه «هیوم» با تجربه گرایان در مورد منشاء درک رابطه ی علیت را بنویسید.	۱
۱۴	چرا برخی مردم گاهی فکر می کنند که در بعضی موارد در عین وجود علت، معلول آن پدید نیامده است؟	۱
۱۵	انتقاد دیوید هیوم به «برهان نظم» در بحث اثبات وجود خدا را بنویسید.	۱
۱۶	جایگاه «عقل» در دوره ی اول حاکمیت کلیسا را با دوره ی دوم حاکمیت کلیسا در اروپا مقایسه کنید.	۱/۵
۱۷	فیلسوفان مسلمان راه رهایی از احساس تعارض میان «یافته های عقلی» و «داده های وحیانی» را چه می دانند؟	۱/۵
۱۸	اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه ی سیاسی چیست؟	۱
۱۹	از نظر ابن سینا تأمل در رابطه ی طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا چه تأثیری بر فرد دانشمند و محقق دارد؟	۱
۲۰	جغرافیای عرفانی در فلسفه ی اشراق «سهروردی» چگونه است؟ توضیح دهید.	۱
۲۱	نظر «میرداماد» در مورد بحث اصالت یا اعتباری بودن وجود و ماهیت را بیان کنید.	۱
۲۰	موفق باشید.	جمع نمره

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۱۰ / ۲۱	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۱				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			نمره
۱	الف) غلط (ص ۵) ب) غلط (ص ۱۱) ج) صحیح (ص ۱۰) د) صحیح (ص ۵۷) هـ) غلط (ص ۹۵) و) صحیح (ص ۹۴) (هر مورد ۰/۲۵)			۱/۵
۲	الف) هستی (یا وجود) - چیستی (یا ماهیت) (ص ۳) ب) ممکن الوجود (ص ۱۱) ج) حیات معنوی - حیات جسمانی (ص ۴۷) د) حدود توانایی عقل (ص ۵۶) هـ) عوالم دیگر (ص ۶۳) و) شیعه - رسالت تشیع (ص ۱۰۶) (هر مورد ۰/۲۵)			۲/۲۵
۳	الف) ۱) مثلث شکل است (ص ۵) ب) ۲) (وجوبی) (ص ۱۱) ج) ۱) فرانسیس بیکن (ص ۵۷) د) ۱) (عقل بالملکه) (ص ۶۴) هـ) ۲) (حکمت متعالیه) (ص ۹۶) (هر مورد ۰/۲۵)			۱/۲۵
۴	همه ی فیلسوفان به جز فیلسوفان تجربه گرا (ص ۱۸)			۰/۵
۵	ارسطو (ص ۳۴)			۰/۵
۶	عشق (ص ۴۸)			۰/۵
۷	عقل عملی (ص ۵۵)			۰/۵
۸	تهذیب نفس (ص ۵۴)			۰/۵
۹	فلسفه و منطق را دستاوردی یونانی و غیر اسلامی می دانستند. (ص ۶۲)			۰/۵
۱۰	کندی (ص ۷۰)			۰/۵
۱۱	دوره ی متقدم - دوره ی میانی (ص ۸۷) (هر مورد ۰/۲۵)			۰/۵
۱۲	الف) اصول فلسفه و روش رئالیسم (ص ۱۰۴) ب) مرحوم قاضی (ص ۱۰۳) (هر مورد ۰/۵)			۱
۱۳	هیوم بر خلاف تجربه گرایان که معتقدند درک رابطه ی علیت از طریق حس و تجربه ممکن است (۰/۵) می گوید که رابطه ی ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست (۰/۲۵) و آن را نمی توان از طریق مشاهده ی حسی و تجربه بدست آورد. (ص ۱۶)			۱
۱۴	زیرا برخی از مردم از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند (۰/۵) به عبارت دیگر علت ناقصه را علت تامه می پندارند. (۰/۵) (ص ۲۴-۲۵)			۱
۱۵	هیوم می گوید مهمترین برهان فیلسوفان الهی برهان نظم است که از تجربه گرفته شده ، اما این برهان توانایی اثبات یک وجود ازلی وابدی و نامتناهی را ندارد. (۰/۵) این برهان فقط می تواند ثابت کند که یک ناظم وخالقی این جهان را اداره می کند. (۰/۲۵) اما ثابت نمی کند که این ناظم خالق همان خداوندی است که نیازمند علت نیست و وجودی ازلی وابدی دارد. (۰/۲۵) (ص ۳۵)			۱

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدّت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱ / ۱۰ / ۲۱		
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۱					
ردیف		راهنمای تصحیح			نمره
۱۶	در دوره‌ی اول حاکمیت کلیسا، بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند (۰/۵) و حتی برخی از آنها عقل را امری شیطانی می‌پنداشتند. (۰/۲۵) اما در دوره‌ی دوم کلیسا حکمای مسیحی تحت تاثیر فلاسفه‌ی مسلمان (۰/۲۵) به عقل و تبیین عقلانی مسایل دینی روی آوردند. (۰/۵) (ص ۵۶)				۱/۵
۱۷	در این قبیل موارد باید تلاش علمی خود را افزایش دهیم (۰/۵) و از دانش دیگران بهره ببریم (۰/۵) تا بتوانیم خطای خود را اصلاح نموده و از گمان این تعارض رهایی یابیم. (۰/۵) (ص ۶۶)				۱/۵
۱۸	اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه‌ی سیاسی این است که «انسان موجودی مدنی بالطبع» است (۰/۵) و به حسب فطرت و طبع خود به جامعه‌گرایی دارد و می‌خواهد با هم نوعان خویش زندگی کند. (۰/۵) (ص ۷۶)				۱
۱۹	از نظر ابن سینا تامل در رابطه‌ی طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آنها می‌رساند (۰/۵) و آنها را به خشوع و خشیت در برابر حق می‌رساند. (۰/۵) (ص ۸۱)				۱
۲۰	در جغرافیای عرفانی سهروردی مشرق جهان، نور محض یا محل فرشتگان مقرب است (۰/۲۵) که به دلیل تجرد از ماده برای موجودات خاکی قابل مشاهده نیست. (۰/۲۵) مغرب کامل نیز جهان تاریکی یا عالم ماده است که بهره‌ای از نور ندارد. (۰/۲۵) در میان مشرق محض و مغرب کامل مغرب وسطی قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته است. (۰/۲۵) (ص ۸۴)				۱
۲۱	میرداماد معتقد است آن امر واقعی و خارجی، مصداق ماهیت است نه وجود، (۰/۲۵) یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود. (۰/۲۵) پس اصالت با ماهیت است (۰/۲۵) و وجود، صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی و اعتباری است. (۰/۲۵) (ص ۹۳)				۱
	جمع نمره				۲۰

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۳ / ۱۱	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزادسراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: الف) به عقیده هیوم منشاء درک و پذیرش رابطه علیت، یک حالت روانی ناشی از توالی پدیده ها است. ب) به نظر کانت، وجود جهان ماورای دنیای مادی، مشروط به وجود خدائی جاودان و نامتناهی است. ج) فیلسوفان مسلمان می گویند ابتدا باید با خدا ارتباط معنوی برقرار کرد و بعد به اثبات عقلانی وی پرداخت. د) عقل به عنوان ابزار شناخت، در ابتدای کودکی به صورت یک استعداد وجود دارد که باید با تربیت و تمرین به فعلیت برسد. ه) از نظر شیخ اشراق هر واقعیتی «نور» است، اما نه نور مطلق، بلکه درجه ای است از نور. و) علامه طباطبائی روش تفسیر قرآن به قرآن را از آیت الله شاه آبادی آموخته بودند.	۱/۵				
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) رابطه موضوع و محمول در قضیه «دایره، دارای زاویه است»، می باشد. ب) از نظر دکارت، انسان اصل علیت را به طور درک می کند. ج) هر یک از عوامل «آشپز» و «چاقو» برای تهیه غذا، علت محسوب می شوند. د) امروزه، عقل در اروپا، به عقل تقلیل پیدا کرده است. ه) از دیدگاه فارابی، مهم ترین تفاوت مدینه فاضله با مدینه جاهله، در آن است. و) سهروردی در کتاب «حکمه الاشراق»، از شیوه فراتر رفته و حکمت اشراقی را پایه گذاری می کند.	۱/۵				
۳	گزینه مناسب را انتخاب کنید: الف) در کدام قضیه، محمول از اجزاء ذاتی موضوع است؟ ۱- آهن، فلز است. ۲- آب، شور است. ب) کدام تصویر، نشان دهنده «واجب الوجود بالغیر» است؟ ۱- ارسطو ۲- افلاطون ج) نظریات فارابی در «فلسفه سیاست»، به دیدگاه کدام فیلسوف نزدیک تر است؟ ۱- مغرب وسطی ۲- مغرب کامل	۱				
۴	هر یک از موضوعات زیر را به لحاظ، «واجب الوجود، ممکن الوجود یا ممتنع الوجود» بودن مشخص کنید. <table><tr><td>بزرگ کوچک</td><td>مورچه غول پیکر</td></tr><tr><td>الف) ؟</td><td>ب) ؟</td></tr></table>	بزرگ کوچک	مورچه غول پیکر	الف) ؟	ب) ؟	۰/۵
بزرگ کوچک	مورچه غول پیکر					
الف) ؟	ب) ؟					
۵	هر یک از گزاره های زیر حاصل کدام فعالیت عقل است؟ (عقل نظری، عقل عملی) الف) انسان باید به حقوق دیگران احترام بگذارد. ب) هر جسمی دارای سه بُعد است.	۰/۵				

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۳ / ۱۱	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزادسراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

۶	هر یک از مطالب مرتبط با ستون سمت راست را از ستون سمت چپ انتخاب کرده و در مقابل آن بنویسید. الف) اغراض ارسطو فی کتاب مابعد الطبیعه ب) اشارات و تنبیهات ج) نویسنده پاورقی های اصول فلسفه و روش رئالیسم د) رسالت تشیع ۱- افلاطون ۲- فارابی ۳- استاد مطهری ۴- آخرین دیدگاه های ابن سینا ۵- حاصل مذاکرات هانری گربن با علامه طباطبائی	۱
---	---	---

به سؤال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:

۷	از نظر فیلسوفان مسلمان، انسان بعد از درک کدام اصل، در می یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند؟	۰/۵
۸	هنگامی که راننده ای، خودروی بدون نقص را روشن کرده و هدایت می کند، این عمل او بر مبنای پذیرش کدام یک از لوازم علیت است؟	۰/۵
۹	دو فیلسوف غربی دوره جدید اروپا که از تجربه های معنوی درونی، برای باور به وجود خداوند استفاده کردند را نام ببرید.	۰/۵
۱۰	هر یک از موارد زیر با کدام مرتبه از مراتب عقل انسان مطابقت دارد؟ الف) درک این امر که یک چیز نمی تواند هم باشد و هم نباشد. ب) تسلط بر دانش های کسب شده و استفاده از آن ها. ج) کسب دانش های جدید با تمرین و تکرار.	۰/۷۵
۱۱	از نظر فیلسوفان مسلمان، عالی ترین مرتبه شهود چه نام دارد و مختص چه کسانی است؟	۰/۵
۱۲	سه مورد از عوامل زمینه ساز حیات عقلی که در قرآن کریم و رفتار و گفتار رسول خدا (ص) مشاهده می شود را بنویسید.	۰/۷۵
۱۳	سفر عرفانی «از حق به سوی خلق همراه با حق»، با کدام مبحث کتاب اسفار ملاصدرا تطبیق می کند؟	۰/۵

به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:

۱۴	از دیدگاه ابن سینا، وقتی می گوئیم «آب و وجود دو مفهوم از یک موجود هستند»، به چه معنا می باشد؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۵	به لحاظ عقلی و فلسفی، قبول غایت برای اشیا و پدیده های جهان، در چه صورت امکان پذیر است؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۶	برهان «درجات کمال» ارسطو را در قالب دو مقدمه و یک نتیجه بنویسید.	۰/۷۵
۱۷	از نظر فارابی چرا تسلسل علل نامتناهی محال است؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۸	جایگاه عقل را در دوره «اول» و «دوم» حاکمیت کلیسا و مسیحیت در اروپا، با یکدیگر مقایسه کنید.	۱/۲۵
۱۹	نظر «فرانسیس بیکن» را درباره اعتبار حس و عقل توضیح دهید.	۰/۷۵
۲۰	به چه دلیل برخی جریان های فکری در جهان اسلام، در عین پذیرش عقل، دایره اعتبار و کارآمدی آن را محدود می کردند؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۲۱	از نظر فیلسوفان مسلمان، تمام ادراک ها و دانش های انسان به کمک کدام یک از عقول عالم عقل حاصل می شود؟ شرح دهید.	۱
۲۲	با توجه به آیه شریفه «أَلَمْ يَخْشِ اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءَ»، توضیح دهید که به نظر ابن سینا، چگونه طبیعت شناسی می تواند دانشمند و محقق را به خشوع و خشیت در پیشگاه حق تعالی برساند؟	۱
۲۳	با بیان نظر ملاصدرا و میرداماد در زمینه مبحث «اصالت وجود و اصالت ماهیت» تفاوت دیدگاه آن دو را شرح دهید.	۱/۵
۲۴	سبک زندگی افرادی که به نظام فکری سالم و استواری دست یافته اند را توصیف کنید.	۰/۷۵

۲۰	جمع نمره	سربلند و پیروز باشید .
----	----------	------------------------

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۳ / ۱۱	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۲				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir				
ردیف	راهنمای تصحیح			
۱	الف) صحیح (ص ۱۷) د) صحیح (ص ۵۳)	ب) صحیح (ص ۳۶) ه) صحیح (ص ۸۴)	ج) غلط (ص ۴۷) و) غلط (ص ۱۰۳)	۱/۵ (هر مورد ۰/۲۵)
۲	الف) امتناعی (ص ۱۰ و ۹) ه) هدف (ص ۷۷)	ب) فطری (ص ۱۶) و) مشائیان (استدلالی محض یا مشابه آن نیز نمره تعلق می گیرد) (ص ۸۳)	ج) ناقصه (ص ۲۵) د) تجربی (ص ۵۷)	۱/۵ (هر مورد ۰/۲۵)
۳	الف) ۱- آهن فلز است. (ص ۵) ج) ۲- افلاطون (ص ۷۵)	ب) ۲- د) ۱- مغرب وسطی (ص ۸۴)	(ص ۱۱ و ۱۲) (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۴	الف) ممتنع الوجود	ب) ممکن الوجود (ص ۱۱ و ۱۲)	(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۵	الف) عقل عملی	ب) عقل نظری (ص ۵۵)	(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۶	الف) ۲- فارابی (ص ۷۵) ج) ۳- استاد مطهری (ص ۱۰۴)	ب) ۴- آخرین دیدگاه های ابن سینا در حکمت (ص ۸۰) د) ۵- حاصل مذاکرات هانری کربن با علامه طباطبائی (ص ۱۰۶)	(هر مورد ۰/۲۵)	۱
۷	اصل امتناع اجتماع نقیضین (ص ۱۷)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۸	اصل وجوب بخشی علت به معلول (یا اصل ضرورت علی و معلولی) (ص ۲۰)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۹	ویلیام جیمز - برگسون - کرگور - کاتینگهام (ذکر دو مورد کافی است) (ص ۳۷ و ۳۸ و ۳۹)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۰	الف) عقل بالملکه ب) عقل بالمستفاد ج) عقل بالفعل (ص ۶۴ و ۶۵)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۱	وحی - پیامبران (ص ۶۶)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	ارزش قائل شدن برای اصل تفکر و خرد ورزی - تکریم علم به عنوان ثمره تفکر و خردورزی - تکریم و احترام پیوسته عالمان - طرح مباحث علمی و عقلی و فلسفی - مذمت پیوسته نادانی و جهل - دعوت به یادگیری علم و دانش ملت های دیگر (ذکر سه مورد کافی است) (ص ۷۲)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۳	افعال خداوند و ربوبیت و حکمت الهی (ص ۹۱)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۴	بدین معنا نیست که آن ها دو جزء از یک موجودند که باهم ترکیب یا جمع شده اند. ۰/۲۵ بلکه از موجودی واحد، دو مفهوم مختلف را بدست آورده ایم ۰/۲۵ یعنی در عالم خارج دو امر جداگانه به نام آب و وجود نداریم. ۰/۲۵ (ص ۴)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۵	قبول غایت برای اشیا و پدیده های جهان وقتی امکان پذیر است که این غایت قبل از پیدایش اشیا مشخص شده باشد ۰/۲۵ تا اشیا متناسب با آن هدف و غایت ساخته شده باشند ۰/۲۵ و چنین هدفی بدون قبول خداوند امکان پذیر نیست. ۰/۲۵ (ص ۲۶)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۶	مقدمه اول: هر جا که یک خوب تر و بهتر وجود دارد، خوب ترین و بهترین نیز هست. ۰/۲۵ مقدمه دوم: در میان موجودات، برخی خوب تر و بهتر از برخی دیگرند. ۰/۲۵ نتیجه: پس حقیقتی هم که بهترین باشد، وجود دارد که همان واقعیت الهی است. (ص ۳۳)		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۲ / ۳ / ۱۱			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۲							
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir							
ردیف		راهنمای تصحیح					
نمره							
۱۷	زیرا اگر سلسله علت‌ها بخواد تا بی نهایت به عقب برگردد و هر علتی وابسته به علت قبل از خود باشد، بدین معناست که آغاز و ابتدایی در کار نباشد ۰/۲۵ و در این صورت اصلاً چیزی پدید نمی آید ۰/۲۵ تا نوبت به معلولی برسد که اکنون پیش روی ماست ۰/۲۵ (ص ۴۳)						
۱۸	در دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا، بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند. ۰/۲۵ حتی آن را امری شیطانی می پنداشتند. ۰/۲۵ و می گفتند ایمان قوی از آن کسی است که در برابر چون و چراهای عقل بایستد. ۰/۲۵ اما در دوره دوم حاکمیت کلیسا، حکمای میسحی تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. ۰/۲۵ که به تدریج به گسترش عقل گرایی و عقب نشینی اندیشه‌های دینی انجامید. ۰/۲۵ (ص ۵۶ و ۵۷)						
۱۹	بیکن روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می دانست. ۰/۲۵ از فلاسفه می خواست از بت‌هایی که فلاسفه قدیم برای ما ساخته‌اند دست بردارند. ۰/۲۵ و بیش از گذشته بر تجربه تکیه کنند. ۰/۲۵ (ص ۵۷)						
۲۰	این جریان‌ها می کوشیدند نشان دهند که برخی روش‌های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارند. ۰/۲۵ و کسانی که از این روش‌ها استفاده می کنند، مرتکب خطا می شوند. ۰/۲۵ و به دین آسیب می رسانند. ۰/۲۵ (ص ۶۰)						
۲۱	عقل فعال ۰/۲۵ این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسان‌ها است. ۰/۲۵ یعنی به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می فهمد. ۰/۲۵ البته این مدد رسانی در باطن وجود انسان صورت می گیرد و برای خود انسان محسوس نیست. ۰/۲۵ (ص ۶۳)						
۲۲	از نظر ابن سینا، تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها ۰/۵ دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می دهد و به باطن آن‌ها می رساند ۰/۵ (ص ۸۱)						
۲۳	از نظر میرداماد آن امر واقعی و خارجی مصداق ماهیت است نه وجود ۰/۲۵ یعنی آنچه واقعی است ماهیت است؛ پس اصالت با ماهیت است. ۰/۲۵ و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی و اعتباری است. ۰/۲۵ اما ملاصدرا نظر دیگری ابراز کرد ۰/۲۵ و گفت از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، وجود است که اصیل و واقعی است. ۰/۲۵ واقعیت خارجی، مابازاء و مصداق وجود است. ۰/۲۵ (ص ۹۳)						
۲۴	گروهی از افراد، هم ریشه درخت فکری خود را به درستی انتخاب کرده‌اند ۰/۲۵ و پایه‌های استواری برای نظام فکری خود ساخته‌اند. ۰/۲۵ و هم با دقت و تأمل فراوان و با عقلانیت بالا، شاخ و برگ‌های سالم و قوی و استواری از آن ریشه استخراج کرده‌اند. ۰/۲۵ (ص ۱۰۹)						
۲۰	خدا قوت						

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۵/۲۸	ساعت شروع: ۹ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		
ردیف	سوالات (پاسخنامه دارد)		
	نمره		

۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u> الف) وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیت، وجه مشترک آنها است. ب) یکی از معیارهای زندگی معنا دار، اعتبار داشتن آرمان های مقدس و فراتر از زندگی مادی است. ج) فیلسوفان و حکمای دوره دوم حاکمیت کلیسا، عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند. د) کتاب «قانون» ابن سینا، یک دایره المعارف عظیم علمی و فلسفی است. ه) بنیادی ترین اصل فلسفی ملاصدرا، «اصالت وجود» می باشد. و) کتاب «شیعه» و «رسالت تشیع»، حاصل مذاکرات علامه طباطبائی با هانری گربن است.	۱/۵						
۲	<u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u> الف) همه ممکن الوجودها که در حال حاضر موجود هستند، به واسطه علت هایشان، شده اند. ب) افلاطون برای اشاره به ذات خداوند از واژه و برای خداوند در مرتبه خلق جهان، لفظ را به کار می برد. ج) شیخ اشراق به جای مفهوم «وجود» از مفهوم «.....» در فرهنگ فلسفی خود استفاده کرده است. د) علامه طباطبائی روش تفسیری قرآن به قرآن را از استاد خود، آموخت.	۱/۲۵						
۳	<u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u> الف) کدام مورد، از مصادیق رابطه علیت می باشد؟ ۱- حرارت و سوزاندن ۲- دوستی بین دو نفر ب) کدام فیلسوف مسلمان، از بزرگ ترین حکمای مشاء محسوب می شود؟ ۱- کندی ۲- ابن سینا ج) مباحث «علم النفس» و «معاد» در کتاب اسفار اربعه ملاصدرا، با کدام سفر عرفانی مطابقت دارد؟ ۱- سفر در خلق با حق ۲- سفر از خلق به حق	۰/۷۵						
۴	هر یک از موارد ذکر شده در جدول، واجب الوجود هستند یا ممکن الوجود یا ممتنع الوجود؟ <table border="1"> <tr> <td>شیرین شور</td><td>فضا پیما</td><td>هندوانه</td></tr> <tr> <td>الف:</td><td>ب:</td><td>ج:</td></tr> </table>	شیرین شور	فضا پیما	هندوانه	الف:	ب:	ج:	۰/۷۵
شیرین شور	فضا پیما	هندوانه						
الف:	ب:	ج:						
۵	هر یک از گزاره های زیر با نظر کدام فیلسوف در مورد خداوند، ارتباط دارد؟ الف) ضرورت وجود خدا از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی قابل اثبات است. ب) تصور من از یک موجود نامتناهی، از خود من و هیچ موجود متناهی دیگر نیست. ج) وجود حرکت در عالم، نیازمند محرکی است که خود آن، نامتحرک است. د) ایمان، هدیه ای الهی است که خداوند به انسان مومن می بخشد. ۱- افلاطون ۲- کرگور ۳- دکارت ۴- ارسطو ۵- کانت	۱						

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲ / ۵ / ۲۸	ساعت شروع: ۹ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		
ردیف	سوالات (پاسخنامه دارد)		
	نمره		

به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه بدهید:

۶	عبارت‌های زیر در باره منشأ درک و پذیرش رابطه علیت، دیدگاه کدام فیلسوف یا گروه است؟ (الف) انسان از طریق حس، توالی یا هم‌زمانی پدیده‌ها را مشاهده می‌کند و رابطه ضروری بین علت و معلول را در می‌یابد. (ب) ذهن انسان پس از درک «اصل امتناع اجتماع نقیضین» می‌فهمد که حوادث خود به خود رخ نمی‌دهند.	۰/۵
۷	دو معنا و کاربرد عقل از نظر فلاسفه را نام ببرید.	۰/۵
۸	هر یک از گزاره‌های زیر بیانگر علم نظری است یا علم عملی؟ (الف) نسبت به یکدیگر مهربان باشیم. (ب) همه فلزات رسانا هستند. (ج) نباید عهد و پیمان خود را بشکنیم.	۰/۷۵
۹	مخالفت با عقل در جهان اسلام به دو شکل صورت گرفت، آنها را بنویسید.	۱
۱۰	به ترتیب «درک مفاهیم و قضایای بدیهی» و «کسب دانش‌ها» به کدام مرحله از مراحل رشد و تکامل عقلی انسان مربوط است؟	۰/۵
۱۱	فیلسوفان مسلمان علاوه بر استدلال عقلی، از چه ابزارهای معرفتی برای رسیدن به حقیقت استفاده می‌کنند؟	۰/۵
۱۲	سهروردی اصطلاح «حکیم متأله» را برای چه کسانی به کار می‌برد؟	۰/۵
۱۳	دو مورد از منابع حکمت متعالیه را نام ببرید.	۰/۵
به سؤال‌های زیر پاسخ کامل بدهید:		
۱۴	چرا حمل وجود بر «درخت» به دلیل نیاز دارد؟ توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۵	«اصل سنخیت علت و معلول» را با ذکر مثال تعریف کنید.	۰/۷۵
۱۶	با توجه به معنای «سوم اتفاق»، دیدگاه دو دسته از فلاسفه که برای جهان و انسان هدف و غایت قائلند را بیان کنید.	۱
۱۷	ملاصدرا از طریق نظریه «فقر وجودی» (امکان فقری) چگونه وجود خداوند را اثبات می‌کند؟	۰/۷۵
۱۸	نظریه دیوید هیوم و دکارت درباره جایگاه و اعتبار عقل را باهم مقایسه کنید.	۱/۵
۱۹	از نظر فلاسفه اسلامی، عقل فعال چه وظیفه‌ای دارد؟ آن را توضیح دهید.	۱
۲۰	فارابی «مدینه فاضله» را چگونه توصیف می‌کند و چه ویژگی‌هایی برای ریاست مدینه در نظر می‌گیرد؟ (دو ویژگی کافی است).	۱/۲۵
۲۱	ابن سینا ضروری همچون سیل و زلزله و پرمردگی گیاهان را در عالم طبیعت چگونه تحلیل می‌کند؟	۱
۲۲	ملاصدرا با توجه به کدام اصل از اصول حکمت متعالیه، تعدد و تکثر موجودات را در عالم هستی تبیین می‌کند؟ شرح دهید.	۱
۲۳	کسانی که به سبک زندگی معیوب و ناسالمی رسیده‌اند، چه نظام فکری و عملی را انتخاب کرده‌اند؟ توضیح دهید.	۱
۲۰	جمع نمره	سربلند و پیروز باشید.

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲ / ۵ / ۲۸	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح			
۱	الف) غلط (ص ۳) د) غلط (ص ۸۰) ب) صحیح (ص ۴۸) ه) صحیح (ص ۹۲) ج) غلط (ص ۵۶) و) صحیح (ص ۱۰۶) (هر مورد ۰/۲۵)			
۲	الف) واجب الوجود بالغیر (ص ۱۲) ج) نور (ص ۸۴) ب) مثال خیر - صانع (دمیورژ) (ص ۳۲) د) میرزا علی آقا قاضی (ص ۱۰۳) (هر مورد ۰/۲۵)			
۳	الف) ۱- حرارت و سوزاندن (ص ۱۴) ج) ۱- سفر در خلق با حق (سفر چهارم) (ص ۹۱) ب) ۲- ابن سینا (ص ۷۴) (هر مورد ۰/۲۵)			
۴	الف) ممتنع الوجود ب) ممکن الوجود ج) ممکن الوجود (ص ۱۱-۱۲) (هر مورد ۰/۲۵)			
۵	الف) ۵- کانت (ص ۳۶) ج) ۴- ارسطو (ص ۳۴) ب) ۳- دکارت (ص ۳۵) د) ۲- کرکگور (ص ۳۸) (هر مورد ۰/۲۵)			
۶	الف) تجربه گرایان (ص ۱۶) ب) فیلسوفان مسلمان (ص ۱۷) (هر مورد ۰/۲۵)			
۷	۱- عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال (ص ۵۳) ۲- عقل به عنوان موجودی متعالی و برتر از ماده (ص ۵۴) (هر مورد ۰/۲۵)			
۸	الف) علم عملی ب) علم نظری ج) علم عملی (ص ۵۵) (هر مورد ۰/۲۵)			
۹	۱- محدود کردن دایره و اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن ۲- مخالفت با فلسفه و منطق تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (ص ۶۰) (هر مورد ۰/۵)			
۱۰	عقل بالملکه - عقل بالفعل (ص ۶۴-۶۵) (هر مورد ۰/۲۵)			
۱۱	حس - شهود (وحی) (ص ۶۶) (هر مورد ۰/۲۵)			
۱۲	کسانی که هم در صور برهانی به کمال رسیده اند - هم به اشراق و عرفان دست یافته اند. (ص ۸۵) (هر مورد ۰/۲۵)			
۱۳	فلسفه مشاء - حکمت اشراق - عرفان اسلامی - تعالیم قرآن کریم و احادیث (ذکر دو مورد کافی است). (ص ۹۱) (هر مورد ۰/۲۵)			
۱۴	زیرا وجود، از اجزای تعریفی درخت نمی باشد. ۰/۲۵ بیانگر ذات و حقیقت درخت نیست. ۰/۲۵ از آن جدایی پذیر است. ۰/۲۵ (ص ۵) (هر مورد ۰/۲۵)			
۱۵	هر علتی معلول خاص خودش را پدید می آورد. ۰/۲۵ هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۲۵ مثلا آتش می سوزاند. ۰/۲۵ (یا هر مثال درست دیگر) (ص ۱۸) (هر مورد ۰/۲۵)			
۱۶	یک دسته از فلاسفه که برای جهان علت نخستین و آفریننده را اثبات می کنند، معتقدند همه حوادث جهان از ابتدا تا کنون و در آینده در جهت یک هدف و غایت از پیش تعیین شده قرار دارند. (یا جهانی که ما در آن زندگی می کنیم به سوی کمال خود در حرکت است و مرحله به مرحله کاملتر می شود). ۰/۵ (هر مورد ۰/۲۵)			

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۹ صبح		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ آزمون: ۱۴۰۲ / ۵ / ۲۸			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۲				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					نمره
		دسته دوم فیلسوفانی هستند که در عین انکار خداوند، می خواهند برای جهان و انسان هدف و غایت تعیین کنند. (آنان معتقدند جهان به سمت یک غایت برتر در حرکت است و روز به روز کاملتر می شود و به غایت خود نزدیکتر می شود). ۰/۵ (ص ۲۵-۲۶)					
۱۷	موجودات پیرامون ما وجودشان عین وابستگی و نیاز است. ۰/۲۵ موجودات وابسته و نیازمند باید به وجودی متصل باشند که آن موجود بی نیاز باشد. ۰/۲۵ پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی نیاز و غیروابسته هستند. ۰/۲۵ (ص ۴۶)					۰/۷۵	
۱۸	هیوم، تجربه را تنها راه رسیدن انسان به دانش و معرفت می دانست و کاملاً از عقل گرایان جدا شد. ۰/۵ دکارت به همه توانایی های عقل، مانند بدیهیات عقل، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. ۰/۵ او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا، نفس مجرد و غیر مادی انسان و اختیار او را اثبات کند. ۰/۵ (ص ۵۷)					۱/۵	
۱۹	این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسانهاست. ۰/۲۵ تمام ادراکات و دانش های انسان به مدد این عقل صورت می گیرد. ۰/۲۵ به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می فهمد و درک می کند. ۰/۲۵ البته این مدرسانی در باطن وجود انسان صورت می گیرد و برای خود انسان محسوس نیست. ۰/۲۵ (ص ۶۳)					۱	
۲۰	مدینه فاضله، مدینه ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند ۰/۲۵ و به فضایی آراسته اند ۰/۲۵ که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می برد. (در صورتی که واژه هدفمند بودن مدینه فاضله ذکر شود نمره تعلق می گیرد). ۰/۲۵ رئیس مدینه فاضله باید روحی بزرگ و سرشتی عالی داشته باشد - به عالی ترین درجات تعقل رسیده باشد - بتواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند. ۰/۵ (ذکر دو مورد کافی است). (ص ۷۶)					۱/۲۵	
۲۱	از نظر ابن سینا، شور در عالم طبیعت در یک نظام کلی جهانی تاثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می کنند ۰/۵ به همین جهت با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی توان درباره آن داوری کلی کرد. ۰/۵ (ص ۸۱)					۱	
۲۲	اصل مراتب داشتن وجود ۰/۲۵ از نظر ملاصدرا با اینکه هستی یک حقیقت واحد است ۰/۲۵ اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۰/۲۵ وجود که حقیقت واحدی است در تجلیات و ظهورهای خود دارای مراتبی می شود. ۰/۲۵ (در صورتی که ضمن ذکر تشبیه کانون نور، این مطلب توضیح داده شود، نمره تعلق می گیرد). (ص ۹۵)					۱	
۲۳	افرادی هستند که در انتخاب ریشه درخت و پایه نظام فکری خود، دچار خطا و اشتباه شده اند ۰/۵ و ریشه ای ناکارآمد و ناسالم در زمین زندگی خود قرار داده اند. ۰/۵ (ص ۱۰۹)					۱	
	خدا قُوّت					۲۰	

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲ / ۱۰ / ۰۲	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u> الف) از نگاه فلسفه، آب یک موجود واحد با دو مفهوم مختلف است. ب) رابطه ای که عقل خلاف آن را قبول نمی کند، حتماً «امتناعی» است. ج) با قبول این حقیقت که، هر حادثه علتی دارد به ارتباط میان هر شیء و منشأ آن پی می بریم. د) اولین فیلسوف مشهور مسلمان حدود قرن دوم هجری، فارابی بود. ه) از نظر معتقدین به اصالت ماهیت، وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی و اعتباری است.	۱/۲۵
۲	<u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u> الف) با توجه به اصل سنجیت، برای این که بدانیم از هر علتی کدام معلول پدید می آید، باید از کمک بگیریم. ب) از نظر هیوم مهمترین برهان فلاسفه الهی در اثبات خدا، برهان است، که از گرفته شده است. ج) خدا از نظر، یک خدای معین با ویژگی های روشن است. د) فلاسفه مسلمان به بحث معناداری حیات پس از اثبات پرداخته اند. ه) از نظر فارابی و ابن سینا، اولین مخلوق خدا، است که موجودی کاملاً است.	۱/۷۵
۳	<u>گزینه مناسب را انتخاب کنید:</u> الف) تفاوت نظر دکارت و فلاسفه مسلمان درباره منشأ درک علت، به ترتیب کدام مورد است؟ ۱- تجربی- عقلی ۲- فطری- عقلی ب) کدام یک از معانی اتفاق با هیچ یک از اصول و لوازم علت در تعارض نیست؟ ۱- رخ دادن حادثه پیش بینی نشده ۲- نفی غایت مندی ج) گزاره زیر درباره باور به خدا از چه کسی است؟ «قبول خداوند، به ما این امید را می دهد که به جای احساس زندگی در جهان بیگانه، می توانیم در آن پناهگاهی بیابیم.» ۱- کاتینگهام ۲- کرکگور د) دریافت حقایق اشیاء، برای موجودات متعالی عقل، به چه صورت است؟ ۱- استدلال مفهومی ۲- شهودی ه) ملاصدرا اصل «وحدت حقیقت وجود» را در فلسفه خود از چه طریقی برای دیگران اثبات کرد؟ ۱- برهان فلسفی ۲- سلوک عرفانی	۱/۲۵
۴	هر یک از گزاره های سمت راست با کدام گزینه در سمت چپ، ارتباط دارد؟ (دو گزینه در سمت چپ اضافی است) الف) کتابی که برای تدریس فلسفه در سطوح اولیه است. ۱- عقل بالمستفاد ب) مرحله ای از عقل که به کسب دانش ها می رسد. ۲- اصول فلسفه و روش رئالیسم ج) کتابی برای ارائه فلسفه اسلامی بر اساس نگاه تطبیقی است. ۳- بدایه الحکمه د) مرحله ای از عقل که استفاده ماهرانه استاد ادبیات از فنون شعر را نشان می دهد. ۴- عقل فعال ۵- نهایه الحکمه ۶- عقل بالفعل	۱

ادامه سؤال ها در صفحه دوم

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۲
رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲ / ۱۰ / ۰۲	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۲ مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره						
۵	با توجه به معانی اتفاق، در مثال های زیر کدام یک از موارد (سنخیت، وجوب و غایت) انکار شده است؟ <table border="1"> <tr> <td>الف: نفی.....</td><td>ب: نفی.....</td><td>ج: نفی.....</td></tr> <tr> <td>نباریدن باران با پیدایش همه عوامل</td><td>یخ زدن آب بر اثر حرارت</td><td>برخورد اتفاقی ذرات سرگردان در فضای غیرمتناهی</td></tr> </table>	الف: نفی.....	ب: نفی.....	ج: نفی.....	نباریدن باران با پیدایش همه عوامل	یخ زدن آب بر اثر حرارت	برخورد اتفاقی ذرات سرگردان در فضای غیرمتناهی	۰/۷۵
الف: نفی.....	ب: نفی.....	ج: نفی.....						
نباریدن باران با پیدایش همه عوامل	یخ زدن آب بر اثر حرارت	برخورد اتفاقی ذرات سرگردان در فضای غیرمتناهی						
به سؤال های زیر پاسخ کوتاه بدهید:								
۶	کانت، ضرورت وجود خدا را از چه طریقی اثبات می کند؟	۰/۵						
۷	برهان اثبات وجود خدا از نظر فارابی، مبتنی بر چیست؟	۰/۵						
۸	هر یک از گزاره های زیر با کدام قسم عقل (نظری _ عملی) از نظر ارسطو مطابقت دارد؟ الف) بحث درباره این که باید قانون را رعایت کرد. ب) بحث درباره کهکشان و درجه حرارت آب.	۰/۵						
۹	از نظر فلاسفه مسلمان مرتبه قبل از عقل بالملکه، چه ویژگی هایی دارد؟	۰/۵						
۱۰	اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی چیست؟ بنویسید.	۰/۵						
۱۱	به چه دلیل فلسفه اسلامی، از آغاز سرشتی کاملاً استدلالی داشت؟	۰/۵						
۱۲	ملاصدرا در حکمت متعالیه خود، از کدام مشرب های فلسفی، بهره می برد؟	۰/۵						
۱۳	مذاکرات هانری کربن با علامه طباطبایی، که در دو کتاب «شیعه» و «رسالت تشیع» آمده، درباره چه موضوعاتی است؟	۰/۷۵						
به سؤال های زیر پاسخ کامل بدهید:								
۱۴	مشخص کنید در کدام یک از گزاره های زیر، حمل محمول به موضوع، نیازمند دلیل است؟ چرا؟ الف) شتر حیوان است. ب) انسان مخلوق است.	۱						
۱۵	به چه علت موجودات جهان که فقط امکان وجود دارند، اکنون موجودند؟ توضیح دهید.	۰/۷۵						
۱۶	دیدگاه تجربه گرایان را درباره پذیرش رابطه علت بیان کنید.	۱/۲۵						
۱۷	بیان ملاصدرا در «اثبات وجود خدا» را به صورت استدلالی بنویسید.	۱						
۱۸	نظر آگوست کنت درباره عقل فلسفی را توضیح دهید.	۱						
۱۹	دیدگاه دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا را درباره عقل، بنویسید.	۰/۷۵						
۲۰	فارابی برای بیان مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، از چه تشبیهی استفاده می کند؟ توضیح دهید.	۱						
۲۱	علت نامگذاری این عالم به «طبیعت» از نظر ابن سینا چه بوده است؟ توضیح دهید.	۱						
۲۲	مفاهیم زیر را از نظر شیخ اشراق تعریف کنید: الف) مغرب وسطی: ب) حکیم متأله:	۱						
۲۳	ملاک فلسفی بودن یک متن و سخن، از نظر ملاصدرا چیست؟ توضیح دهید.	۱						
۲۰	جمع نمره	"سربلندو پیروز باشید"						

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۰۲	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در دی ماه سال ۱۴۰۲				
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱	الف) صحیح (ص ۴) د) غلط (ص ۷۰)	ب) غلط (ص ۱۰) ه) صحیح (ص ۹۳)	ج) صحیح (ص ۲۰) (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۲۵
۲	الف) تجربه (ص ۱۸) د) اثبات وجود خدا (ص ۴۷)	ب) نظم- تجربه (ص ۳۵) ه) عقل اول- روحانی/ غیرمادی (ص ۶۳)	ج) افلاطون (ص ۳۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۷۵
۳	الف) ۲- فطری- عقلی (ص ۱۶ و ۱۷) ج) ۱- کاتینگهام (ص ۳۹)	ب) ۱- رخ دادن حادثه پیش بینی نشده (ص ۲۵ و ۲۶) د) ۲- شهودی (ص ۵۴)	ه) ۱- برهان فلسفی (ص ۹۴) (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۲۵
۴	الف) ۳- بدایه الحکمه (ص ۱۰۵) د) ۱- عقل بالمستفاد (ص ۶۵)	ب) ۶- عقل بالفعل (ص ۶۵) ج) ۲- اصول فلسفه و روش رئالیسم (ص ۱۰۵)	(هر مورد ۰/۲۵)	۱
۵	الف) وجوب ب) سنخیت	ج) غایت (ص ۲۲- ۲۴- ۲۵)	(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۶	اخلاق / وظایف اخلاقی / وجدان اخلاقی (ص ۳۶)			
۷	مبتنی بر محال بودن تسلسل نامتناهی علت‌هاست. (ص ۴۲)			
۸	الف) عملی ب) نظری (ص ۵۵)	(هر مورد ۰/۲۵)		
۹	مرحله‌ای است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد ۰/۲۵ اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد. ۰/۲۵ (ص ۶۴)			
۱۰	انسان موجودی مدنی بالطبع است ۰/۲۵ که به حسب فطرت خود به جامعه گرایش دارد ۰/۲۵ (ص ۷۶)			
۱۱	از آنجا که ارسطو در مباحث فلسفی بیش از هر چیز به قیاس برهانی تکیه می‌کرد. (ص ۷۴)			
۱۲	از فلسفه مشاء و فلسفه اشراق (ص ۹۱)			
۱۳	درباره فلسفه، عرفان و مکتب شیعه (ص ۱۰۶)			
۱۴	ب- انسان مخلوق است ۰/۲۵ زیرا از اجزای تعریفی انسان نیست ۰/۲۵ و چستی او را تشکیل نمی‌دهد ۰/۲۵ و بیان کننده ذات و حقیقت انسان نیست. ۰/۲۵ (ص ۵ و ۷)			
۱۵	با بودن علت ۰/۲۵ وجود برای انسان ضروری می‌شود ۰/۲۵ و انسان واجب الوجود می‌گردد. ۰/۲۵ (ص ۱۲)			
۱۶	معتقدند انسان از طریق حس ۰/۲۵ توالی یا هم‌زمانی پدیده‌ها را مشاهده می‌کند ۰/۵ و رابطه ضروری میان علت و معلول را درمی‌یابد ۰/۲۵ و از این طریق رابطه علیت را بنا می‌نهد. ۰/۲۵ (ص ۱۶)			

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۰۲			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد داخل و خارج کشور در دی ماه سال ۱۴۰۲				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					
نمره							
۱۷	مقدمه اول: به موجودات پیرامونمان که نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که وجودشان عین وابستگی و نیاز به دیگری است ۰/۵ مقدمه دوم: موجودات وابسته باید به وجودی متصل باشند که آن موجود در ذات خود، نیازی به غیر نداشته باشد. ۰/۲۵ نتیجه: پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی‌نیاز و غیر وابسته هستند. ۰/۲۵ (ص ۴۶)						
۱۸	به طور کلی عقل فلسفی و کار عقل در تأسیس فلسفه را کاملاً ذهنی می‌خواند ۰/۲۵ و نگاه فلسفه به جهان و هستی را ناظر بر واقعیت نمی‌داند ۰/۵ بلکه ساخته ذهن آنان و حاصل تأملات ذهنی آنان بوده است ۰/۲۵ (ص ۵۷)						
۱۹	در دوره حاکمیت اول دخالت عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند ۰/۲۵ و برخی از بزرگان کلیسا عقل را امری شیطانی می‌پنداشتند ۰/۲۵ و در برابر استدلال‌های عقلی می‌ایستادند. ۰/۲۵ (ص ۵۶)						
۲۰	مانند آفتاب است نسبت به چشم ۰/۲۵ همانطور که آفتاب نور بخشی می‌کند تا چشم بینا شود، عقل فعال نیز نخست چیزی به قوه عقل آدمی می‌رساند ۰/۵ به طوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می‌شود ۰/۲۵ (ص ۶۳)						
۲۱	اجزای این عالم هر کدام طبع و ذات خاصی دارند که منشأ حرکات و تغییرات اجزا و افراد عالم طبیعت می‌باشد ۰/۵ و خود این عالم نیز به عنوان یک کل، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. ۰/۵ (ص ۸۰-۸۱)						
۲۲	الف) در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند ۰/۵ ب) آنان که هم در صور برهانی به کمال رسیده‌اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند. ۰/۵ (ص ۸۵-۸۴)						
۲۳	اولاً هر مبحثی که طرح می‌کند به موضوع فلسفه، یعنی وجود و مسائل بنیادی آن، مربوط باشد ۰/۵ و ثانیاً متکی بر عقل و استدلال عقلی باشد، نه شهود قلبی و یا نقلی و قرآنی. ۰/۵ (ص ۹۱)						
	جمع نمره						
	۲۰						

خدا قوت

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		تعداد صفحه: ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	
دوره دوم متوسطه - دوازدهم		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۲۷		نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir			
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام غلط است. الف) در قضیه "مثلث شکل سه ضلعی است" حمل سه ضلعی بر مثلث، نیازمند دلیل نیست. ب) اگر به در بسته‌ای فشار آوریم ولی باز نشود و به دنبال کشف علت آن، بر آیم، نشانه پذیرش اصل سنخیت است. ج) در برهان اخلاقی کانت، علاوه بر ضرورت وجود خدا، وجود نفس مجرد نیز ثابت شده است. د) به نظر هراکلیتوس، "لوگوس" همان ظهور افکار و اندیشه‌ها به صورت کلام است. ه) حیات عقلی در حیات علمی و حیات فلسفی موثر است و نه برعکس. و) بر اساس اصل مراتب داشتن وجود از نظر ملاصدرا، وحدت موجودات تبیین می‌شود.						۱.۵
۲	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) در بیت "ازجمادی مردم و نامی شدم / وز نما مردم به حیوان برزدم" کدام معنای اتفاق انکار شده است؟ ۱ - نفی سنخیت ۲ - نفی غایت ب) علت استفاده از عنوان "صانع" برای خدا توسط افلاطون کدام است؟ ۱ - سرچشمه گرفتن نظم جهان از وجودی عاقل ۲ - سرچشمه گرفتن حقیقت جهان از وجودی عاقل ج) فارابی در برهان "اثبات وجود خدا" از کدام مقدمه استفاده کرده است؟ ۱ - تقدم واجب بر ممکن ۲ - تقدم علت بر معلول د) در اندیشه حکیمان ایران باستان، آفریدگار، جهان را بر اساس کدام مورد رهبری می‌کند؟ ۱ - عقل و خرد ۲ - علم و قدرت ه) از نظر قطب الدین رازی، علت نام‌گذاری فلسفه سهروردی به "اشراق" چیست؟ ۱ - ظهور و تابش انوار عقلی بر نفس ۲ - ظهور و تابش انوار قلبی بر نفس و) کتاب‌های "آزادی معنوی" و "اراده‌طلب" به ترتیب متعلق به کدام فیلسوفان مسلمان معاصر است؟ ۱ - شهید مطهری - علامه طباطبایی ۲ - شهید مطهری - امام خمینی (ره)						۱.۵
۳	با توجه به کلمات داخل کادر، دیدگاه‌های زیر مربوط به کدامیک از فلاسفه است؟ هیوم - تجربه‌گرایان - فلاسفه مسلمان - دکارت الف) درک رابطه ضروری علت و معلول از طریق حس و مشاهده توالی یا همزمانی پدیده هاست. ب) اصل علیت، جزء اصول اولیه‌ای است که به طور فطری درک می‌شود. ج) تداعی علیت، یک حالت روانی ناشی از توالی پدیده‌هاست، نه چیز دیگر.						۰.۲۵

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		تعداد صفحه: ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی		ساعات شروع: ۷:۳۰ صبح	
دوره دوم متوسطه - دوازدهم		تاریخ آزمون:		نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir					
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۴	با توجه به معانی اتفاق هر یک از موارد ستون (A) با یکی از موارد ستون (B) ارتباط دارد، آن را مشخص کنید.						۰.۷۵
		ستون (A)		ستون (B)			
		الف) معنای اول (نفی ضرورت)		۱) رسیدن به گنج حین حفاری چاه			
		ب) معنای دوم (نفی سنخیت)		۲) باریدن برف با وجود نقص در علت تامه			
		ج) معنای چهارم (پیش بینی نکردن)		۳) رفع گرسنگی و سیرشدن بدون تغذیه			
				۴) ساخت خانه بدون طرح و نقشه قبلی			
۵	مشخص کنید هریک از گزاره‌های زیر به کدام فعالیت عقل مربوط می‌شود؟ (عقل نظری - عقل عملی)						۰.۷۵
الف) آفتاب اگر اندکی پنهان شد بسیار آشکار شود.							
ب) محکم هر جا که هستی بایست.							
ج) عالم طبیعت مرتبه ای از هستی است.							
۶	مراحل رشد عقل از دیدگاه فلاسفه مسلمان را به ترتیب با توجه به نمودار زیر، مشخص کنید.						۰.۷۵
عقل بالمستفاد ج ب الف							
۷	جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.						۳.۵
الف) از نگاه فلسفی "تمک طعام" (کلریدسديم) موجودی است که دو مفهوم وجود و ماهیت از آن انتزاع می‌شود.							
ب) موجوداتی چون "انسان"، "اسب" و "درخت" با نظر به ذاتشان نامیده می‌شوند.							
ج) یک صنعتگر که در یک کار خاص وارد شده و برای آن برنامه ریزی کرده متوجه اصل بوده است.							
د) از نظر دیوید هیوم، دلایلی در اثبات خدا مردود هستند که صرفاً متکی بر باشند.							
ه) امروزه در اروپا، ردّ و اثبات منطقی و عقلی، به حوزه ریاضیات محدود شده و به تقلیل پیدا کرده است.							
و) دیدگاه فارابی در فلسفه سیاسی، به دیدگاه نزدیک است.							
ز) از نظر ملاصدرا، (آسمان، درخت و آب و...) همه مصداقی از هستند.							

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		تعداد صفحه: ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	
دوره دوم متوسطه - دوازدهم		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۲۷		نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۸	به سوال های زیر پاسخ کوتاه دهید.						۰.۵
	اگر بپذیریم چیستی‌هایی، ذهنی هستند که تا کنون وجود خارجی نداشته‌اند، چه اصلی در ذهن حاصل می‌شود؟						
۹	در گزاره‌های زیر چه رابطه‌ای بین موضوع و محمول برقرار است؟ (وجوبی، امکانی، امتناعی) الف) مثلث گرد موجود است. ب) دریایی از جیوه موجود نیست.						۰.۵
۱۰	از نظر فلاسفه مسلمان، اینکه کودک وقتی صدایی را می‌شنود، در می‌یابد که این صدا خود به خود بوجود نیامده، مبتنی بر کدام اصل فلسفی است؟						۰.۵
۱۱	بحث از خدا توسط هر فیلسوفی (مسلمان و غیرمسلمان) تا چه زمانی فلسفی خواهد بود؟						۰.۵
۱۲	ممکن الوجودی که وجود برایش از ناحیه یک امر بیرونی ضرورت دارد، چه نامیده می‌شود؟						۰.۵
۱۳	کدام ویژگی عالم عقول، توسط فلاسفه مسلمان، روشن‌تر و دقیق‌تر از فلاسفه یونان مطرح شده است؟						۰.۵
۱۴	دو ویژگی نظام فلسفی نوینی که در سایه نهضت ترجمه متون، توسط حکیمان مسلمان پایه‌گذاری شد کدامند؟						۰.۵
۱۵	فلاسفه مسلمانی که طبق نظر سهروردی در دسته دوم جویندگان معرفت قرار می‌گیرند، را نام ببرید. (دو مورد)						۰.۵
۱۶	به سوال های زیر پاسخ کامل دهید.						۱
	تفاوت دیدگاه فلاسفه مسلمان و فلاسفه اروپایی قرن بیستم و بیست و یکم درباره معناداری زندگی را بنویسید.						
۱۷	فرانسیس بیکن درباره تاثیر روش تجربی در پیشرفت زندگی بشر، چه درخواستی از فیلسوفان دارد؟ بنویسید.						۱
۱۸	چرا برخی از فیلسوفان مسلمان تلاش می‌کردند ضمن استفاده از استدلال عقلی به معرفت شهودی نیز دست یابند؟						۱
۱۹	از نظر ابن سینا، علوم طبیعی چگونه می‌تواند خشوع و خشیت را در نهاد دانشمند تقویت کند؟ توضیح دهید.						۱.۲۵
۲۰	بر اساس کدام اصل حکمت متعالیه می‌توان واقعی بودن خورشید، انسان و ... را تبیین کرد؟ تشریح کنید.						۱.۲۵
۲۱	نتایج ورود فلسفه‌های جدید اروپایی به ایران عصر مشروطه را بنویسید. (دو مورد)						۱
موفق باشید							

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۳/۲۷	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد، آموزش از راه دور و اینترنرگد اخل و خارج کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح			نمره
۱	الف) صحیح (ص ۵) ب) غلط (ص ۲۰) ج) صحیح (ص ۳۶) د) صحیح (ص ۵۴) ه) غلط (ص ۷۶) و) غلط (ص ۹۵) (هر مورد ۰/۲۵)			۱/۵
۲	الف) ۲- نفی غایت (ص ۲۵) ب) ۱- سرچشمه گرفتن نظم جهان از وجودی عاقل (ص ۳۲) ج) ۲- تقدم علت بر معلول (ص ۴۳) د) ۱- عقل و خرد (ص ۵۴) ه) ۱- ظهور و تابش انوار عقلی بر نفس (ص ۸۴) و) ۲- شهید مطهری - امام خمینی (ره) (ص ۹۹-۱۱۱)			۱/۵
۳	الف) تجربه گرایان ب) دکارت ج) هیوم (فلاسفه مسلمان اضافی است.) (ص ۱۶ و ۱۷) (هر مورد ۰/۲۵)			۰/۷۵
۴	الف) ۲- باریدن برف با وجود نقص در علت تامه ب) ۳- رفع گرسنگی و سیرشدن بدون تغذیه ج) ۱- رسیدن به گنج حین حفاری چاه (ص ۲۴-۲۵) (هر مورد ۰/۲۵)			۰/۷۵
۵	الف) عقل نظری ب) عقل عملی ج) عقل نظری (ص ۵۵) (هر مورد ۰/۲۵)			۰/۷۵
۶	الف) عقل هیولانی / بالقوه ب) عقل بالملکه ج) عقل بالفعل (ص ۶۵) (هر مورد ۰/۲۵)			۰/۷۵
۷	الف) واحد (ص ۴) ب) ممکن الوجود (ص ۱۱) ج) سنخیت (ص ۲۰) د) عقل (ص ۳۵) ه) عقل تجربی (ص ۵۷) و) افلاطون (ص ۷۵) ز) وجود (ص ۹۳) (هر مورد ۰/۵)			۳/۵
۸	مغایرت وجود و ماهیت (ص ۴)			۰/۵
۹	الف) امتناعی / محال (غیرممکن نمره ندارد) ب) امکانی (ص ۹-۱۰) (هر مورد ۰/۲۵)			۰/۵
۱۰	اصل امتناع اجتماع نقیضین (توضیح مناسب نیز نمره تعلق می گیرد.) (ص ۱۷)			۰/۵
۱۱	بحث از خدا تا وقتی فلسفی است که از روش فلسفه یعنی استدلال عقلی استفاده کند. / نتایج تفکر خود را به صورت استدلالی بیان کند. (اشاره به هر کدام از جملات بالا نمره کامل تعلق می گیرد.) (ص ۴۲)			۰/۵
۱۲	واجب الوجود بالغیر (ص ۴۵)			۰/۵
۱۳	مرتبهای از موجودات که حقیقت وجودشان مجرد از ماده/ یا روحانی و غیرمادی است. (هر بیانی از حقیقت غیرمادی عقول نمره دارد.) (ص ۶۳)			۰/۵
۱۴	ضمن برخورداری از آراء افلاطون و ارسطو ۰/۲۵ در بردارنده اندیشه های جدیدی بود که تا آن روزگار سابقه نداشت. ۰/۲۵ (ص ۷۳)			۰/۵
۱۵	ابن سینا و فارابی یا هر فیلسوف مشائی دیگر (هر مورد ۰/۲۵) ذکر کلمه فلاسفه مشایی یا مشایبان ۰/۲۵ نمره دارد. (ص ۸۳)			۰/۵
۱۶	فلاسفه اروپایی: در عین اعتقاد راسخ به خدا به جای ذکر دلایل اثبات وجود او ۰/۲۵ به رابطه اعتقاد به خدا و معناداری زندگی توجه کردند ۰/۲۵ (ص ۳۸) فلاسفه مسلمان: باید ابتدا وجود خدا را از طریق عقل و تفکر و اندیشه پذیرفت ۰/۲۵ سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد ۰/۲۵ (ص ۴۷)			۱

مدّت امتحان: ۱۰۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	
تاریخ امتحان: ۱۴۰۳ / ۳ / ۲۷				تعداد صفحه: ۲		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.ir				دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد، آموزش از راه دور و اینترگرد اخل و خارج کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۳			
نمره		راهنمای تصحیح				ردیف	
۱		فرانسیس بیکن از فیلسوفان خواست از <u>بت‌هایی</u> که <u>فلاسفه قدیم</u> برای ما ساخته‌اند دست بردارند ۰/۵ و <u>بیش از گذشته بر تجربه تکیه کنند</u> . ۰/۵ (ص ۵۷)				۱۷	
۱		فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آئینی را استدلال عقلی می‌دانند ۰/۲۵ راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی‌کنند ۰/۲۵ بلکه حس ۰/۲۵ و شهود ۰/۲۵ را نیز معتبر می‌دانند. (ص ۶۶)				۱۸	
۱/۲۵		از نظر ابن سینا تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا ۰/۵ در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها ۰/۲۵ دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد ۰/۲۵ و به باطن آنها می‌رساند. ۰/۲۵ (ص ۸۱)				۱۹	
۱/۲۵		اصالت وجود ۰/۲۵ - اصالت در این بحث به معنای <u>واقعی بودن</u> و <u>منشأ اثر بودن</u> است. ۰/۵ در مقابل اعتباری که به معنای ذهنی بودن است ۰/۲۵ بر این اساس از نظر ملاصدرا وجود یک امر واقعی و عینی است. ۰/۲۵ (ص ۹۲)				۲۰	
۱		- کتابهای فلسفی فیلسوفان بزرگ اروپایی به زبان فارسی ترجمه شد. - دانشجویانی برای آشنایی با فیلسوفان و مکاتب فلسفی اروپایی به آنجا رفتند. - رشته‌های تحصیلی مربوط به فیلسوفان اروپایی در دانشگاه‌های ایران تأسیس گردید. - به تدریج اساتیدی وارد آموزش فلسفه شدند که متخصص در تحلیل و تبیین نظرات فلسفی یک یا چند فیلسوف مشهور و بزرگ اروپایی. (ص ۹۷) (اشاره به دو مورد از موارد فوق کافی است.) (هر مورد ۰/۵)				۲۱	
۲۰		جمع نمره					

خدا قوّت

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		تعداد صفحه: ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸:۰۰ صبح	
دوازدهم		تاریخ آزمون:		۱۴۰۳/۰۵/۲۳		نام و نام خانوادگی:	
		مدت آزمون:		۹۰ دقیقه			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج کشور تابستان ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir					
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام غلط است؟ الف) وقتی کودک با اشاره به حیوانی از پدرش می پرسد: «آن چیست»، بیانگر عدم آگاهی او از وجود حیوان است. ب) فلاسفه مسلمان معتقدند که می توان بر اساس اصل «امتناع اجتماع نقیضین» نتیجه گرفت که پدیده ها خود به خود پدید نمی آیند. ج) کانت قائل به وجود ارتباط بین اختیار و وظیفه اخلاقی نیست. د) برهان فارابی بر اثبات وجود خدا مبتنی بر اصل «مغایرت وجود و ماهیت» است. ه) فلاسفه معتقدند علم موجودات عقلانی از طریق شهود است و به مفاهیم و استدلال مفهومی نیازی ندارند. و) گزارش های تاریخی نشان دهنده آن است که حکیمان قدیم ایران فقط به عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال اهمیت داده اند. ز) آغاز نهضت ترجمه متون در قرن دوم هجری، کمک شایانی به شکل گیری حیات فلسفی در جهان اسلام کرد. ح) در طبیعت شناسی ابن سینا مواردی مانند پژمرده شدن گل یا مرگ جاندار به کمال نهایی طبیعت کمک می کند. ط) سفر با حق و در حق عرفا (سفر دوم) با مبحث «علم النفس» ملاصدرا در کتاب اسفار اربعه مطابقت دارد. ی) امام خمینی (ره) در شرایطی تدریس فلسفه را در حوزه ها آغاز کرد که بسیاری از بزرگان حوزه به شدت با تدریس فلسفه و به خصوص فلسفه صدرایی مخالف بودند.						۲.۵
۲	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) بر اساس کدام اصل انسان برای با سواد شدن درس می خواند؟ ۱- سنجیدگی ۲- وجوب علی و معلولی ب) از نظر اداطون تعبیر «مثال خیر» برای خداوند اشاره به چیست؟ ۱- ذات خداوند ۲- خداوند در مرتبه خلق جهان ج) کدام فیلسوف معتقد است نگاه فیلسوفان به جهان و هستی ناظر بر واقعیت نیست بلکه ساخته ذهن آنان است؟ ۱- دکارت ۲- آگوست کنت د) گزاره «برادرم بعد از دانش آموزشی در رشته مهندسی، مدرسه محلّه را ساخت.» به کدام یک از مراتب عقل اشاره دارد؟ ۱- عقل بالفعل ۲- عقل بالمستفاد ه) کامل ترین مرجع حکمت مشایی کدام یک از موارد زیر است؟ ۱- اشارات و تنبیهات ۲- الهیات شفاء و) به اعتقاد ملاصدرا آنچه در خارج می یابیم، از آسمان و درخت و غیره همه مصداق هستند. ۱- وجود ۲- مامیت						۱.۵

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		تعداد صفحه: ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸:۰۰ صبح	
دوازدهم		تاریخ آزمون:		۱۴۰۳/۰۵/۲۳		نام و نام خانوادگی:	
						مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور تابستان ۱۴۰۳				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir			
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)						نمره
۳	با توجه به اسامی داخل کادر، دیدگاه های زیر درباره «خدا» مربوط به کدامیک از این فلاسفه است؟ (یک مورد اضافی است) فارابی - دکارت - ویلیام جیمز - ملاصدرا - کاتینگهام - افلاطون - برگسون الف) کار خدا هدفدار است و بر اساس هدف و حکمتی خاص صورت می گیرد. ب) وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی نهفته است. ج) قبول خداوند زندگی ما را در بستری قرار می دهد که آن را با ارزش و با اهمیت می سازد. د) تصور من از حقیقتی نامتناهی، از خود من متناهی و هیچ موجود متناهی دیگر نیست، پس این تصور از یک وجود نامتناهی است. ه) همه موجودات و واقعیات جهان عین وابستگی و نیاز به خدا هستند و این نیازمندی، سراسر وجود آنها را فراگرفته است. و) چون که هر معلولی نیازمند علت است؛ پس سلسله علت های این جهان باید منتهی به علتی شود که خود نیازمند علت نیست.						۱۰.۵
۴	هر کدام از معانی چهارگانه ای اتفاق را متناسب با گزاره های زیر جاگذاری کنید. (نفی وجوب علی و معلولی - نفی سنخیت - نفی غایتمندی - حادثه ای پیش بینی نشده) الف) آب پز شدن تخم مرغ در یخچال ب) اعتقاد دموکریتوس مبنی بر پیدایش عناصر فعلی جهان بر اثر برخورد اتفاقی ذرات سرگردان ج) دیدن ناگهانی معلم کلاس اول ابتدایی در پیاده روی اربعین د) عدم رشد گیاه با وجود تمامی عوامل رشد و نبود هیچ مانعی						۱
۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید. الف) ماهیت و چیستی هر شیء بیان کننده ی آن شیء است. ب) موضوعی را که نسبت به محمول وجود، رابطه امکانی دارد گویند. ج) ارتباط و پیوستگی میان هر شیء و منشاء آن لازمه ی اصل است. د) از نظر ابن سینا موجودات جهان چون ذاتاً هستند، برای موجود شدن به واجب الوجود بالذات نیاز دارند. ه) از نظر هراکلیتوس «کلمه و سخن» ظهور و پرتو می باشد. و) در بیان مراتب عقل از دیدگاه فلاسفه ی مسلمان مرحله ای از عقل که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد اما آمادگی درک معقولات را دارد، عقل می نامند. ز) ویژگی اصلی حکمت مشاء همان صورت آن و الگو گرفتن از ارسطو بود. ح) علامه طباطبایی(ره) برای تدریس فلسفه در سطوح بالاتر و تخصصی تر کتاب را نگاشت.						۴
۶	در قضیه ی «انسان شاعر است»، چرا حمل محمول بر موضوع نیاز به دلیل دارد؟						۰.۵

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		تعداد صفحه: ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸:۰۰ صبح
دوازدهم		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۵/۲۳	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور تابستان ۱۴۰۳				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir				
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			
۷	در قضیه‌ی «مربع پنج ضلعی است»، کدامیک از روابط سه گانه میان موضوع و محمول برقرار است؟			
۸	توماس آکوئیناس کدام برهان ابن سینا را در اروپا گسترش داد؟			
۹	فیلسوفان مسیحی در دوره‌ی دوم حاکمیت کلیسا تحت تاثیر آثار کدام فیلسوفان مسلمان قرار گرفتند؟			
۱۰	چرا برخی از جریان های فکری در اوایل ظهور فلسفه در جهان اسلام، با فلسفه و منطق مخالفت کرده اند؟			
۱۱	هدف مردم در مدینه‌ی جاهله چیست؟			
۱۲	از نظر ابن سینا بهترین نظام ممکن یعنی نظام احسن چگونه تحقق می یابد؟			
۱۳	عقیده‌ی عرفاء را درباره وحدت حقیقت وجود بنویسید.			
۱۴	با توجه به ساختار و نظام فکری هر فرد (درخت اندیشه)، زندگی کسانی که کمتر اهل اندیشه ورزی هستند، چه ویژگی دارد؟			
۱۵	تفاوت دیدگاه هیوم با سایر تجربه گرایان را درباره‌ی منشاء درک و پذیرش رابطه‌ی علیت بنویسید.			
۱۶	عقل عملی را از دیدگاه ارسطو تعریف کنید و برای آن مثال بزنید.			
۱۷	از نظر فیلسوفان مسلمان کاربرد عقل فعال چیست؟			
۱۸	در جغرافیای عرفانی شیخ اشراق منظور از مشرق جهان و مغرب کامل جهان چیست؟			
۱۹	به چه دلیل فلسفه‌ی صدرایی را «فلسفه‌ی اصالت وجودی» می خوانند؟			

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۵/۲۳	ساعت شروع: ۸:۰۰ صبح
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	
۱	الف) غلط - درس ۱ ص ۳ ب) صحیح - درس ۳ ص ۱۷ ج) غلط - درس ۵ ص ۳۶ د) غلط - درس ۶ ص ۴۲ ه) صحیح - درس ۷ ص ۵۴ و) غلط - درس ۸ ص ۵۱ ز) صحیح - درس ۹ ص ۷۳ ح) صحیح - درس ۱۰ ص ۸۱ ط) غلط - درس ۱۱ ص ۹۰ ی) صحیح - درس ۱۲ ص ۹۹ * هر مورد (۰.۲۵) دارد.	
۲	الف) گزینه ۱ - درس ۳ ص ۱۸ ب) گزینه ۱ - درس ۵ ص ۳۲ ج) گزینه ۲ - درس ۷ ص ۵۷ د) گزینه ۲ - درس ۸ ص ۶۵ ه) گزینه ۲ - درس ۱۰ ص ۸۰ و) گزینه ۱ - درس ۱۱ ص ۹۳ * هر مورد (۰.۲۵) دارد.	
۳	الف) افلاطون - درس ۵ ص ۳۱ ب) ویلیام جیمز - درس ۵ ص ۳۷ ج) کاتینگهام - درس ۵ ص ۳۹ د) دکارت - درس ۵ ص ۳۴ و ۳۵ ه) ملاصدرا - درس ۶ ص ۴۶ و) فارابی - درس ۶ ص ۴۳ و ۴۴ * هر مورد (۰.۲۵) دارد.	
۴	الف) نفی سنخیت - درس ۴ ص ۲۵ ب) نفی غایتمندی - درس ۴ ص ۲۲ ج) حادثه‌ی پیش بینی نشده - درس ۴ ص ۲۶ د) نفی وجوب علی و معلولی (نفی ضرورت) - درس ۴ ص ۲۴ * هر مورد (۰.۲۵) دارد.	
۵	الف) ذاتیات - درس ۱ ص ۳ ب) ممکن الوجود - درس ۲ ص ۱۲ ج) علیت - درس ۳ ص ۲۰ د) ممکن الوجود - درس ۶ ص ۴۵ ه) عقل متعالی (برتر) - درس ۷ ص ۵۴ و) عقل بالقوه (هیدلایی) - درس ۸ ص ۶۴ ز) استدلالی (برهانی/عقلی/قیاسی) - درس ۹ ص ۷۴ ح) نهاییه حکمه - درس ۱۲ ص ۱۰۵ * هر مورد نیم نمره (۰.۵) دارد. * در صورت نوشتن واژگان معادل مانند واژگان داخل پرانتز نمره کامل تعلق گیرد.	
۶	زیرا بیان کننده ی ذات و حقیقت انسان نیست - درس ۱ ص ۵ * در صورت نوشتن هر کدام از واژگان ذات یا حقیقت نمره کامل تعلق گیرد.	
۷	امتناعی - درس ۲ ص ۱۰	
۸	برهان وجوب و امکان - درس ۶ ص ۴۶	
۹	ابن سینا (۰.۲۵) و ابن رشد (۰.۲۵) - درس ۷ ص ۵۶	

ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی		رشته:	فلسفه ۲		راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس:
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	۸:۰۰ صبح	ساعت شروع:	۱۴۰۳/۰۵/۲۳	تاریخ آزمون:	دوازدهم
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور تابستان ۱۴۰۳			
ردیف	نمره	راهنمای تصحیح			
۱۰	۰.۵	زیرا یونانی است. (دربدارنده ی عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطوست.) (۰.۲۵) و با عقاید اسلامی ناسازگار است (۰.۲۵) - درس ۸ ص ۶۲			
۱۱	۰.۵	فقط سلامت جسم (۰.۲۵) و فراوانی لذت های دنیایی (۰.۲۵) - درس ۹ ص ۷۷			
۱۲	۰.۵	با لطف و عنایت خدا - درس ۱۰ ص ۸۱ * نوشتن هر یک از واژگان لطف یا عنایت به تنهایی نیز کافی است.			
۱۳	۰.۵	هستی یکی است (۰.۲۵) و کثرت های جهان اصالت ندارند. (۰.۲۵) - درس ۱۱ ص ۹۴			
۱۴	۰.۵	زندگی شان به تقلید از دیگران است و تصمیم گیری آنها تابع جو حاکم بر جامعه است. - درس ۱۲ ص ۱۰۸ * رساندن مفهوم نیز برای گرفتن نمره کامل کافی است.			
۱۵	۱	تجربه گرایان: انسان از طریق حس، توالی یا هم زمانی پدیده ها را مشاهده می کند و رابطه ضروری میان علت و معلول را در می یابد و از این طریق رابطه علیت را درک می کند. (۰.۵) هیوم: رابطه ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست و آن را نمی توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به دست آورد. و باید راه تجربی دیگر برای آن پیدا کرد. وی معتقد است علیت یک حالت روانی ناشی از تکرار پدیده هاست که آن را تداعی می نامد. (۰.۵) - درس ۳ ص ۱۶ و ۱۷ * در صورت تبیین تفاوت با هر بیانی حتی در قالب مثال درست، نمره تعلق گیرد.			
۱۶	۱	عقل از آن جهت که درباره ی رفتارهای انسان (۰.۲۵) و باید و نباید های او (۰.۲۵) بحث می کند، عقل عملی نامیده می شود. - درس ۷ ص ۵۵ و ۵۶ * نیم نمره به نوشتن مثال درست برای عقل عملی تعلق گیرد.			
۱۷	۱	عامل فیض رسانی به عقل انسان هاست. (۰.۵) تمام ادراک ها و دانش انسان به مدد این عقل صورت می گیرد. بواسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می فهمد و درک می کند. (۰.۵) - درس ۸ ص ۶۳			
۱۸	۱	مشرق جهان نور محض یا محل فرشتگان مقرب است (۰.۵) و مغرب کامل جهان تاریکی یا عالم ماده است. (۰.۵) - درس ۱۰ ص ۸۴			
۱۹	۱	به خاطر اینکه اصالت وجود، بنیادی ترین اصل فلسفی ملاصدرا است (۰.۲۵) که بر سایر مباحث فلسفی او اثر عمیق گذاشته (۰.۲۵) و به آنها رنگ و بوی اصالت وجودی بخشیده (۰.۲۵) و در جهان بینی او تغییر اساسی پدیده آورده است. (۰.۲۵) - درس ۱۱ ص ۹۲			

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۳	رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۵	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه و بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد - دی ماه ۱۴۰۳	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
------	------------------------	------

۱	درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. (الف) حمل «وجود بر انسان» با حمل «سه ضلعی بر مثلث» از یک نوع است. (ب) مفهومی که در جهان مصداقی ندارد، ذاتا نمی تواند موجود شود. (ج) اصل بدیهی «امتناع اجتماع نقیضین» مبنای اثبات عقلی «اصل علیت» نزد فلاسفه مسلمان است. (د) اگر سلسله علت ها نامتناهی باشد، آن گاه چیزی به وجود نمی آید. (هـ) دلیل ارسطو بر تقسیم دانش به نظری و عملی، وجود دو عقل در انسان است. (و) از دیدگاه ابن سینا طبیعت هر شیء همواره آن را به کمال مطلوبش می رساند. (ز) تفسیر عرفانی حکمت متعالیه توسط امام خمینی (ره) نشانه نبوغ خاص ایشان در تفکر فلسفی بود.	۱/۷۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. (الف) آغاز شناخت تفاوت هستی و چیستی، پذیرش اصل است. (ب) انکار اصل وجوب، سنخیت و غایت مندی هستی، مستلزم پذیرش در جهان است. (ج) ذاتی که وجودش از ناحیه خودش است، نه از ناحیه یک امر بیرونی، نامیده می شود. (د) از نظر فلاسفه، هرگاه روح انسان به مرتبه عالم برسد آن گاه حقایق را از طریق به دست می آورد. (هـ) از نظر فلاسفه مسلمان ایمانی ارزشمند است که پشتوانه داشته باشد. (و) حیات عقلی مهم ترین زمینه رشد حیات و فلسفی در جهان اسلام شد.	۱/۷۵
۳	گزینه مناسب را انتخاب کنید. (الف) در عبارت «این چیست؟» استفاده از کلمه «این» بیانگر کدام مورد زیر نیست؟ ۱- آگاهی از ذاتیات شیء ۲- قبول هستی شیء (ب) در کدام یک از نسبت های قضایا با تغییر کیفیت (است/ نیست) رابطه موضوع و محمول تغییر نمی کند؟ ۱- امتناعی ۲- امکانی (ج) برنامه ریزی یک دانشجوی پزشکی برای قبولی در دوره تخصص بیانگر پذیرش کدام اصل است؟ ۱- وجوب علی و معلولی ۲- سنخیت (د) کاربرد لوگوس به معنای «کلمه و سخن» توسط هراکلیتوس ناظر به کدام یک از کاربردهای عقل است؟ ۱- عقل به عنوان دستگاه تفکر ۲- عقل به عنوان موجود برتر و متعالی (هـ) فارابی در کدام اثر خویش نقاط مشترک اندیشه های افلاطون و ارسطو را ارائه کرده است؟ ۱- اغراض ارسطو فی کتاب مابعدالطبیعه ۲- الجمع بین رای الحکیمین (و) کدام اثر ابن سینا کامل ترین مرجع حکمت مشائی است؟ ۱- بخش الهیات شفا ۲- اشارات و تنبیهات (ز) بحث افعال خداوند و حکمت الهی در فلسفه ملاصدرا (ره) با الهام از کدام سفر عرفانی تنظیم شده است؟ ۱- سفر در خلق با حق ۲- سفر از حق به سوی خلق با حق	۱/۷۵

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۳	رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۵	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه و بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد - دی ماه ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
------	------------------------	------

۴	هر یک از موارد ستون سمت راست، مربوط به کدام مرتبه عقل انسان است؟ (یک مورد اضافی است) الف) عدم ادراک عقلی ب) مبنای کسب دانش ج) کسب دانش از طریق تفکر ۱- عقل هیولانی ۲- عقل بالفعل ۳- عقل بالمستفاد ۴- عقل بالملکه	۰/۷۵
۵	براساس سیر استدلال «کانت» بر اثبات ضرورت وجود خدا، نمودار زیر را تکمیل کنید. ۱-	۰/۷۵
۶	اصول فلسفی زیر را مرتب کنید. الف) وحدت حقیقت وجود ب) مغایرت وجود و ماهیت ج) اصالت وجود د) واقعیتی هست ه) مراتب داشتن وجود ۱- ۲- ۳- ۴- ۵- مراتب داشتن وجود	۱

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

۷	الف) «مغایرت وجود و ماهیت» به چه معنا است؟ ب) با توجه به مفاهیم داخل پرانتز قضیه‌ای طراحی کنید که رابطه موضوع و محمول آن «ضروری» باشد. ج) شباهت دیدگاه فلاسفه مسلمان و دیوید هیوم در مورد منشاء ادراک اصل علیت در چیست؟ د) از نظر فلاسفه مسلمان معناداری زندگی نتیجه چه امری است؟	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۸	با توجه به جریان فلسفه اسلامی در عصر حاضر به سوالات زیر پاسخ دهید الف) ویژگی‌های نظام فکری و عملی استاد شهید مطهری (ره) را نام ببرید. ب) دلیل تاکید مرحوم علامه طباطبایی (ره) بر تدریس فلسفه در حوزه‌های علمیه چه بود؟	۱

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۳	رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۵	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه و بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد - دی ماه ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
------	------------------------	------

به سوال های زیر، پاسخ کامل دهید.		
۹	تفاوت رابطه «حرارت ۱۰۰ درجه و جوش آمدن آب» با رابطه «معلم و شاگرد» را بنویسید.	۱
۱۰	چرا قبول غایت برای اشیاء جهان، بدون پذیرش آفریننده (علت نخستین)، امکان پذیر نیست؟	۰/۷۵
۱۱	چرا ارسطو در «برهان درجات کمال» برخی موجودات را خوب و برخی را خوب ترمی داند؟	۰/۷۵
۱۲	برهان «امکان فقری» ملاصدرا (ره) در اثبات وجود خدا را در قالب دو مقدمه و یک نتیجه بنویسید.	۰/۷۵
۱۳	درباره فلسفه جدید اروپایی به سوالات زیر پاسخ دهید: الف) عامل تقسیم فلاسفه اروپا به عقل گرا و تجربه گرا چه بود؟ ب) علت محدود شدن عقل به امور حسی و تجربی در این دوره را، توضیح دهید.	۱/۵
۱۴	رابطه عقل فعال با عقل انسان را توضیح دهید.	۱/۵
۱۵	علت شهرت فارابی به «معلم ثانی» را بنویسید.	۰/۷۵
۱۶	تفاوت روش مکتب مشاء و اشراق را بیان نمایید.	۰/۷۵
۱۷	با توجه به دیدگاه های شیخ اشراق به سوالات زیر پاسخ دهید. الف) مبدا جهان و خالق هستی کدام است؟ ب) تفاوت موجودات در چیست؟	۰/۷۵
۱۸	چرا بهره مندی ملاصدرا (ره) از عرفان و شهود یا وحی قرآنی، فلسفه او را به عرفان یا کلام تبدیل نکرده است؟	۰/۷۵
	جمع نمرات	۲۰
"سرمایه های کشور محبوب مان ایران، موفق و پیروز باشید"		
صفحه ۳ از ۳		

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی		تعداد صفحه: ۲ صفحه	
دوازدهم		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۵		ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج از کشوری ماه ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزشی و پرورش azmoon.medu.gov.ir			
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					
۱	عبارت درست و نادرست را مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)				
۱/۷۵	الف) نادرست (ص ۵) ب) درست (ص ۱۲) ج) درست (ص ۱۷) د) درست (ص ۴۳) هـ) نادرست (ص ۵۵) و) نادرست (ص ۸۱) ز) درست (ص ۱۰۰)				
۲	جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.				
۱/۷۵	الف) واقعیت (۰/۲۵) (ص ۲) ب) اتفاق (۰/۲۵) نفی علم / نفی خدا / نفی واجب الوجود بالذات نیز نوشته شده باشد نمره تعلق می گیرد. (ص ۲۴) ج) واجب الوجود بالذات (۰/۲۵) (ص ۴۵) د) عقل (۰/۲۵) - شهود (۰/۲۵) (ص ۵۴) هـ) عقلی (۰/۲۵) (ص ۶۵) و) حیات علمی (۰/۲۵) (ص ۷۳)				
۳	گزینه صحیح را انتخاب کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)				
۱/۷۵	الف) ۱ (آگاهی از ذاتیات شیء) (ص ۳) ب) ۲ (رابطه امکانی) (ص ۱۲) ج) ۲ (سنخیت) با نظر به مثالی که در کتاب آورده شده، سنخیت پاسخ سوال است اما با نظر به اصول فلسفی و نگاه عمیق، وجوب علی و معلولی نیز درست است پس اگر شماره ۱ (وجوب علی و معلولی) نوشته شود نمره لحاظ گردد (ص ۲۰) د) ۱ (عقل بعنوان دستگاه تفکر) با توجه به این عبارت کتاب «از نظر او کلمه و سخن ظهور و پرتو عقل متعالی است» ممکن است دانش آموز گزینه ۲ را انتخاب کند؛ بنابراین اگر گزینه ۲ نیز به عنوان جواب انتخاب شده باشد، نمره لحاظ شود. (ص ۵۴) هـ) ۲ (جمع بین رای حکمین) (ص ۷۵) و) ۱ (الهیات شفا) (ص ۸۰) ز) ۲ (سفر از حق به سوی خلق) (ص ۹۱)				
۴	هریک از موارد ستون سمت راست با کدام مرتبه عقل در انسان مرتبط است؟ مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)				
۰/۷۵	الف) ۱ (عقل هیولانی) ب) ۴ (عقل بالملکه) ج) ۲ (عقل بالفعل) د) (صفحه ۶۴ و ۶۵)				
۵	نمودار زیر را تکمیل کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)				
۰/۷۵	۱) وجدان اخلاقی یا اخلاق و ظایف اخلاقی ۳) نفس غیرمادی (مجرد) ۴) جهان ماوراء دنیای مادی (ماوراء طبیعی) (صفحه ۳۶)				
۶	با توجه به حکمت متعالیه اصول فلسفی زیر را مرتب کنید. (هر مورد ۰/۲۵ نمره)				
۱	۱) واقعیتی هست. (د) ۲) مغایرت وجود و ماهیت. (ب) ۳) اصالت وجود. (ج) ۴) وحدت حقیقت وجود. (الف)				
(صفحات ۹۲، ۹۳، ۹۴)					
صفحه ۱ از ۳					

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی	تعداد صفحه: ۲ صفحه
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۵	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج از کشوری ماه ۱۴۰۳	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	azmoon.medu.gov.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۷	پاسخ کوتاه: الف) از هر واقعیت واحد، دو معنا و دو مفهوم مختلف چیستی و هستی به دست می آید. یا یعنی در عالم خارج دو امر جداگانه به نام وجود و ماهیت نداریم. یا وجود عین یا جزء ماهیت نیست. یا به عبارت دیگر وجود و ماهیت دو مفهوم مختلف و متفاوت از یک موجود هستند. (یک مورد کافی است ۰/۵ نمره) ب) (انسان ممکن الوجود است.) یا (واجب الوجود بالغیر ممکن الوجود است.) اگر هر کدام از مفاهیم مذکور را به خودش حمل کند - به طور مثال بنویسد «انسان انسان است» - نمره لحاظ گردد. (یک مورد کافی است ۰/۵ نمره) ج) هر دو گروه ادراک اصل علیت را از طریق حس و تجربه ممکن نمی دانند. (۰/۵ نمره) د) اثبات عقلی خدا / قبول خدا از طریق عقل / پذیرش خدا / قبول وجود خدا با علت و دلیل باشد. هر کدام از موارد مذکور یا لفظی که دال بر چنین مفاهیمی باشد، نمره لحاظ گردد. (۰/۵ نمره)	۲
۸	الف) در عین اتکا به میراث ماندگار تمدن اسلامی (۰/۲۵) پاسخگوی نیاز های زمان و عصر حاضر است. (۰/۲۵) (صفحه ۱۰۴) ب) گسترش اندیشه های جدید و مکتب های فلسفی اروپا بخصوص تفکرات ماتریالیستی و مکتب مارکسیسم در ایران (۰/۲۵) عدم آمادگی حوزه های علمیه در مواجهه با افکار فوق. (۰/۲۵) اگر به صورت زیر نیز نوشته شود نمره تعلق می گیرد: گسترش اندیشه ها و مکتب های جدید اروپا در ایران و عدم آمادگی حوزه های علمیه در مواجهه با آنها قسمت اول پاسخ نیز نوشته شود نمره کامل تعلق می گیرد. (صفحه ۱۰۹)	۱
پاسخ کامل:		
۹	رابطه حرارت ۱۰۰ درجه و جوش آمدن آب رابطه علیت است و اگر حرارت ۱۰۰ درجه نباشد (علت) آب به جوش نخواهد آمد (معلول) (۰/۵) اما رابطه معلم و شاگرد مانند رابطه علیت نیست در این رابطه ابتدا وجود دو طرف فرض می شود (معلم و شاگرد) و سپس میان آن ها رابطه برقرار می شود. (رابطه آموزش) (۰/۵) اگر به صورت های زیر نوشته شود و هر عبارتی که مضمون عبارات مذکور را برساند، نمره لحاظ گردد: مثال اول قائم به طرفین نیست و رابطه علی است اما مثال دوم غیرعلی است و قائم به طرفین است. در مثال اول رابطه وجودی است اما در مثال دوم رابطه وجودی نیست. (صفحه ۱۴)	۱
۱۰	غایت اشیا قبل از پیدایش آنها باید مشخص شده باشد. (۰/۲۵) تا اشیا متناسب با آن هدف و غایت ساخته شده باشند (۰/۲۵). در آن صورت می توانند به سوی آن هدف حرکت نمایند و تکامل یابند. (۰/۲۵) (صفحه ۲۶)	۰/۲۵
۱۱	باید یک کامل مطلق و یک خوب مطلق وجود داشته باشد (۰/۲۵) که بتوان آن دو موجود را با آن وجود کامل مقایسه نمود (۰/۲۵) و هر کدام که به این وجود نزدیکتر باشد برتر و آن که دورتر باشد ناقص تر به حساب آورد (۰/۲۵) کاربرد لفظ خوب بر مبنای برداشت از متن کتاب درسی است. هر پاسخی که بیان کننده برهان مذکور باشد نیز نمره لحاظ شود. (صفحه ۳۳)	۰/۲۵
صفحه ۲ از ۳		

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی	تعداد صفحه: ۲ صفحه
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۵	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج از کشوری ماه ۱۴۰۳	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزشی و پرورش	azmoon.medu.gov.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۲	مقدمه اول: به موجودات پیرامون مان که نگاه می کنیم، می بینیم که وجودشان عین وابستگی و نیاز به دیگری است. یا فقر و وابستگی (موجودات پیرامون ما عین نیاز و وابستگی هستند) (۰/۲۵) مقدمه دوم: موجودات وابسته و نیازمند باید به وجودی متصل باشند که آن موجود در ذات خود نیازی به غیر نداشته باشند یا غنی بودن یا عدم نیاز (موجودات نیازمند وابسته به موجود بی نیاز هستند). (۰/۲۵) نتیجه: موجودات این جهان وابسته به وجودی بی نیاز و غیر وابسته هستند. (۰/۲۵) (صفحه ۴۶)	۰/۷۵
۱۳	الف) اختلاف میان فلاسفه بر سر محدوده کارآمدی عقل. (۰/۵) ب) عقل صرفاً آن گاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می شود، (۰/۲۵) به واقعیت و علم می رسد. بنابراین عقل فقط از طریق علم تجربی می تواند به شناخت واقعیت نایل شود (۰/۲۵) این دیدگاه به تدریج در میان فیلسوفان اروپایی گسترش یافت (۰/۲۵) و توانایی عقل به امور حسی و تجربی گردید. (۰/۲۵) (صفحه ۵۷)	۱/۵
۱۴	اولا: عقل فعال عامل فیض رسانی به عقل انسان هاست. (۰/۵) یعنی تمام ادراکات و دانش های انسان به مدد این عقل صورت می گیرد. (۰/۵) دوما: به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می فهمد. (۰/۵) (صفحه ۶۴)	۱/۵
۱۵	به علت آشنایی عمیق او با تعالیم اسلام، (۰/۲۵) توانست آموخته های خود از افلاطون، ارسطو و سایر فیلسوفان گذشته (۰/۲۵) را در یک نظام فلسفی جدید عرضه کند و فلسفه مشایی را در جهان اسلام بنا نهد. (۰/۲۵) (صفحه ۷۶)	۰/۷۵
۱۶	روش مشاء: استدلال عقلی (۰/۲۵) روش اشراق: استدلال عقلی (۰/۲۵) و شهودی (۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۷	الف: نور محض / نور مطلق / نور الانوار (هر کدام از موارد نوشته شود نمره خواهد داشت) (۰/۲۵) ب: تفاوت موجودات مربوط به شدت و ضعف نورانیت آن هاست. (۰/۵) (صفحه ۸۴)	۰/۷۵
۱۸	میزان و ملاک فلسفی بودن یک متن یا سخن (۰/۲۵) این است که اولاً: هر مبحثی که طرح می شود به موضوع فلسفه مربوط باشد. (وجود و مسائل بنیادین آن) (۰/۲۵) دوما: متکی بر عقل و استدلال عقلی باشد نه شهود قلبی و نه بیان نقلی و قرآنی. (۰/۲۵) اگر به صورت زیر نیز نوشته شود یا هر عبارتی که مضمون عبارت زیر را شامل شود، نمره تعلق می گیرد: طرح مسائل فلسفی و تبیین عقلانی آن ها (صفحه ۹۱)	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰
	صفحه ۱۳ از ۳	

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۲	درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید الف) استفاده از کلمات «این» یا «آن»، نشان دهنده‌ی پی‌بردن به وجود چیزی است. ب) دکارت، یافتن مصداق‌های علت و معلول را نیازمند تجربه و آموزش نمی‌داند. ج) بر اساس دیدگاه ابن‌سینا درباره عشق، حتی یک پرنده هم عاشق است. د) از نظر اوگوست کنت، نگاه فیلسوفان به جهان و هستی، ناظر به واقعیت است. ه) فیلسوفان مسلمان، راه کسب معرفت را منحصر به عقل نمی‌دانند. و) نظام نوین فلسفی مسلمانان، صرفاً دربردارنده‌ی اندیشه‌های افلاطون و ارسطو است. ز) آخرین دیدگاه‌های فلسفی ابن‌سینا، در کتاب «انصاف» بیان شده است. ح) علامه طباطبایی، کتاب «بدایه الحکمه» را برای تدریس فلسفه در سطوح اولیه نوشت.	۱
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) رابطه موضوع و محمول در حمل «ممتنع الوجود» بر «مربع سه ضلعی»، است. ب) پذیرش غایت‌مندی جهان فقط با قبول امکان‌پذیر است. ج) افلاطون، برای اشاره به ذات خداوند، از تعبیر استفاده کرده است. د) موجودات عقلانی، حقایق اشیاء را از طریق دریافت می‌کنند. ه) از نظر فیلسوفان مسلمان، بهترین ابزار برای تفکر در آیات و روایات، است. و) سهروردی در دسته‌بندی جویندگان معرفت، کسی را که هم عارف و هم فیلسوف است، می‌نامد. ز) در فلسفه صدرایی، که محور فلسفه مشائی بود، و «نور» که اساس فلسفه اشراقی بود، به هم می‌رسند. ح) کتاب‌های «شیعه» و «رسالت تشیع»، حاصل مذاکرات علامه طباطبایی با بوده است.	۲
۱,۲ ۵	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) شکل‌های زیر به ترتیب بر حسب ذات خود، چگونه هستند؟ شکل اول (۱) ممکن الوجود - ممکن الوجود شکل دوم (۲) واجب الوجود - ممکن الوجود ب) عبارتهای «پیدایش جهان، اتفاقی بوده است» و «رنگ پوست خرس قطبی، به طور اتفاقی با محیط سازگار شده است» به ترتیب بیانگر کدام معنای اتفاق است؟ (۱) نفی وجوب علی و معلولی - نفی غایت‌مندی (۲) نفی سنخیت - نفی وجوب علی و معلولی ج) کانت، ضرورت وجود خداوند را از چه طریقی اثبات کرد؟ (۱) تجربه‌های شخصی درونی (۲) وجدان اخلاقی د) از نظر ابن‌سینا، رسیدن شیء به کمال مطلوبش، مشروط به چیست؟ (۱) مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد. (۲) طبیعت همواره در سکون و ثبات باشد. ه) کدامیک از موارد زیر جزء منابع «حکمت متعالیه» نیست؟ (۱) عرفان اسلامی به خصوص اندیشه‌های محی‌الدین ابن‌عربی (۲) فلسفه غرب به خصوص اندیشه‌های کانت	۳
	صفحه ۱ از ۳	

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		پایه: دوازدهم		رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی		تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴	
تعداد صفحه: ۳		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی							
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش							
Azmoon.medu.ir							
(داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴							
ردیف		سوالات (پاسخ برگ دارد)					
نمره							

مشخص کنید، هر کدام از اصطلاحات ستون سمت چپ، با کدام عبارت از ستون سمت راست ارتباط دارد؟

ستون سمت راست	ستون سمت چپ (یک مورد اضافی است)
الف) فردی در بازی فوتبال، تسلط و ابتکار دارد.	۱) عقل هیولایی
ب) کودکی، تفاوت بودن و نبودن توپ فوتبال را می داند.	۲) عقل بالمستفاد
ج) کودکی، بازی فوتبال را آموخته است.	۳) عقل بالملکه
د) نوزادی، استعداد یادگیری فوتبال را دارد.	۴) عقل فعال
	۵) عقل بالفعل

مشخص کنید، هر یک از عبارتهای زیر، به کدام یک از اصول فلسفی داخل پرانتز اشاره دارد؟
(اصل علیّت - اصل سنخیت - اصل وجوب علی و معلولی)

الف) اگر تمامی شرایط پرتاب ماهواره، فراهم باشد، قطعاً پرتاب می شود.

ب) با توجه به زاویه پرتاب ماهواره و میزان سرعت و شتاب آن، پیش بینی می شود، ماهواره با موفقیت در مدار زمین قرار گیرد.

ج) میان وزن و سرعت حمل ماهواره، ارتباط و پیوستگی وجود دارد.

«درک و دریافت فلسفی از متن»

متن زیر را به دقت بخوانید و مشخص کنید، هر یک از موارد (الف)، (ب)، (ج) و (د) با کدام یک از اصول فلسفی داخل کادر متناظر است؟

۱- اصل وجود ۲- وحدت حقیقت وجود ۳- اصالت ماهیت ۴- مراتب داشتن وجود

«غروب بود، استادی با شاگردش، وارد مسجدی شدند که پنجره‌هایی با شیشه‌های رنگارنگ داشت. نور آفتاب با عبور از شیشه‌ها، به صورت پرتوهایی رنگارنگ، به درون مسجد می تابید. استاد گفت: **(الف)** چه نورهای واقعی و گوناگونی؟! شاگرد با کمال احترام پاسخ داد: استاد عزیز! بیشتر که دقت کنیم، درمی یابیم، **(ب)** همه این پرتوها، نور است؛ زیرا **(ج)** حقیقت پرتوهای نور، یک چیز بیش نیست، و **(د)** هر چه از پنجره‌ها دورتر می شویم، نور، ضعیف تر می شود.»

با توجه به جغرافیای عرفانی سهروردی، جدول زیر را با کلمات مناسب داخل پرانتز کامل کنید.
(مغرب کامل - مغرب وسطی - مشرق محض)

آمیختگی نور و ظلمت	محل فرشتگان	عالم بی بهره از نور
الف)	ب)	ج)

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		پایه: دوازدهم		رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی		تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴	
تعداد صفحه: ۳		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش			
(داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴				Azmoon.medu.ir			
ردیف		سوالات (پاسخ برگ دارد)					
نمره							

	صفحه ۲ از ۳	
	به سوال‌های زیر پاسخ کوتاه بدهید.	
۰.۵	۸ «واجب الوجود بالغیر» را تعریف کنید.	
۰.۵	۹ چرا برخی افراد فکر می‌کنند، گاهی در عین وجود علت، معلول آن پدید نیامده است؟	
۰.۵	۱۰ «رعایت قوانین شهروندی» بیانگر کارکرد عقل نظری است یا عملی؟	
۰.۵	۱۱ از دیدگاه فارابی، مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، شبیه به چیست؟	
۰.۵	۱۲ یکی از شکل‌های مخالفت با عقل، در جهان اسلام را بنویسید.	
۰.۵	۱۳ از نظر ابن‌سینا، خشوع و خشیت دانشمند در برابر حق، نتیجه‌ی چیست؟	
۰.۵	۱۴ کدام‌یک از مباحث فلسفه‌ی ملاصدرا، متناظر با سفر سوم سالک است؟	
	به سوال‌های زیر پاسخ کامل بدهید.	
۱	۱۵ چرا گزاره‌ی «اقیانوس موجود است» نیازمند دلیل است؛ اما گزاره‌ی «اقیانوس جسم است» بی‌نیاز از دلیل است؟	
۱	۱۶ تفاوت دیدگاه دیوید هیوم، با تجربه‌گرایان در مورد منشأ درک و پذیرش اصل علیت را بنویسید.	
۱	۱۷ نقد هیوم، بر برهان نظم در اثبات وجود خداوند را بنویسید.	
۱.۵	۱۸ مقدمات و نتیجه‌ی برهان وجوب و امکان ابن‌سینا، در اثبات وجود خداوند را بنویسید.	
۱.۵	۱۹ نظر دکارت در مورد عقل و توانایی‌های آن را بنویسید.	
۱	۲۰ چهار مورد از ویژگی‌های رئیس مدینه فاضله از نظر فارابی را نام ببرید؟	
۰.۷۵	۲۱ ویژگی‌های کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» علامه طباطبایی را نام ببرید. (۳ مورد)	
	موفق باشید	
۲۰	صفحه ۳ از ۳	

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		پایه: دوازدهم		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴	
تعداد صفحه: ۳		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی			
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			
ردیف		راهنمای نمره‌گذاری					
نمره							

۲	الف) (درست، صفحه ۳) (۲۵، نمره) ج) (درست، صفحه ۴۸) (۲۵، نمره) ه) (درست، صفحه ۶۶) (۲۵، نمره) ز) (نادرست، صفحه ۸۰) (۲۵، نمره)	ب) (نادرست، صفحه ۱۶) (۲۵، نمره) د) (نادرست، صفحه ۵۷) (۲۵، نمره) و) (نادرست، صفحه ۷۳) (۲۵، نمره) ح) (درست، صفحه ۱۰۵) (۲۵، نمره)	۱
۲	الف) ضروری / وجوبی، ص. ۸ د) شهود، ص. ۵۴ ز) وجود / هستی، ص. ۹۶	ب) علت العلل یا علت نخستین یا آفریننده، خدا، ص. ۲۵ ج) مثال خیر، ص. ۳۲ ه) عقل، ص. ۶۵ ح) هانری کربن، ص. ۱۰۶	۲
۳	الف) (۱- ممکن الوجود - ممکن الوجود، ص. ۱۱) ج) (۲- وجدان اخلاقی، ص. ۳۶) ه) (۲- فلسفه غرب به خصوص اندیشه های کانت، ص. ۹۱)	ب) (۱- نفی وجوب علی و معلولی - نفی غایت مندی، ص. ۲۳) د) (۱- مانعی در کار نباشد، ص. ۸۱) «هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۱، ۲۵
۴	الف) (۲- عقل بالمستفاد) ب) (۳- عقل بالملکه) ج) (۵- عقل بالفعل) د) (۱- عقل هیولایی) ص. ۶۴-۶۵	«هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۱
۵	الف) اصل وجوب (ضرورت) علی و معلولی ب) اصل سنخیت ج) اصل علّیت ص. ۲۰	«هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۰، ۷۵
۶	الف) (۳- اصالت ماهیت) ب) (۱- اصالت وجود) ج) (۲- وحدت حقیقت وجود) د) (۴- مراتب داشتن وجود) ص. ۹۲-۹۵	«هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۱
۷	الف) مغرب و وسطی ب) مشرق محض ج) مغرب کامل ص. ۸۴	«هریک از موارد فوق ۲۵، نمره دارد»	۰، ۷۵
۸	همه موجوداتی که به واسطه علت هایشان، وجود برایشان ضروری شده است / ممکن الوجودی که به واسطه علتش به وجود آمده است. / ممکن الوجودی که به واسطه امر بیرونی، ضرورت وجود یافته است. / چیزهایی که در مقام ذات امکانی اند و به واسطه امر بیرونی (علت) از حالت امکانی خارج شده اند و به وجود آمده اند. ص. ۱۱-۱۲ (ذکر یکی از موارد فوق یا عباراتی مشابه نمره لحاظ شود)		
۹	الگوی اول پاسخ: از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند. ص. ۲۴ الگوی دوم پاسخ: علت ناقصه (اجزاء علت) را به جای علت تامه در نظر می گیرند.		
۱۰	عقل عملی. ص. ۵۵	در صورت اینکه دانش آموز بنویسد، علم عملی یا دانش عملی، (۲۵، نمره) لحاظ شود.	۰، ۵
۱۱	آفتاب (نور) به چشم. ص. ۶۳ / خورشید به چشم.		۰، ۵
۱۲	محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن؛ مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیراسلامی. ص. ۶۰ (ذکر یک مورد کافی است)		
۱۳	تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا (۲۵، نمره)، در کنار تحقیق در روابط میان پدیده ها. (۲۵، نمره) / عبور از ظاهر پدیده ها به باطن آن ها (۲۵، نمره) ص. ۸۱ (ذکر دو مورد کافی است)		
۱۴	افعال خداوند (۲۵، نمره) و ربوبیت (۲۵، نمره) و حکمت الهی. (۲۵، نمره) ص. ۹۱ (ذکر دو مورد کافی است)		
	صفحه ۱ از ۳		

راهنمای نمره‌گذاری آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	Azmoon.medu.ir	
ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره	

۱۵	زیرا «موجود بودن»، اجزاء ذاتی (تعریفی) «اقیانوس» نیست (۵، نمره) اما «جسم بودن» اجزاء ذاتی (تعریفی) «اقیانوس» است. (۵، نمره) ص. ۵ (اگر دانش آموز با ادبیات متفاوتی همین مضمون را ذکر نمود، نمره تعلق بگیرد.)	۱
۱۶	الگوی اول پاسخ: هیوم برخلاف تجربه‌گرایان، معتقد است که رابطه ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست (۵، نمره) و آن را، نمی‌توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به دست آورد. (۵، نمره) الگوی دوم پاسخ: تجربه‌گرایان معتقدند تکرار و توالی و هم‌زمانی منشأ درک علیت است (۵، نمره) اما هیوم آن را صرفاً انعکاس و تداعی ذهنی یا حالت روانی ناشی از توالی و پشت سرهم آمدن پدیده‌ها می‌داند (۵، نمره). ص. ۱۶-۱۷ (در صورتی که دانش آموز یکی از الگوهای پاسخ را بنویسد، نمره تعلق می‌گیرد)	۱
۱۷	این برهان توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. (۵، نمره) / این برهان، فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق این جهان را اداره می‌کند. (۵، نمره) / اما ثابت نمی‌کند که این ناظم خالق همان خداوندی است که نیازمند به علت نیست و وجودی ازلی و ابدی دارد. (۵، نمره) ص. ۳۵ (ذکر دو مورد کافی است)	۱
۱۸	الگوی اول پاسخ: مقدمه ۱) وقتی به موجودات این جهان نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم (بودن و نبودن) مساوی‌اند؛ هم می‌توانند باشند و هم می‌توانند نباشند. به عبارت دیگر، این موجودات ذاتاً ممکن الوجودند. (۵، نمره) مقدمه ۲) ممکن الوجودهای بالذات، برای اینکه از تساوی میان وجود و عدم درآیند و وجود برای آن‌ها ضروری گردد و موجود شوند، نیازمند علتی هستند که خودش ممکن الوجود نباشد بلکه واجب الوجود بالذات باشد؛ یعنی موجودی که وجود، ذاتی اوست و از او جدا نمی‌شود. (۵، نمره) نتیجه) پس، موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته‌اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. (۵، نمره) ص. ۴۵ الگوی دوم پاسخ: مقدمه ۱: موجودات این جهان، ذاتاً ممکن الوجودند / یعنی ذاتاً نسبت‌شان با وجود و عدم مساوی است. (۵، نمره) مقدمه ۲: هر ممکنی برای خروج از این تساوی (حالت امکانی) نیازمند علتی (واجب الوجود بالذات) است. (۵، نمره) نتیجه: پس واجب الوجود بالذات موجود است. (۵، نمره) (در صورتی که دانش آموز یکی از الگوهای پاسخ را بنویسد، نمره تعلق می‌گیرد)	۱، ۵
۱۹	به همه توانایی‌های عقل، مانند بدیهیات عقلی (۲۵، نمره) / استدلال‌های عقلی محض (۲۵، نمره) / و نیز تجربه توجه داشت. (۲۵، نمره) / او معتقد بود که عقل می‌تواند وجود خدا و نفس مجرد و غیرمادی انسان و اختیار او را اثبات کند. (۵، نمره) / البته او دیگر به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان، عقیده‌ای نداشت (۲۵، نمره) / عبارت معادل قسمتی که زیر آن خط کشیده شده: عقل را صرفاً همان دستگاه تفکر و استدلال به حساب می‌آورد که می‌تواند ابزار شناخت انسان قرار بگیرد (۲۵، نمره) / ص. ۵۷	۱، ۵
۲۰	از نظر او، ریاست جامعه باید برعهده کسی باشد که روحی بزرگ (۲۵، نمره) و سرشتی عالی دارد (۲۵، نمره) و به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده (۲۵، نمره) و می‌تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند (۲۵، نمره)؛ و می‌تواند با فرشته وحی اتصال دائمی داشته باشد. (۲۵، نمره) ص. ۷۶ (ذکر چهار مورد کافی است)	۱
	صفحه ۱۲ از ۳	

راهنمای نمره گذاری آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش	Azmoon.medu.ir
ردیف	راهنمای نمره گذاری		نمره

۲۱	۱- حاصل جلسات تدریس فلسفه اسلامی به سبکی که مسائل روز، در آن طرح شده باشد. ۲- شامل متن اصلی و پاورقی های «فلسفه و روش رئالیسم» توضیحی است. ۳- متن را علامه طباطبائی نوشته و پاورقی ها را استاد شهید مطهری که در آن جلسات حضور داشته، به اصل مباحث افزوده است. ۴- این کتاب در روشن کردن افکار طلب و دانشجویان و دانش پژوهان نقشی تعیین کننده در تاریخ معاصر ایران داشته است. ۵- علامه طباطبائی و مطهری در این کتاب نشان دادند که می توان از ذخیره فلسفی صدرایی بهره گرفت و متناسب با مهم ترین مسئله های فلسفی روز، مجموعه ای تألیف کرد که پاسخگوی نیازهای ما در همین عصر باشد. ۶- ویژگی دیگر این کتاب که تا آن روز در حوزه فلسفه در ایران سابقه نداشت، نگاه تطبیقی به فلسفه بود، ۷- علامه و استاد مطهری در این کتاب تلاش می کنند که در مباحث مهمی مثل معرفت شناسی و وجودشناسی، دیدگاه های فیلسوفان اروپایی و ماتریالیست ها را با دیدگاه خود در فلسفه اسلامی مقایسه کنند و ارزیابی خود را ارائه دهند. (ذکر سه مورد از موارد فوق کافی است، و هر مورد ۰,۲۵ نمره دارد)	۰,۷۵
	موفق باشید	۲۰
	صفحه ۳ از ۳	

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۶/۰۱
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷ صبح به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، اینترگران و داوطلبان آزاد (داخل و خارج از کشور) - تابستان ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) استفاده از کلمات «این» و «آن»، توسط کودک، نشان می دهد که به ماهیت اشیاء پی برده است. ب) حمل محمول بر موضوع، در گزاره‌ی «دیوار خانه ما سفید است»، امتناعی است. ج) برخی فیلسوفان اروپایی، عقل و استدلال عقلی را برای اثبات وجود خدا، امکان پذیر می دانند. د) فیلسوفان یونان باستان، تنها به یک کاربرد عقل توجه داشتند و درباره آن سخن گفتند. ه) عقل بالفعل، مرتبه‌ای از عقل است که با تمرین و تکرار، دانش‌هایی را کسب می کند. و) قرآن و پیامبر اکرم (ص)، با ارزش قائل شدن برای تفکر، زمینه ساز رشد فلسفه در جهان اسلام شدند. ز) فلسفه ملاصدرا، نتیجه‌ی تکامل فلسفه‌های قبلی (مشاء و اشراق) و انس دائمی وی با قرآن و وحی بود. ح) استاد عرفان و اخلاق علامه طباطبائی (بزرگترین شخصیت فلسفی معاصر)، آیت الله شاه آبادی بود.	۲
۲	جاهای خالی در عبارات زیر را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) مغایرت وجود و ماهیت، به این معنا نیست که یک واقعیت در عالم دو امر جداگانه باشند. ب) دکارت، معتقد است که یافتن علت و معلول، نیازمند تجربه و آموزش است. ج) اینکه جهان هستی یکپارچه تعلق و نیاز به ذات الهی است، نتیجه پذیرش نظریه ملاصدرا است. د) در نگاه ارسطو، عقل عملی، درباره رفتارهای انسان و باید و نبایدهای او بحث می کند. ه) شکل دوم مخالفت با عقل در جهان اسلام، به صورت مخالفت با ظهور کرد. و) نظریه برآزی فارابی در فلسفه‌ی سیاست، نزدیک به دیدگاه‌های می باشد. ز) ملاصدرا، با تلفیق اصالت وجود و اشتراک مفهوم وجود، را اثبات کرد. ح) علامه طباطبائی در تفسیر المیزان، مجموعه‌ای غنی از مباحث را در کنار تفسیر آیات ارائه می دهد.	۲
۳	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) در کدام یک از گزاره‌های زیر، حمل محمول بر موضوع، نیازمند دلیل است؟ (۱) هوا گرم است. (۲) هوا جسم است. ب) تفاوت اصلی رابطه علیت با سایر روابط میان موجودات در کدام گزینه ذکر شده است؟ (۱) وجود یک طرف ضرورتاً به طرف دیگر وابسته است. (۲) هیچ گونه نیامندی در رابطه علیت، وجود ندارد. ج) برداشت کدو از درخت هلو، مستلزم پذیرش کدام معنای اتفاق است. (۱) نفی سنخیت (۲) نفی ضرورت د) بحث کانت در مورد خداوند، ناظر به کدام گزینه است؟ (۱) اثبات وجود خداوند (۲) اثبات ضرورت وجود خداوند ه) از دیدگاه فیلسوفان مسلمان، معناداری زندگی، نتیجه کدام گزینه است؟ (۱) اثبات وجود خداوند و اعتقاد به او (۲) پذیرش خداوند از طریق تجربه‌های شخصی و) کدام فیلسوف، عقل را صرفاً به عنوان دستگاه تفکر و استدلال پذیرفته است؟ (۱) هراکلیتوس (۲) دکارت ز) خلاصه دیدگاه‌های فلسفی ابن سینا در کدام اثر او، بیان شده است؟ (۱) اشارات و تنبیهات (۲) نجات	۱/۷۵
	صفحه ۱ از ۳	

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲ پایه: دوازدهم رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۶/۰۱
تعداد صفحه: ۳ مدت آزمون: ۹۰ دقیقه ساعت شروع: ۷ صبح به وقت تهران نام و نام خانوادگی:	کد درس: ۱۲۲۵۱
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و خارج از کشور) - تابستان ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد) نمره

۴	اگر وجود بر مفاهیم ستون سمت راست، حمل شود، این مفاهیم با کدام مورد از ستون سمت چپ، تناسب دارد.	۰/۷۵								
	<table><tr><td>ستون سمت راست</td><td>ستون سمت چپ</td></tr><tr><td>الف) انسان</td><td>۱) واجب الوجود</td></tr><tr><td>ب) خدا</td><td>۲) ممتنع الوجود</td></tr><tr><td>ج) سیاه سفید</td><td>۳) ممکن الوجود</td></tr></table>	ستون سمت راست	ستون سمت چپ	الف) انسان	۱) واجب الوجود	ب) خدا	۲) ممتنع الوجود	ج) سیاه سفید	۳) ممکن الوجود	
ستون سمت راست	ستون سمت چپ									
الف) انسان	۱) واجب الوجود									
ب) خدا	۲) ممتنع الوجود									
ج) سیاه سفید	۳) ممکن الوجود									
۵	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. عاملی که سبب ارتباط مجدد متفکران اروپایی با فلسفه‌ی ارسطویی گردید را بیان نمایید؟	۰/۵								
۶	فردی بدون این که در بانک کشاورزی حسابی داشته باشد انتظار دارد در قرعه کشی این بانک، برنده یک خودروی ۲۰۶ شود. براساس پذیرش کدام اصل فلسفی، چنین انتظاری نادرست است؟	۰/۵								
۷	چه عاملی، موجب گسترش عقل‌گرایی و عقب‌نشینی اندیشه‌های دینی در دوره دوم حاکمیت کلیسا شد؟	۰/۵								
۸	واسطه فهم و ادراک مفاهیم کلی در انسان، از نظر فیلسوفان مسلمان چیست؟	۰/۵								
۹	زمینه‌های رشد فلسفه را به ترتیب در نمودار زیر بنویسید. (نهیض ترجمه متون - گسترش مباحث اعتقادی میان مسلمانان - دعوت قرآن و پیامبر اکرم (ص) به خردورزی)	۰/۷۵								
	<table><tr><td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">الف)</td><td style="font-size: 2em; padding: 0 10px;">←</td><td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">ب)</td><td style="font-size: 2em; padding: 0 10px;">←</td><td style="border: 1px solid black; padding: 5px;">ج)</td></tr></table>	الف)	←	ب)	←	ج)				
الف)	←	ب)	←	ج)						
۱۰	موضوعات سفر دوم کتاب اسفار را بنویسید، و این سفر از کدام سفر عرفانی الهام گرفته شده است؟ نام آن را بنویسید.	۰/۷۵								
۱۱	اقدام‌های علمی و فرهنگی علامه طباطبائی، با کدام یک از آثار وی تناسب دارد. (دو مورد از موارد زیر اضافی است) آثار علامه: (بدایه الحکمه - نهایه الحکمه - رسالت تشیع - اصول فلسفه و روش رئالیسم - المیزان)	۰/۷۵								
	<table><tr><td>الف) تدریس فلسفه ناظر بر مسائل روز</td><td>ب) آموزش فلسفه در سطوح عالی</td><td>ج) ارتباط با مراکز دانشگاهی و فرهنگی</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>	الف) تدریس فلسفه ناظر بر مسائل روز	ب) آموزش فلسفه در سطوح عالی	ج) ارتباط با مراکز دانشگاهی و فرهنگی						
الف) تدریس فلسفه ناظر بر مسائل روز	ب) آموزش فلسفه در سطوح عالی	ج) ارتباط با مراکز دانشگاهی و فرهنگی								
	صفحه ۲ از ۳									

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۶/۰۱
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷ صبح به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و خارج از کشور) - تابستان ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۱	به سوالات زیر پاسخ کامل دهید؟	
۱۲	چرا از نظر فلاسفه مسلمان، پدیده‌ها خود به خود به وجود نمی‌آیند؟ توضیح دهید.	
۱۳	سه نتیجه‌ی پذیرش نفی سنخیت (معنای دوم اتفاق) را بنویسید؟	۰/۷۵
۱۴	دیدگاه دکارت و ویلیام جیمز، در مورد رابطه‌ی باور به خدا و معناداری زندگی را با یکدیگر مقایسه کنید؟	۱
۱۵	مقدمات برهان علّیت فارابی در اثبات خداوند را بنویسید؟	۱/۲۵
۱۶	دیدگاه فیلسوفان زیر، در مورد جایگاه عقل انسان در کسب معرفت را بنویسید. الف) فرانسیس بیکن ب) هیوم	۱/۲۵
۱۷	توانمندی‌های عقل انسان در مرتبه‌ی «بالمکه» و «بالمستفاد» را مقایسه کنید.	۱/۵
۱۸	سه ویژگی عالم طبیعت از نظر ابن سینا را بنویسید؟	۰/۷۵
۱۹	تفاوت روش اشراقی با روش مشایی را بنویسید.	۱
۲۰	«درک و دریافت فلسفی از متن» قسمت‌های مشخص شده در متن، به کدام اصل از اصول فلسفی زیر، اشاره دارد. (اصالت وجود - مغایرت وجود و ماهیت - مراتب داشتن وجود) در یک شب سرد زمستانی، برف تمام مسیر جاده‌ی کوهستانی را پوشانده بود و مسافران از جمله بهرام و بهمن، در جاده گرفتار شده بودند. بهرام: کاش می‌شد که آتشی روشن کنیم و به طور پیوسته آن را شعله‌ورتر کنیم تا با آن گرم‌تر شویم. (الف) بهمن: تا کنون، چنین برف و سرمایی را تنها در تلویزیون دیده بودم. اما اکنون واقعاً آن را حس کردم. چقدر بین تصور سرما با واقعیت آن، تفاوت وجود دارد. (ب) بهرام: بهمن! سرمای برف و گرمای آتش، نه در فضای ذهنی و تصویری؛ بلکه مربوط به وجود خارجی آن‌ها است. (ج)	۰/۷۵
۲۰	«امیدهای آینده میهن، سعادت‌مند و مایه‌ی افتخار ایران عزیز باشید.»	
	صفحه ۳ از ۳	

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲-۱۲۲۵۱	پایه: دوازدهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۲
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و خارج از کشور) - دی ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۱	درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید. الف) حمل «وجود» بر مفهوم «انسان»، نیازمند دلیل است. ب) رابطه علیت با رابطه وجودبخشی میان علت و معلول، تفاوت دارد. ج) پدید آمدن هر چیزی از هر چیزی، از نتایج انکار اصل سنخیت است. د) از نظر افلاطون شناسایی «مثال خیر» نام خداوند در مرتبه خلق جهان است. ه) موجودات جهان بر حسب ذات خود، واجب الوجود بالغیر هستند. و) فیلسوفان یونان باستان، تنها به عقل در معنای دستگاه تفکر و استدلال، توجه داشتند. ز) مورخان علم، حیات تعقلی مسلمانان را همزمان با ظهور اسلام می دانند. ح) علامه طباطبایی، کتاب نهاییه الحکمه را برای تدریس سطوح تخصصی فلسفه نوشت.	۲
۲	جای خالی عبارات زیر را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) به رابطه حتمی میان موضوع و محمول، رابطه‌ی می گویند. ب) دکارت معتقد است که اصل علیت جزء اصول اولیه بوده و در کنار آن است. ج) قبول غایتمندی هستی، فقط با پذیرش وجود امکان پذیر است. د) برهان مشهور ارسطو در اثبات خدا، برهان نام دارد. ه) از نظر ابن سینا، عشق و محبت به خیر و زیبایی، اختصاص به ندارد. و) برخی جریان های فکری مسلمان از طریق مخالفت با فلسفه، به مخالفت با پرداختند. ز) کامل ترین مرجع حکمت مشایی، کتاب ابن سینا است. ح) پاورقی های کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم، توسط نوشته شده است.	۲
۳	گزینه صحیح را انتخاب کنید. الف) در مورد نسبت میان وجود و ماهیت، کدام گزینه صحیح است؟ (۱) وجود و ماهیت، دو جزء از یک چیز هستند. (۲) وجود و ماهیت، دو مفهوم از یک چیز هستند. ب) کدام یک از موضوعات زیر با وجود، رابطه امکانی دارد؟ (۱) اسب تک شاخ (۲) مثلث بدون ضلع ج) عقل در نظام فکری هراکلیتوس، با چه عنوانی آمده است؟ (۱) لوگوس (۲) دمیورژ د) فیلسوفان مسلمان، پشتوانه هر اعتقادی را چه چیزی می دانند؟ (۱) عقل (۲) دین ه) کدام گزینه، نتیجه محرومیت جامعه از رهبری حکیم متأله می باشد؟ (۱) سلطه ظلمت و تاریکی (۲) از دست دادن ریاست ظاهری و) بحث معاد در کتاب اسفار، مطابق با کدام سفر از سفرهای عارفان است؟ (۱) سفر از حق به سوی خلق همراه با حق (۲) سفر در خلق است با حق	۵
صفحه ۱ از ۳		

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲-۱۳۲۵۱	پایه: دوازدهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۲
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و خارج از کشور) - دی ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۴	مشخص کنید هر کدام از عبارات ستون سمت چپ، با کدام عبارت از ستون سمت راست ارتباط دارد؟	ستون سمت راست	ستون سمت چپ (یک مورد اضافی است)
		الف) مبنای فارابی در "مدینه فاضله"	۱) دارای عالی ترین درجات تعقل
		ب) هدف اصلی مدینه فاضله	۲) مدنی بالطبع بودن
		ج) رئیس مدینه فاضله	۳) تناسب وظایف با ویژگی ها
		د) مردم مدینه فاضله	۴) سلامتی جسم و فراوانی لذت ها
			۵) سعادت حقیقی
۵	جملات زیر بیانگر دیدگاه کدام فیلسوف است؟ (دو مورد اضافی است) (بیکن - هیوم - آگوست کنت - دکارت - کانت - ویلیام جیمز)	الف) عقل می تواند وجود خدا و نفس مجرد انسان را اختیار او را ثابت کند.	
		ب) تجربه تنها راه رسیدن انسان به دانش و معرفت است.	
		ج) روش تجربی بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر است.	
		د) عقل فلسفی و کار عقل در تأسیس فلسفه، کاملاً ذهنی است.	
۶	درک و دریافت فلسفی	قسمت های مشخص شده در متن زیر، به کدام یک از مراحل رشد عقل در فلسفه اسلامی اشاره دارد؟ پدرو مادر سوفیا، در هنگام تولدش، آرزو داشتند که او در آینده، دانشمند بزرگی شود و می دانستند که الف) دخترشان این توانایی و استعداد را دارد. با رشد سوفیا، و شکل گیری ذهنش، او ابتدا مسائل خیلی ساده را درک کرد به طور مثال: ب) اینکه نمی شود مادرش، هم در اتاق باشد و هم نباشد. با گذشت زمان، او آماده یادگیری مسائل دشوارتر شد، ج) و پس از چندین سال تحصیل در مدرسه و پس از آن در دانشگاه، با تلاش و پشتکار و انجام پژوهش ها و تدریس های فراوان، به درجه استادی دانشگاه رسید و در رشته ی خود، به مهارتی دست یافت که د) حل مشکلات علمی برایش سهل و آسان بود.	
۷	به پرسش های زیر پاسخ کوتاه دهید.	۰/۵	موضوعی که نسبت به محمول وجود، رابطه محال دارد را چه می گویند؟
۸	اساسی ترین تفاوت رابطه علیت با سایر روابط در چیست؟	۰/۵	
۹	چرا برخی از مردم گمان می کنند که میان علت و معلول، رابطه ضروری وجود ندارد؟	۰/۵	
۱۰	استدلال فارابی در اثبات وجود خداوند، مبتنی بر کدام اصل است؟	۰/۵	
۱۱	واژه مشخص شده در بیت زیر، به کدام کاربرد عقل اشاره دارد؟ « غیر این عقل تو، حق را عقل هاست که بدان تدبیر اسباب سماست »	۰/۵	
۱۲	از نظر ابن سینا، عامل خروج از حقیقت انسانی چیست؟	۰/۵	
۱۳	کدام تحقیق فلسفی از نظر سهروردی، بی نتیجه است؟	۰/۵	
۱۴	بنیادی ترین اصل فلسفی ملاصدرا کدام است؟	۰/۵	
صفحه ۲ از ۳			

سؤالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲-۱۲۲۵۱	پایه: دوازدهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۲
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و خارج از کشور) - دی ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۰/۷۵	به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.	
۱۵	آیا حمل «مخلوق» بر «انسان» نیازمند دلیل است؟ چرا؟	
۱۶	اصل وجوب علی و معلولی را توضیح دهید.	۱
۱۷	نتایج بحران معناداری زندگی در دو قرن اخیر اروپا را بنویسید. (۲ مورد)	۱
۱۸	معیارهای زندگی معنادار را از نظر یک فیلسوف الهی بنویسید. (۳ مورد)	۰/۷۵
۱۹	در دوره دوم حاکمیت کلیسا، عقل چه جایگاهی داشت؟ توضیح دهید.	۱
۲۰	دلایل نامگذاری عالم طبیعت از نظر ابن سینا را بنویسید.	۱
۲۱	مفهوم «مراتب داشتن وجود» از نظر ملاصدرا به چه معناست؟	۱
۲۲	ویژگی‌های نظام فکری و عملی «شهید مطهری» را بنویسید.	۱
	موفق باشید.	۲۰
صفحه ۳ از ۳		